

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY ŁĄDEK

NA LATA 2027 - 2036

SPIS TREŚCI

1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA I METODYKA PRACY NAD STRATEGIĄ.....	3
1.2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	5
1.2.1. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE.....	5
1.2.2. KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE.....	8
1.2.3. UNIJNE I MIĘDZYNARODOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE	13
2.1. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA CHARAKTERYSTYKA GMINY	16
2.1.1. INFORMACJE OGÓLNE I POŁOŻENIE.....	16
2.1.2. DEMOGRAFIA	18
2.1.3. RYNEK PRACY.....	25
2.1.4. OŚWIATA I WYCHOWANIE.....	29
2.1.5. KULTURA I SPORT	35
2.1.6. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO	37
2.1.7. DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	39
2.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ	42
2.2.1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	42
2.2.2. GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ.....	46
2.2.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA	50
2.2.4. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	56
2.2.5. PRZEMOC DOMOWA I UZALEŻNIENIA.....	62
2.2.6. WSPIERANIE RODZINY.....	65
2.2.7. OSOBY STARSZE, NIESAMODZIELNE I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.....	69
2.3. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ.....	74
2.4. ANALIZA SWOT	79
3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	84
3.3. FINANSOWANIE I REALIZACJA STRATEGII	102
3.4. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	106

1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA I METODYKA PRACY NAD STRATEGIĄ

Ustawa o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639, ze zm.) stanowi podstawę prawną funkcjonowania systemu pomocy społecznej w Polsce.

Określa cele, zakres oraz zasady realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, wskazuje rodzaje dostępnych świadczeń oraz warunki i tryb ich przyznawania. Ponadto reguluje organizację systemu pomocy społecznej, określa kompetencje poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań oraz zasady sprawowania nadzoru i kontroli nad ich wykonywaniem.

Zgodnie z ustawą pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z obowiązku prawnego nałożonego na samorząd gminny i powiatowy na mocy art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku:

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane przez gminy, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Na treść i realizację gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ również inne akty prawne, do których należą:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662, 912.);
- Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1208, z 2026 r. poz. 203.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, z 2026 r. poz. 875.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z 2026 r. poz. 1004.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2026 r. poz. 980.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, z 2026 r. poz. 160.);
- Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. z 2025 r. poz. 620, 1746, 1794, z 2026 r. poz. 451, 507, 734.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1718.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2026 r. poz. 884, 1102.);

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917, z 2026 r. poz. 187.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1461, 1537, 1739, z 2026 r. poz. 26, 203, 791, 972, 986, 1007.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338, z 2026 r. poz. 1040.);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2026 r. poz. 508.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2026 r. poz. 79.);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335.);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881, 1019, z 2026 r. poz. 203, 319.);
- Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. z 2026 r. poz. 873.).

Uwarunkowania prawne wyznaczają ramy opracowania i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, jednak nie determinują w pełni jej zakresu. Dokument został opracowany z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań oraz rzeczywistych potrzeb mieszkańców Gminy Łądek, zidentyfikowanych na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej. Rzetelne rozpoznanie problemów i potencjałów społecznych stanowi podstawę wyznaczenia kierunków działań, których realizacja ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz ograniczanie zjawisk wykluczenia społecznego.

Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu wykorzystano następujące metody pozyskiwania danych:

DESK RESEARCH. Podstawą tej metody są dokumenty statystyki publicznej, sprawozdania, analizy i publikacje, roczniki statystyczne. Przy sporządzaniu diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy wykorzystano dane Urzędu Gminy Łądek oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku za lata 2023-2025. Dokument powstał także w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego, w szczególności za lata 2020-2024, oraz dane Powiatowego Urzędu Pracy obejmujące lata 2023-2025. Ponadto przeanalizowane zostały dokumenty wyższego szczebla pod względem ujęcia w nich Gminy Łądek. Dane demograficzne pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS mogą różnić się od informacji udostępnianych przez Urząd Gminy Łądek oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku, ponieważ w procesie ich pozyskiwania wykorzystano różne metody badawcze. W celu oceny stanu istniejącego gminy zastosowano metodę analizy wskaźnikowej, w której wykorzystane zostały średnie wartości dla gmin powiatu słupeckiego oraz województwa wielkopolskiego.

BADANIE ANKIETOWE. Element partycypacji społecznej, uwzględnienie udziału mieszkańców w procesie tworzenia strategii. Badania opinii publicznej oparte o kwestionariusz ankietowy, w którym mieszkańcy gminy pytani byli o ogólne warunki życia i dotyczące ich problemy

społeczne. Badanie ankietowe przeprowadzone było od 4 do 31 maja 2026 roku. Łącznie wpłynęło 170 wypełnionych formularzy. Analizę badań wykorzystano podczas opracowywania rozdziału 2.2. Analiza problemów społecznych i zasobów pomocy społecznej.

WYWIAD POGŁĘBIONY. Podczas spotkania o charakterze wywiadu pogłębianego omówiono wstępnie mocne i słabe strony Gminy Łądek, a także szanse i zagrożenia związane z jej sytuacją społeczną. Spotkanie pozwoliło również na wskazanie wstępnych kierunków działań, które mogą zostać uwzględnione w części strategicznej dokumentu.

WARSZTAT Z UDZIAŁEM MIESZKAŃCÓW. Podczas spotkania warsztatowego omówiono oraz przeanalizowano wyniki badania ankietowego. Na tej podstawie uczestnicy określili przyczyny oraz skutki najczęściej wskazywanych problemów społecznych, a następnie wypracowali propozycje kierunków działań służących zapobieganiu tym problemom, wspieraniu osób i rodzin nimi dotkniętych oraz ograniczaniu ich negatywnych konsekwencji dla mieszkańców Gminy Łądek.

KONSULTACJE SPOŁECZNE. Bardzo ważny element partycypacji społecznej, proces dialogu pomiędzy przedstawicielami władz (każdego szczebla - od lokalnych po centralne) a mieszkańcami, mający na celu zebranie głosów mieszkańców i w oparciu o nie podjęcie przez władze optymalnych decyzji w sprawach publicznych. Konsultacje społeczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łądek na lata 2027-2036 zostały przeprowadzone w formie elektronicznej. Mieszkańcy mogli wnieść uwagi za pośrednictwem opracowanego formularza.

1.2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łądek na lata 2027-2036 powinna pozostawać w spójności z dokumentami strategicznymi obowiązującymi na poziomie gminnym, powiatowym, wojewódzkim oraz krajowym. Oznacza to konieczność uwzględnienia celów i kierunków działań określonych w dokumentach Gminy Łądek, powiatu słupeckiego i województwa wielkopolskiego, a także dokumentach krajowych wyznaczających ramy prowadzenia polityki społecznej. Jednocześnie Strategia powinna być zgodna z priorytetami i założeniami wynikającymi z dokumentów strategicznych Unii Europejskiej, zapewniając komplementarność planowanych działań z celami rozwoju na poziomie europejskim.

1.2.1. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO – WIELKOPOLSKA 2030

Sformułowane w dokumencie cele strategiczne stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy oraz przyszłe wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwojowe województwa. Cel generalny Strategii jest tożsamy z wizją rozwoju województwa, zgodnie z którą:

„Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną

gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa."

Realizacja wyznaczonego celu głównego odbywać się będzie poprzez cztery cele strategiczne.

Cel strategiczny 1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców

Celem strategicznym jest budowa nowoczesnej i konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy, innowacyjności oraz wysokich kompetencjach mieszkańców. Zakłada on wspieranie przedsiębiorczości, rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw, współpracy pomiędzy nauką i biznesem oraz tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy. Istotnym elementem jest również dostosowanie systemu edukacji i kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz rozwój kompetencji zawodowych mieszkańców na wszystkich etapach życia.

Cel strategiczny 2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu

Cel koncentruje się na poprawie jakości życia mieszkańców poprzez wzmacnianie kapitału społecznego, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wspieranie rodzin. Obejmuje działania służące ograniczaniu negatywnych skutków zmian demograficznych, rozwojowi usług społecznych i zdrowotnych, wyrównywaniu szans edukacyjnych oraz rozwojowi ekonomii społecznej. Ważnym elementem jest także wzmacnianie aktywności obywatelskiej, rozwój kultury oraz budowanie więzi społecznych.

Cel strategiczny 3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski

Realizacja tego celu ma zapewnić zrównoważony rozwój regionu poprzez rozbudowę nowoczesnej infrastruktury transportowej, poprawę dostępności komunikacyjnej oraz ochronę zasobów środowiska naturalnego. Działania obejmują również poprawę jakości powietrza i wód, rozwój gospodarki odpadami, ochronę różnorodności biologicznej oraz zwiększenie efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Celem jest tworzenie bezpiecznych i przyjaznych warunków życia przy jednoczesnym zachowaniu walorów środowiskowych regionu.

Cel strategiczny 4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem

Cel zakłada doskonalenie funkcjonowania administracji publicznej poprzez rozwój kompetencji kadr, wdrażanie nowoczesnych technologii oraz podnoszenie jakości świadczonych usług publicznych. Ważne znaczenie ma również rozwój współpracy pomiędzy samorządami, instytucjami i partnerami społecznymi, zwiększenie udziału mieszkańców w procesach decyzyjnych oraz doskonalenie mechanizmów zarządzania rozwojem.

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU SŁUPECKIEGO NA LATA 2021-2030

W Strategii Rozwoju Powiatu Słupeckiego na lata 2021-2030 określono misję powiatu słupeckiego:

„Misją Powiatu Słupeckiego jest wykorzystanie potencjału gospodarczego, turystyczno-przyrodniczego oraz historycznego na rzecz zrównoważonego rozwoju, którego celem jest poprawa jakości życia mieszkańców oraz ochrona środowiska naturalnego.”

oraz następujące cztery cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1. Wzrost poziomu życia mieszkańców powiatu słupeckiego poprzez wzmocnienie jego kapitału społecznego,
- Cel strategiczny 2. Wzrost dostępności powiatu słupeckiego kluczowym elementem polityki zrównoważonego rozwoju,
- Cel strategiczny 3. Wzmocnienie konkurencyjności lokalnego rynku pracy oraz wykorzystanie potencjału gospodarki w powiecie słupeckim,
- Cel strategiczny 4. Zapewnianie mieszkańcom powiatu słupeckiego równego i łatwego dostępu do wysokiej jakości usług opieki zdrowotnej.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU SŁUPECKIEGO NA LATA 2026-2030

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Słupeckiego na lata 2026-2030 określono cel główny wyznaczający kierunek zaplanowanych działań:

„Stworzenie warunków efektywnego funkcjonowania mieszkańców Powiatu Słupeckiego w środowisku rodzinnym, społecznym i zawodowym poprzez rozwój usług społecznych w formule deinstytucjonalizacji.”

oraz następujące pięć celów strategicznych:

- Cel strategiczny 1. Poprawa jakości opieki i wychowania w rodzinach oraz w placówkach wspierających dzieci i młodzież,
- Cel strategiczny 2. Wyrównywanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami,
- Cel strategiczny 3. Kreowanie efektywnej polityki senioralnej w powiecie,
- Cel strategiczny 4. Wzmocnienie zdolności mieszkańców do podejmowania zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej,
- Cel strategiczny 5. Rozwój systemu wsparcia osób i rodzin w kryzysie.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁĄDEK 2021-2027

Dla Gminy Łądek sformułowano następującą misję:

„Określony w wizji stan docelowy naszej Gminy – przyjazną i atrakcyjną przestrzeń do życia – pragniemy osiągnąć w szczególności poprzez:

- *Dostęp do szerokiego katalogu usług użyteczności publicznej.*

- *Rozbudowę infrastruktury technicznej i społecznej.*
- *Ciągłe podnoszenie kapitału społecznego i ludzkiego.*
- *Stwarzanie warunków do rozwoju gospodarczego, w szczególności przyciąganie wybranych form działalności gospodarczej dających stałe źródła dochodów mieszkańców oraz samorządu.*
- *Rozwój oferty spędzania wolnego czasu - kultury, sportu i rekreacji.*
- *Kreowanie atrakcyjnego wizerunku Gminy na zewnątrz."*

oraz trzy cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1. Nowoczesna, zrównoważona i funkcjonalna przestrzeń.
- Cel strategiczny 2. Dynamiczna i zintegrowana gospodarka.
- Cel Strategiczny 3. Wysoki potencjał ludzki, społeczny i instytucjonalny.

Ponadto cele i kierunki ujęte w niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łądek na lata 2027-2036 będą spójne z zapisami innych dokumentów regionalnych, są to m.in.:

- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026.

1.2.2. KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

W niniejszym opracowaniu uwzględniono aktualne krajowe dokumenty strategiczne, które wyznaczają kierunki polityk publicznych istotnych z punktu widzenia rozwiązywania problemów społecznych.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów i specjalizacji terytorialnych na rzecz zrównoważonego rozwoju kraju oraz wzrostu jakości życia mieszkańców przy jednoczesnym wzmacnianiu spójności społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej. Cel ten realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030

Cel główny Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 stanowi wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów wpływających na osiągnięcie celów SOR: Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach dla wszystkich trzech celów szczegółowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Cel główny doprecyzowują trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne;
- Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich;
- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia solidarności społecznej.

Działania przewidziane w KPRES 2030 zostały ujęte w czterech komplementarnych obszarach tematycznych:

- Solidarna wspólnota lokalna – obszar ten koncentruje się na rozwoju współpracy pomiędzy podmiotami ekonomii społecznej a administracją publiczną, w szczególności jednostkami samorządu terytorialnego. Kluczowym kierunkiem jest rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym oraz zwiększenie udziału podmiotów ekonomii społecznej w ich realizacji. Działania w tym obszarze zmierzają do lepszego dopasowania usług do potrzeb mieszkańców oraz wzmacniania roli lokalnych partnerstw.
- Solidarny rynek pracy – obejmuje działania w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, realizowane przez podmioty ekonomii społecznej, takie jak CIS, KIS, WTZ, ZAZ czy przedsiębiorstwa społeczne. W ramach tego obszaru określono także instrumenty wsparcia zatrudnienia oraz warunki funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych. Działania te mają na celu zwiększenie aktywności zawodowej oraz integracji społecznej osób w trudnej sytuacji życiowej.
- Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna – obszar ten dotyczy wzmacniania potencjału ekonomicznego podmiotów ekonomii społecznej oraz ich zdolności do funkcjonowania na rynku. Przewidziane działania obejmują m.in. wsparcie finansowe (np. instrumenty zwrotne), doradcze oraz rozwój sieci współpracy i partnerstw. Celem jest zwiększenie stabilności ekonomicznej tych podmiotów oraz trwałości miejsc pracy.
- Solidarne społeczeństwo – obejmuje działania edukacyjne i promujące ideę ekonomii społecznej, skierowane zarówno do obywateli, w tym osób młodych, jak i przedstawicieli administracji publicznej. Celem jest budowanie świadomości społecznej, rozwój postaw prospołecznych oraz upowszechnianie wiedzy o roli ekonomii społecznej w rozwoju lokalnym i świadczeniu usług społecznych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030.

Głównym celem przyjętej polityki publicznej w perspektywie do roku 2030 jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na obszarach:

- przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałania bezdomności,
- rozwijania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wspierania osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej,
- wspierania integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część szczegółowa)

Zintegrowana Strategia Umiejętności (dalej jako: ZSU) została opracowana z uwzględnieniem: wymogów wynikających z Umowy Partnerstwa, rekomendacji raportu „Strategia Umiejętności OECD: Polska” oraz założeń Nowego Europejskiego Programu na rzecz Umiejętności.

Obszary oddziaływania w ramach ZSU 2030 (część szczegółowa):

- Umiejętności podstawowe, przekrojowe i zawodowe dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
- Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry zarządzające.
- Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry uczące.
- Rozwijanie umiejętności poza edukacją formalną.
- Rozwijanie i wykorzystanie umiejętności w miejscu pracy.
- Doradztwo zawodowe.
- Współpraca pracodawców z edukacją formalną i pozaformalną.
- Planowanie uczenia się przez całe życie i potwierdzanie umiejętności.

Każdy z obszarów oddziaływania zawiera tematy i kierunki działań, a także katalog podmiotów, które będą zaangażowane w realizację strategii. ZSU stanowi ramy strategiczne polityki na rzecz rozwoju umiejętności niezbędnych do wzmocnienia kapitału społecznego, włączenia społecznego, wzrostu gospodarczego i osiągnięcia wysokiej jakości życia.

Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2030

Dokument ten, oparty na zasadzie solidarności i pomocy, ma zapewnić niezależne funkcjonowanie osobom z niepełnosprawnościami oraz dostępność komunikacyjną.

Wyznaczono następujące obszary priorytetowe:

- niezależne życie,
- dostępność,
- edukacja,
- praca,
- warunki życia i ochrona socjalna,

- zdrowie,
- budowanie świadomości,
- koordynacja.

Strategia obejmuje również 130 działań operacyjnych z konkretnymi wskaźnikami.

W aspekcie wzmocnienia kapitału społecznego szczególnie istotne są działania zmierzające do zwiększenia spójności społecznej. Instrumenty polityki społecznej powinny być nastawione przede wszystkim na likwidację bądź minimalizację przyczyn wykluczenia. Ważna jest integracja społeczna i ekonomiczna. Należy podjąć działania, które będą częścią aktywnej polityki społecznej, a osoby dotknięte dysfunkcjami i deficytami będą miały szansę w pełni uczestniczyć w codziennym życiu ogółu społeczeństwa.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) jest kluczowym dokumentem strategicznym państwa, przyjętym przez Radę Ministrów w 2017 r., wyznaczającym kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Polski w perspektywie do 2030 roku. Dokument stanowi podstawę systemu zarządzania rozwojem kraju oraz ramę dla innych strategii i programów krajowych. SOR określa model rozwoju oparty na zasadach odpowiedzialności oraz równowagi społecznej i terytorialnej, uwzględniający potrzebę zwiększenia innowacyjności gospodarki, efektywnego wykorzystania zasobów oraz wzmacniania kapitału ludzkiego i społecznego. Szczególny nacisk położono na ograniczanie nierówności społecznych oraz wspieranie obszarów słabszych rozwojowo.

Głównym celem Strategii jest:

„Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i terytorialnym.”

Cele szczegółowe obejmują:

- trwały wzrost gospodarczy oparty na wiedzy, innowacjach i rozwoju przedsiębiorczości,
- rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, ukierunkowany na spójność społeczną i wyrównywanie różnic rozwojowych,
- skuteczne państwo i instytucje, wspierające rozwój oraz włączenie społeczne i gospodarcze.

Dodatkowo Strategia wskazuje obszary wpływające na osiągnięcie jej celów, w tym m.in.: kapitał ludzki i społeczny, cyfryzację, transport, energię, środowisko oraz bezpieczeństwo. Realizacja SOR ma przyczynić się do wzrostu poziomu życia mieszkańców, zwiększenia innowacyjności gospodarki oraz ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL)

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL) jest jednym z kluczowych dokumentów strategicznych państwa, stanowiącym rozwinięcie założeń Strategii na rzecz Odpowiedzialnego

Rozwoju. Określa kierunki działań w obszarze polityki społecznej, edukacji, rynku pracy i zdrowia, ukierunkowane na rozwój kapitału ludzkiego oraz wzmacnianie spójności społecznej.

Celem głównym Strategii jest:

„Wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce.”

Cele szczegółowe obejmują:

- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli, w tym kompetencji cyfrowych,
- poprawę zdrowia społeczeństwa oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej,
- zwiększenie wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy,
- redukcję ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawę dostępu do usług społecznych.

Strategia zakłada realizację działań wspierających rozwój kompetencji na wszystkich etapach życia, poprawę funkcjonowania systemu ochrony zdrowia oraz aktywizację zawodową i społeczną mieszkańców. Szczególny nacisk położono na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz dostosowanie usług publicznych do wyzwań demograficznych. Realizacja SRKL ma przyczynić się do wzrostu jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności Polski jako miejsca do życia, nauki i pracy.

Polityka społeczna wobec osób starszych 2030 Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność

Dokument określa kierunki działań państwa wobec osób starszych, przyjęty przez Radę Ministrów w 2018 r., stanowiący podstawę prowadzenia polityki senioralnej w Polsce do 2030 roku. Jego celem jest zapewnienie osobom starszym bezpieczeństwa, możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz wzmacnianie solidarności międzypokoleniowej. Polityka koncentruje się na tworzeniu warunków sprzyjających aktywnemu starzeniu się, poprawie jakości życia osób starszych oraz zwiększeniu ich udziału w życiu społecznym i gospodarczym. Istotnym elementem jest także rozwój systemu wsparcia dla osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów.

Obszary działań obejmują w szczególności:

- kształtowanie pozytywnego wizerunku starości w społeczeństwie,
- wspieranie aktywności społecznej, obywatelskiej i zawodowej osób starszych,
- promocję zdrowia oraz dostęp do usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych,
- zwiększanie bezpieczeństwa i przeciwdziałanie przemocy wobec osób starszych,
- rozwój usług opiekuńczych i wsparcia środowiskowego,
- wzmacnianie solidarności międzypokoleniowej oraz działania edukacyjne.

Dokument przewiduje również działania ukierunkowane na osoby starsze niesamodzielne, obejmujące rozwój usług opiekuńczych i zdrowotnych, dostosowanie środowiska zamieszkania do ich potrzeb oraz wsparcie dla opiekunów nieformalnych. Realizacja polityki ma przyczynić się do poprawy jakości życia osób starszych, zwiększenia ich samodzielności oraz pełniejszego uczestnictwa w życiu społecznym.

1.2.3. UNIJNE I MIĘDZYNARODOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Europejski Filar Praw Socjalnych

Europejski Filar Praw Socjalnych stanowi podstawowy dokument Unii Europejskiej wyznaczający kierunki polityki społecznej oraz standardy w zakresie praw socjalnych. Opiera się na 20 zasadach pogrupowanych w trzech obszarach:

- równe szanse i dostęp do zatrudnienia,
- uczciwe warunki pracy,
- ochrona socjalna i integracja społeczna.

Szczególne znaczenie z punktu widzenia polityki społecznej ma obszar ochrony socjalnej i integracji społecznej, obejmujący m.in.:

- wsparcie dla dzieci i rodzin,
- system zabezpieczenia społecznego,
- świadczenia dla osób bezrobotnych,
- minimalny dochód,
- system emerytalny,
- dostęp do ochrony zdrowia,
- integrację osób z niepełnosprawnościami,
- opiekę długoterminową,
- politykę mieszkaniową i przeciwdziałanie bezdomności,
- dostęp do podstawowych usług.

Realizacja założeń Europejskiego Filaru Praw Socjalnych ma na celu zwiększenie poziomu włączenia społecznego oraz poprawę jakości życia mieszkańców Unii Europejskiej.

Założenia filaru są realizowane m.in. poprzez instrumenty finansowe Unii Europejskiej, w szczególności Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) na lata 2021-2027, który wspiera działania w zakresie rynku pracy, edukacji, integracji społecznej oraz ograniczania ubóstwa. Program ten łączy wsparcie dotychczas realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), umożliwiając kompleksowe działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju

Agenda 2030 stanowi globalny dokument przyjęty przez Organizację Narodów Zjednoczonych, określający 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs), które są również realizowane w politykach Unii Europejskiej. Cele te obejmują m.in. eliminację ubóstwa, zapewnienie zdrowia i dobrostanu, wysokiej jakości edukacji, równości szans oraz ograniczanie nierówności społecznych.

Założenia Agendy 2030 stanowią istotny punkt odniesienia dla działań na rzecz włączenia społecznego, rozwoju usług społecznych oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Strategia Unii Europejskiej na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami 2021-2030

Strategia określa kierunki działań Unii Europejskiej na rzecz zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym. Dokument koncentruje się na zwiększeniu dostępności przestrzeni publicznej i usług, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz wzmacnianiu równości szans.

Realizacja Strategii ma na celu poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami, ich większą samodzielność oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY ŁĄDEK**

NA LATA 2027 - 2036

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

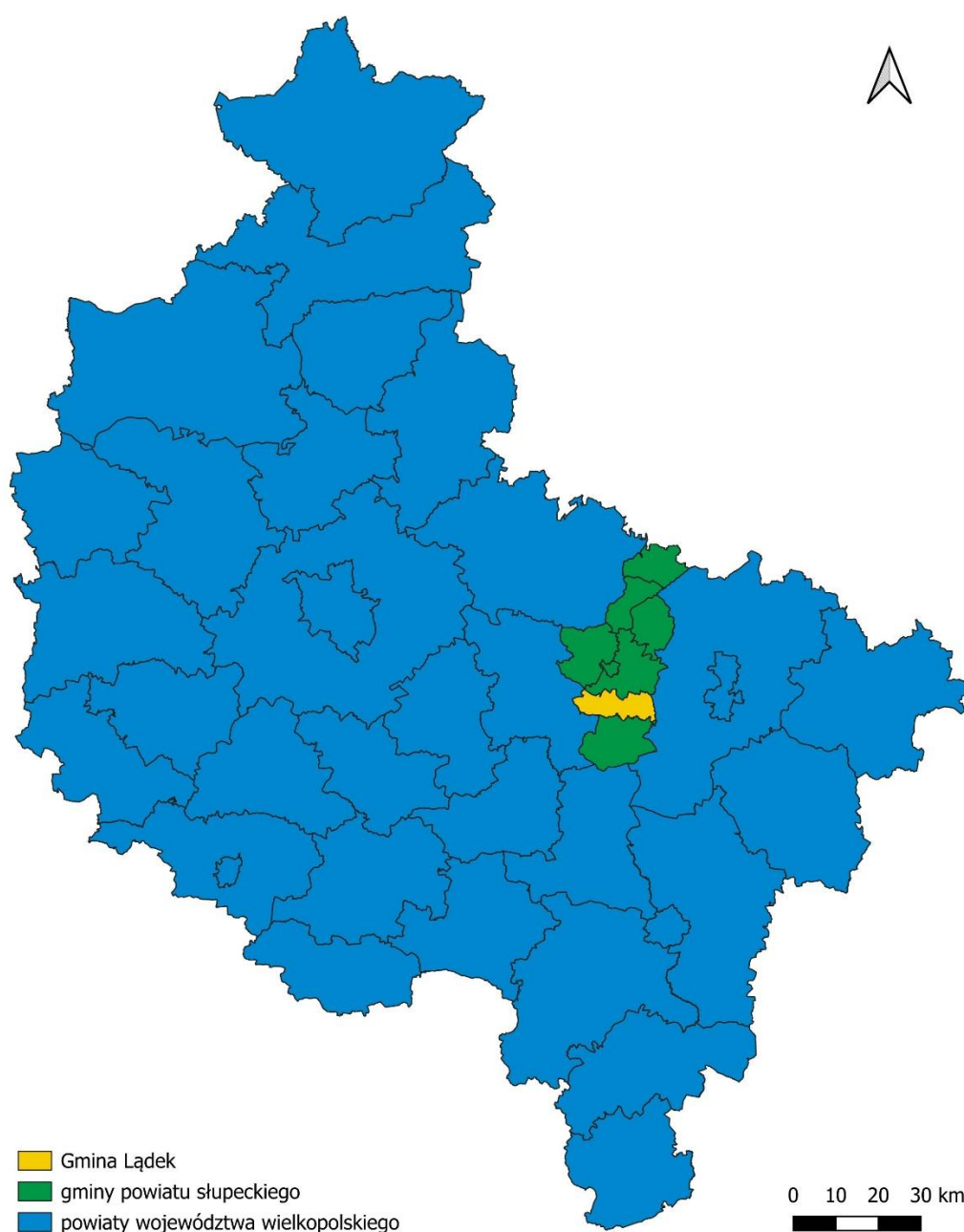

2.1. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1.1. INFORMACJE OGÓLNE I POŁOŻENIE

Gmina Łądek, będąca jednostką wiejską położoną w województwie wielkopolskim, zlokalizowana jest w południowej części powiatu słupeckiego, w sąsiedztwie ważnych szlaków komunikacyjnych, w tym autostrady A2. Gmina graniczy z gminami: Słupca, Strzałkowo i Zagórów w powiecie słupeckim, Rzgów i Golina w powiecie konińskim oraz Kołaczkowo i Pyzdry w powiecie wrzesińskim. Powierzchnia Gminy Łądek wynosi ok. 99 km², co stanowi 11,8% powierzchni powiatu słupeckiego. Zgodnie z danymi GUS/BDL dla 2024 r. gminę zamieszkiwało 5 421 osób, co stanowiło ok. 9,5% mieszkańców powiatu słupeckiego. Gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie ok. 55 osób/km².

Rysunek 1. Położenie Gminy Łądek na tle województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W skład administracyjny Gminy Łądek wchodzi 16 sołectw: Ciężen, Dąbrowa, Dolany, Dziedzice, Jaroszyn, Jaroszyn-Kolonia, Łąd, Łąd-Kolonia, Łądek, Policko, Ratyń, Samarzewo, Sługocin, Sługocin-Kolonia, Waclawów oraz Wola Koszucka. Siedzibą władz gminy jest miejscowość Łądek, położona w środkowej części jej obszaru.

Gmina Łądek charakteryzuje się korzystnym położeniem komunikacyjnym w układzie drogowym, przede wszystkim dzięki przebiegowi autostrady A2 oraz dróg wojewódzkich nr 466 i 467. Najważniejszym elementem układu drogowego jest autostrada A2, przebiegająca przez teren Gminy na długości 9,4 km. We wschodniej części Gminy zlokalizowany jest węzeł drogowy „Sługocin”, który zapewnia dostęp do sieci autostrad i stanowi istotny atut komunikacyjny oraz gospodarczy.

Przez obszar Gminy przebiegają również drogi wojewódzkie: nr 467, łącząca Ciężen z Goliną oraz nr 466, zapewniająca połączenie Słupcy z Pyzdrami. Łączna długość dróg wojewódzkich na terenie Gminy wynosi 22,8 km. Uzupełnieniem podstawowego układu drogowego są drogi powiatowe nr 3080, 3084, 3085 i 3090, które zapewniają powiązania z drogą krajową nr 92, przebiegającą poza granicami Gminy. Całkowita długość dróg powiatowych wynosi 28,33 km. Najdłuższą część lokalnej sieci komunikacyjnej stanowią drogi gminne, których łączna długość wynosi 58,03 km.

Pomimo korzystnego położenia przy głównych szlakach drogowych, dostępność komunikacyjna Gminy ma również istotne ograniczenia. Przez teren Gminy Łądek nie przebiegają linie kolejowe, a transport zbiorowy ma ograniczony zakres. Problemem pozostaje także brak wyznaczonych ścieżek rowerowych oraz niewystarczająca długość chodników, szczególnie przy drogach o większym natężeniu ruchu. Ma to znaczenie zarówno dla bezpieczeństwa mieszkańców, jak i dla codziennej mobilności osób niezmotoryzowanych.

Dojazd samochodem z centrum Łądku do centrum Słupcy, będącej siedzibą powiatu, zajmuje około 15 minut. Odległość między miejscowościami wynosi ok. 12,5 km. Natomiast dojazd do Poznania, stolicy województwa wielkopolskiego, zajmuje około 1 godziny. Gmina Łądek oddalona jest od Poznania o ok. 75 km.

Zgodnie z klasyfikacją funkcjonalną gmin Polski opracowaną na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego, Gmina Łądek zaliczana jest do grupy gmin o umiarkowanie rozwiniętej funkcji rolniczej. Oznacza to, że w strukturze funkcjonalnej gminy istotną rolę odgrywa działalność rolnicza, przy ograniczonym znaczeniu funkcji miejskich, przemysłowych oraz usługowych. Charakter ten potwierdza struktura użytkowania terenu. Gmina Łądek jest typową gminą wiejską, w której dominującą część powierzchni stanowią użytki rolne.

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej jest zadaniem własnym gminy, nałożonym przez ustawę z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 725.).

Polityka mieszkaniowa Gminy Łądek prowadzona jest w oparciu o Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Łądek na lata 2026-2030, przyjęty uchwałą

nr XXXVIII/192/2026 Rady Gminy Łądek z dnia 15 lipca 2026 r. Dokument określa zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, uwzględniając przede wszystkim realne możliwości finansowe i organizacyjne samorządu.

Zgodnie z Programem, Gmina Łądek posiada 18 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 900 m², zlokalizowanych w 9 budynkach. Lokale mieszkalne w zasobie Gminy są wynajmowane na czas nieoznaczony, natomiast najem socjalny lokali określa czas najmu. Zarządcą mieszkaniowego zasobu jest Gmina Łądek.

Stan techniczny budynków i lokali wchodzących w skład zasobu oceniany jest jako dobry lub bardzo dobry. W ostatnich latach przeprowadzono działania modernizacyjne, w tym termomodernizacyjne, które przyczyniły się do poprawy efektywności energetycznej oraz komfortu użytkowania lokali. W kolejnych latach przewiduje się prowadzenie bieżących przeglądów technicznych, prac konserwacyjnych oraz niezbędnych napraw.

W latach 2026-2030 Gmina nie planuje budowy nowych mieszkań komunalnych ani wykupu mieszkań od innych podmiotów z przeznaczeniem na mieszkania komunalne. Wynika to przede wszystkim z ograniczonych możliwości finansowych oraz wysokich kosztów utrzymania zasobu. Ewentualna sprzedaż lokali będzie rozważana indywidualnie, po złożeniu wniosków przez najemców i po ocenie, czy takie działanie leży w interesie Gminy.

Zgodnie z danymi Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku, w latach 2023-2025 liczba lokali komunalnych i socjalnych pozostawała ograniczona. W 2025 roku Gmina dysponowała 14 lokalami komunalnymi oraz 3 lokalami socjalnymi. Na terenie Gminy nie funkcjonowały mieszkania treningowe ani wspomagane. Jednocześnie Gmina prowadzi i corocznie aktualizuje listę osób oczekujących na mieszkania komunalne lub socjalne. Liczba osób oczekujących zmniejszyła się z 12 osób w 2023 roku do 3 osób w latach 2024-2025.

Działania Gminy Łądek w obszarze mieszkalnictwa będą koncentrować się przede wszystkim na racjonalnym gospodarowaniu istniejącym zasobem, utrzymaniu lokali w odpowiednim stanie technicznym, bieżącym nadzorze nad regulowaniem opłat czynszowych oraz poprawie efektywności wykorzystania dostępnych mieszkań.

Diagnoza wskazuje, że potrzeby mieszkaniowe mieszkańców Gminy Łądek wymagają dalszego monitorowania, szczególnie w odniesieniu do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Znaczenie ma również racjonalne gospodarowanie istniejącym zasobem mieszkaniowym, utrzymywanie go w dobrym stanie technicznym oraz ocena możliwości zwiększania dostępności mieszkań komunalnych, socjalnych, treningowych lub wspomaganych. Z perspektywy jakości życia mieszkańców istotna pozostaje także dostępność komunikacyjna i bezpieczeństwo, zwłaszcza w zakresie infrastruktury pieszej, rowerowej oraz rozwiązań wspierających mobilność osób niezmotywowanych.

2.1.2. DEMOGRAFIA

Analiza sytuacji demograficznej w Gminie Łądek przeprowadzona została na podstawie danych BDL GUS, które mogą się nieznacznie różnić od danych gminnej ewidencji ludności. Przyczyn

tych rozbieżności upatrywać należy w stosowaniu odmiennych metodologii obliczeń. Bilans liczby ludności publikowany przez GUS opiera się na wynikach Narodowych Spisów Powszechnych, z uwzględnieniem zmian wynikających z ruchu naturalnego (urodzeń i zgonów), migracji ludności (na pobyt stały i czasowy) oraz zmian granic administracyjnych. Dane dotyczące urodzeń i zgonów pozyskiwane są z rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, natomiast informacje o zameldowaniach na pobyt stały pochodzą z rejestru PESEL (od 2006 r.). Mimo niewielkich rozbieżności pomiędzy gminną ewidencją a danymi GUS, analiza pozwala na zbadanie trendów i prognozowanie zmian w strukturze demograficznej.

Gęstość zaludnienia w powiecie słupeckim w 2025 roku wyniosła 68,0 os./km². W Gminie Łądek wskaźnik ten kształtował się na poziomie 54,8 os./km², co oznacza wartość zbliżoną do średniej dla obszarów wiejskich powiatu. Najwyższą gęstość zaludnienia odnotowano w mieście Słupca, gdzie wyniosła ona 1280,2 os./km². Tak wysoka wartość wynika z miejskiego charakteru jednostki oraz znacznie większej koncentracji ludności na niewielkiej powierzchni. Wśród pozostałych gmin wyższymi wartościami charakteryzowały się przede wszystkim gmina Strzałkowo (69,5 os./km²) oraz obszar wiejski gminy Słupca (68,9 os./km²). Gmina Łądek, z wartością 54,8 os./km², znajdowała się na poziomie zbliżonym do gminy Zagórz (52,5 os./km²) i wyższym niż gminy Ostrowite (45,9 os./km²), Orchowo (36,4 os./km²) oraz Powidz (27,4 os./km²). Najniższą gęstość zaludnienia w powiecie odnotowano właśnie w Gminie Powidz. Średnia wartość dla całego powiatu jest podwyższana przez miasto Słupca. Po wyłączeniu tej jednostki i uwzględnieniu pozostałych gmin, średnia gęstość zaludnienia wynosi około 50,8 os./km², co pokazuje, że Gmina Łądek posiada gęstość zaludnienia nieco wyższą od przeciętnej dla niemiejskiej części powiatu.

W latach 2020-2024 w powiecie słupeckim obserwowano spadek liczby ludności, przy zróżnicowanej skali zmian w poszczególnych gminach. W analizowanym okresie liczba mieszkańców powiatu słupeckiego zmniejszyła się z 58 089 do 56 994 osób, co oznacza spadek o około 2%. Średnioroczna dynamika zmian wyniosła 99,5%, wskazując na umiarkowany proces depopulacji. Największą jednostką pod względem liczby mieszkańców pozostawała gmina miejska Słupca, której ludność w 2024 roku stanowiła 22% ogółu mieszkańców powiatu słupeckiego. Kolejnymi jednostkami o największej liczbie ludności były gmina wiejska Słupca, gmina Strzałkowo oraz gmina Zagórz. Gmina Łądek zajmowała 5. miejsce pod względem liczby mieszkańców, a jej udział w ludności powiatu wynosił 10%.

W latach 2020-2024 w Gminie Łądek odnotowano systematyczny spadek liczby ludności. Liczba mieszkańców zmniejszyła się z 5 552 osób w 2020 roku do 5 421 osób w 2024 roku, tj. o 131 osób. Średnioroczna dynamika zmian wyniosła 99,4%, co potwierdza utrzymywanie się trendu spadkowego. Skala zmian w Gminie Łądek była zbliżona do tendencji obserwowanych w większości gmin powiatu słupeckiego.

Najsilniejszy spadek liczby ludności, mierzony średnioroczną dynamiką zmian, wystąpił w gminie miejskiej Słupca oraz w gminie Ostrowite. Jedyną jednostką, w której w analizowanym okresie odnotowano wzrost liczby mieszkańców, była gmina wiejska Słupca, gdzie średnioroczna

dynamika zmian wyniosła 100,6%. Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności, udziału poszczególnych gmin w ludności powiatu oraz średniorocznej dynamiki zmian przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Zmiany liczby ludności w powiecie słupeckim w latach 2020-2024

JST	2020	2021	2022	2023	2024	udział w 2024 r.	średnia dynamika
powiat słupecki	58 089	57 852	57 554	57 264	56 994	100%	99,5%
gmina miejska Słupca	13 381	13 267	13 102	12 952	12 802	22%	98,9%
Gmina Łądek	5 552	5 522	5 475	5 447	5 421	10%	99,4%
gmina Orchowo	3 624	3 602	3 583	3 569	3 566	6%	99,6%
gmina Ostrowite	4 887	4 858	4 780	4 757	4 728	8%	99,2%
gmina Powidz	2 234	2 233	2 255	2 230	2 219	4%	99,8%
gmina wiejska Słupca	9 734	9 812	9 857	9 885	9 988	18%	100,6%
gmina Strzałkowo	10 050	10 010	9 980	9 934	9 875	17%	99,6%
gmina Zagórów	8 627	8 548	8 522	8 490	8 395	15%	99,3%

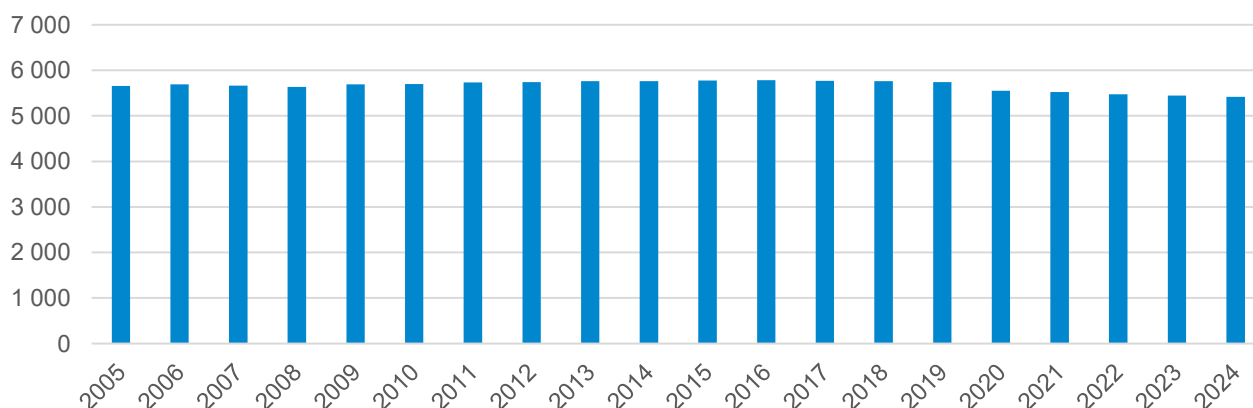
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analiza liczby mieszkańców Gminy Łądek w dłuższej, dwudziestoletniej perspektywie czasowej, obejmującej lata 2005-2024, wskazuje na stopniowe pogarszanie się sytuacji demograficznej. W 2005 roku Gminę zamieszkiwało 5 660 osób, natomiast w 2024 roku liczba mieszkańców wyniosła 5 421 osób, co oznacza spadek o 239 osób.

W pierwszej części analizowanego okresu liczba ludności utrzymywała się na relatywnie stabilnym poziomie, a nawet nieznacznie wzrastała. Najwyższą wartość odnotowano w 2016 roku, kiedy Gminę Łądek zamieszkiwało 5 786 osób. Po tym okresie widoczny był stopniowy spadek liczby mieszkańców, który szczególnie wyraźny stał się po 2019 roku. W 2020 roku liczba ludności obniżyła się do 5 552 osób, a w kolejnych latach tendencja spadkowa utrzymywała się. W latach 2020-2024 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 131 osób, tj. z 5 552 do 5 421 osób. Oznacza to, że choć w całym analizowanym okresie zmiany liczby ludności nie miały gwałtownego charakteru, to w ostatnich latach proces depopulacji stał się bardziej zauważalny. Utrzymywanie się tego trendu może mieć znaczenie dla planowania lokalnej polityki społecznej, zwłaszcza w zakresie usług społecznych, wsparcia seniorów, dostępności usług publicznych oraz aktywizacji mieszkańców.

Rysunek 2. Liczba ludności w Gminie Łądek w latach 2005-2024

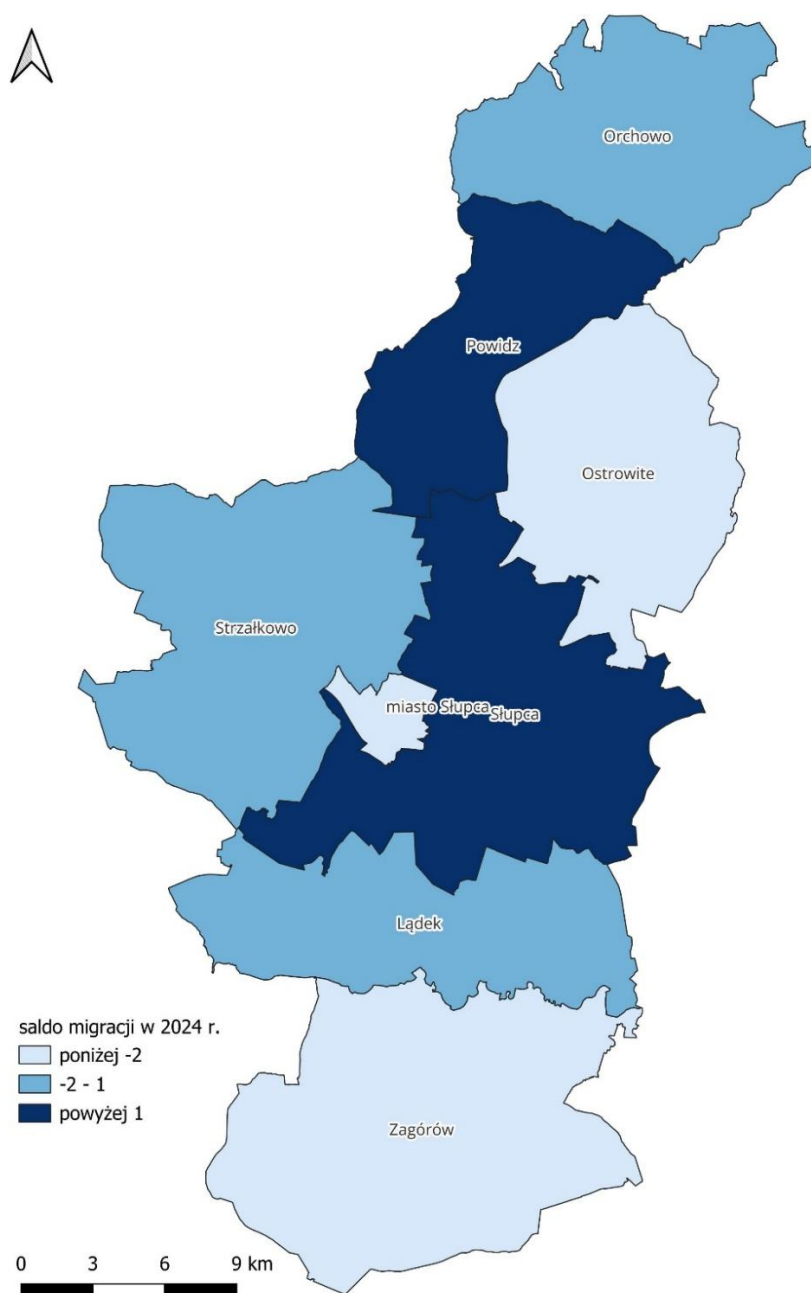

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba ludności w jednostkach samorządu terytorialnego kształtowana jest przede wszystkim przez dwa podstawowe czynniki demograficzne: saldo migracji oraz przyrost naturalny. Saldo migracji określa różnicę pomiędzy liczbą osób napływających na dany obszar a liczbą osób go opuszczających, natomiast przyrost naturalny stanowi różnicę pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów.

W 2024 roku województwo wielkopolskie charakteryzowało się dodatnim saldem migracji, które wyniosło 0,60 na 1000 mieszkańców. Odmienną sytuację odnotowano w powiecie słupeckim, gdzie saldo migracji przyjęło wartość ujemną (-1,50), co oznacza przewagę odpływu ludności nad napływem. Na poziomie poszczególnych gmin sytuacja była zróżnicowana. Dodatnie saldo migracji wystąpiło jedynie w gminie wiejskiej Słupca (8,30) oraz w gminie Powidz (7,60), co wskazuje na przewagę liczby osób napływających nad liczbą osób opuszczających te jednostki. Najbardziej niekorzystną sytuację odnotowano w mieście Słupca, gdzie saldo migracji wyniosło -7,80, oraz w gminie Zagórów (-6,20). W Gminie Łądek saldo migracji w 2024 roku wyniosło -0,40 na 1000 mieszkańców, co świadczy o niewielkiej przewadze odpływu ludności nad napływem. Skala tego zjawiska była jednak mniejsza niż w części pozostałych jednostek powiatu słupeckiego. Jednocześnie średnia zmiana wskaźnika salda migracji od 2020 roku wyniosła -0,45, co wskazuje na stopniowe pogarszanie się sytuacji migracyjnej Gminy.

Rysunek 3. Gęstość zaludnienia w gminach powiatu słupeckiego w 2025 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Banku Danych Lokalnych GUS.

Drugim istotnym czynnikiem wpływającym na liczbę ludności jest przyrost naturalny. W 2024 roku wskaźnik przyrostu naturalnego w województwie wielkopolskim wyniósł -2,80 na 1000 mieszkańców, co oznacza przewagę liczby zgonów nad liczbą urodzeń żywych. W powiecie słupeckim sytuacja była nieco bardziej niekorzystna, ponieważ wskaźnik ten osiągnął wartość -3,50. Ujemny przyrost naturalny wystąpił we wszystkich gminach powiatu słupeckiego. Najniższą wartość odnotowano w Gminie Powidz (-8,98), natomiast najwyższą, a więc relatywnie najkorzystniejszą, w gminie wiejskiej Słupca (-0,50). W Gminie Łądek wskaźnik przyrostu naturalnego w 2024 roku wyniósł -3,50 na 1000 mieszkańców, czyli był równy wartości odnotowanej dla całego powiatu słupeckiego. Oznacza to, że również w Gminie Łądek liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń żywych. Średnia zmiana wskaźnika przyrostu naturalnego

od 2020 roku wyniosła -0,70, co potwierdza pogarszanie się sytuacji w tym zakresie. Łączne oddziaływanie ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji wpływa na utrzymywanie się niekorzystnych tendencji demograficznych w Gminie.

Tabela 2. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Łądek w 2024 roku na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2024 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2020 r.	2024 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2020 r.
województwo wielkopolskie	-2,80	-0,41	0,60	0,03
powiat słupecki	-3,50	-0,45	-1,50	-0,05
gmina miejska Sępca	-4,59	-0,85	-7,80	-0,53
Gmina Łądek	-3,50	-0,70	-0,40	-0,45
gmina Orchowo	-1,41	0,34	-1,70	-0,15
gmina Ostrowite	-3,80	0,38	-3,40	-1,00
gmina Powidz	-8,98	-1,57	7,60	1,80
gmina wiejska Sępca	-0,50	-0,20	8,30	1,13
gmina Strzałkowo	-3,73	-0,83	-1,10	-0,23
gmina Zagórów	-4,38	-0,09	-6,20	-0,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Struktura wieku mieszkańców ma istotne znaczenie dla oceny potencjału demograficznego Gminy, w szczególności w zakresie aktywności zawodowej, zakładania rodzin, stabilizacji życiowej oraz zapotrzebowania na usługi społeczne. W tym kontekście analizie poddano udział mieszkańców w wieku 25-34 lata w ogólnej liczbie ludności oraz relację liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. Dane dla Gminy Łądek zestawiono ze średnimi wartościami dla powiatu słupeckiego oraz województwa wielkopolskiego.

Osoby w wieku 25-34 lata stanowią ważną grupę z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego, ponieważ są to mieszkańcy znajdujący się zwykle w okresie wysokiej aktywności zawodowej, zakładania rodzin oraz podejmowania decyzji o miejscu zamieszkania. W 2020 roku udział tej grupy wiekowej w strukturze ludności województwa wielkopolskiego wynosił 14,06%, w powiecie słupeckim 13,31%, natomiast w Gminie Łądek 14,12%. W 2024 roku wartości te zmniejszyły się odpowiednio do 12,44%, 11,70% oraz 12,71%.

W analizowanym okresie we wszystkich porównywanych jednostkach odnotowano spadek udziału osób w wieku 25-34 lata w ogólnej liczbie ludności. W Gminie Łądek dynamika zmian wyniosła 90%, co oznacza nieco mniejszą skalę spadku niż w powiecie słupeckim i województwie wielkopolskim, gdzie wskaźnik ten wyniósł 88%. Pomimo relatywnie korzystniejszej sytuacji Gminy Łądek na tle jednostek wyższego rzędu, zmniejszający się udział osób młodych wskazuje na niekorzystne zmiany w strukturze demograficznej.

Jednocześnie widoczny jest wzrost obciążenia demograficznego osobami starszymi, mierzony relacją liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. W 2020 roku wskaźnik ten wynosił 26,00% w województwie wielkopolskim, 26,50% w powiecie słupeckim

oraz 26,40% w Gminie Łądek. W 2024 roku wzrósł odpowiednio do 29,50%, 30,80% oraz 30,80%. Najwyższą dynamikę wzrostu odnotowano w Gminie Łądek, gdzie wartość wskaźnika zwiększyła się do poziomu 117% wartości z 2020 roku. Oznacza to, że proces starzenia się lokalnej społeczności postępuje szybciej niż przeciętnie w województwie wielkopolskim i nieco szybciej niż w powiecie słupeckim. Zmiany te mogą w kolejnych latach wpływać na rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, zdrowotne, aktywizacyjne oraz inne formy wsparcia kierowane do osób starszych. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Wskaźniki struktury demograficznej dla Gminy Łądek w 2020 i 2024 roku na tle powiatu i województwa

ST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2020	2024	dynamika	2020	2024	dynamika
województwo wielkopolskie	14,06	12,44	88%	26,00	29,50	113%
powiat słupecki	13,31	11,70	88%	26,50	30,80	116%
gmina Łądek	14,12	12,71	90%	26,40	30,80	117%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

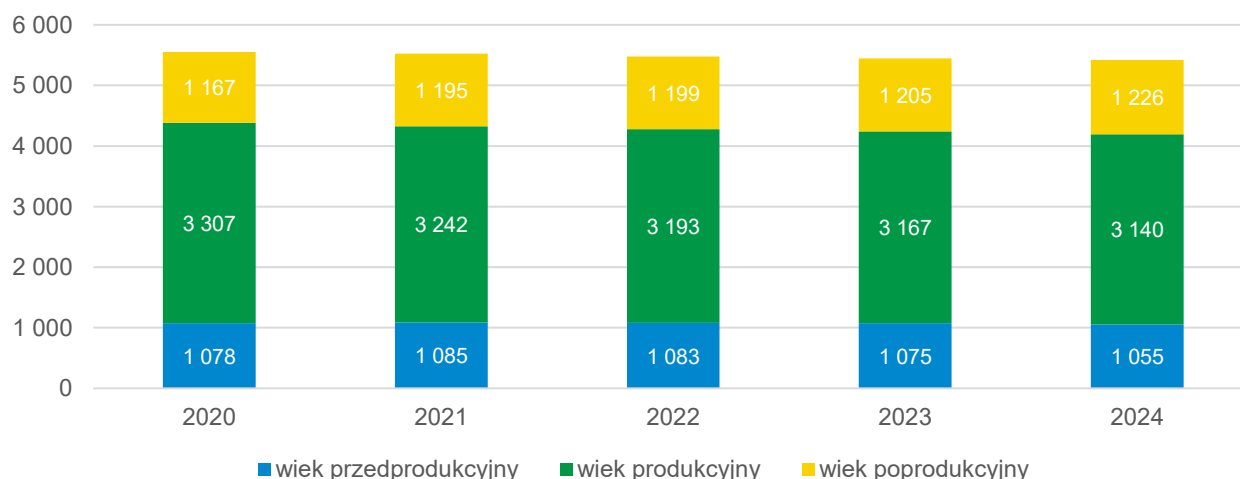
Struktura ludności Gminy Łądek według ekonomicznych grup wieku w latach 2020-2024 wskazuje na postępujące zmiany demograficzne, istotne z punktu widzenia rynku pracy, polityki społecznej oraz zapotrzebowania na usługi publiczne. W analizowanym okresie zaobserwowano przede wszystkim spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym, stanowiących kluczową grupę z punktu widzenia aktywności zawodowej i funkcjonowania lokalnego rynku pracy, zmniejszyła się z 3 307 osób w 2020 roku do 3 140 osób w 2024 roku. Oznacza to spadek o 167 osób, a dynamika zmian wyniosła około 95%. Jednocześnie wzrosła liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. W 2020 roku grupa ta liczyła 1 167 osób, natomiast w 2024 roku 1 226 osób, co oznacza wzrost o 59 osób oraz dynamikę na poziomie około 105%. Zmiana ta potwierdza postępujący proces starzenia się lokalnej społeczności. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym utrzymywała się na względnie stabilnym poziomie, choć również w tej grupie odnotowano niewielki spadek. W 2020 roku wynosiła 1 078 osób, a w 2024 roku 1 055 osób, czyli o 23 osoby mniej. Dynamika zmian wyniosła około 98%.

Przedstawione dane wskazują, że głównym wyzwaniem demograficznym Gminy Łądek jest zmniejszanie się zasobu ludności w wieku produkcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby mieszkańców starszych. Może to w kolejnych latach wpływać na sytuację lokalnego rynku pracy, strukturę potrzeb społecznych oraz konieczność rozwijania usług kierowanych do osób starszych.

Rysunek 4. Struktura ludności w Gminie Łądek w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Podsumowując, sytuacja demograficzna Gminy Łądek charakteryzuje się stopniowym spadkiem liczby ludności, ujemnym przyrostem naturalnym, nieznacznie ujemnym saldem migracji oraz postępującym wzrostem udziału osób starszych. Zjawiska te będą miały znaczenie dla planowania lokalnej polityki społecznej, w szczególności w zakresie usług opiekuńczych, zdrowotnych, aktywizacyjnych oraz działań wspierających osoby starsze i rodziny.

2.1.3. RYNEK PRACY

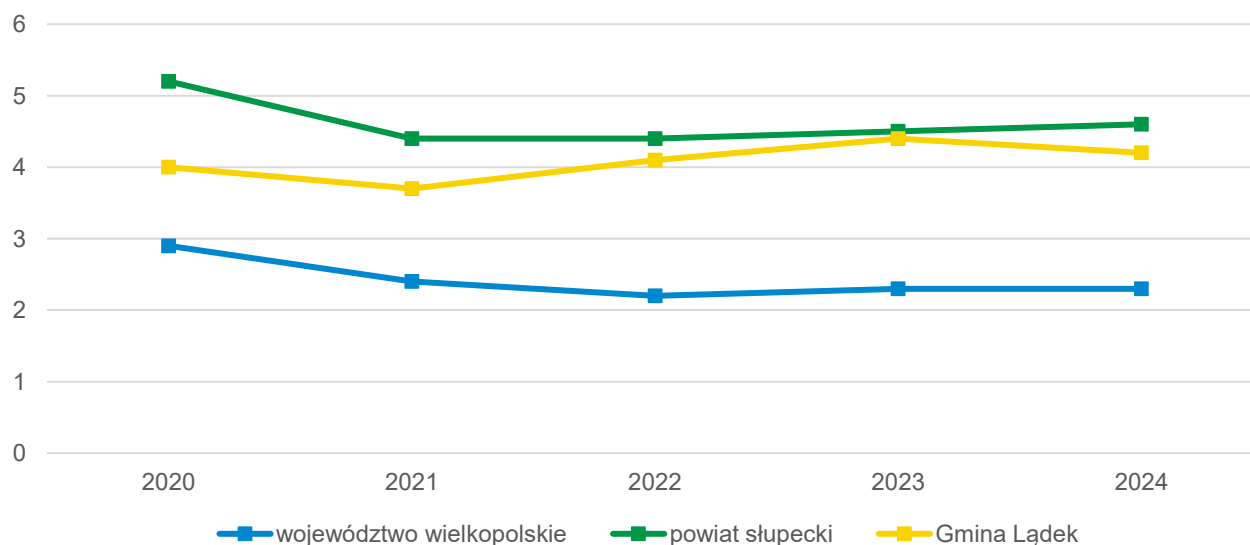
Rozwój gospodarczy jednostki samorządu terytorialnego jest ściśle powiązany ze zmianami zachodzącymi na lokalnym rynku pracy. Dostępność stabilnego zatrudnienia oraz atrakcyjnych miejsc pracy wpływa bezpośrednio na poziom życia mieszkańców, a także może stanowić czynnik sprzyjający napływowi nowych mieszkańców na teren jednostki.

W latach 2020-2024 udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Łądek utrzymywał się na poziomie wyższym niż średnia dla województwa wielkopolskiego, ale niższym niż średnia dla powiatu słupeckiego. Średnia wartość wskaźnika dla Gminy Łądek w analizowanym okresie wyniosła 4,08%, podczas gdy w powiecie słupeckim było to 4,62%, a w województwie wielkopolskim 2,42%. W 2020 roku wskaźnik dla Gminy Łądek wynosił 4,0%, po czym w 2021 roku obniżył się do 3,7%, osiągając najniższą wartość w analizowanym okresie. W kolejnych latach odnotowano jego wzrost do 4,1% w 2022 roku i 4,4% w 2023 roku. W 2024 roku wartość wskaźnika nieznacznie spadła i wyniosła 4,2%.

Dane wskazują, że sytuacja Gminy Łądek na tle powiatu słupeckiego była relatywnie korzystniejsza, jednak poziom bezrobocia rejestrowanego pozostawał wyraźnie wyższy niż przeciętnie w województwie wielkopolskim. Może to wskazywać na potrzebę dalszego wspierania aktywizacji zawodowej mieszkańców, w szczególności osób znajdujących się w trudniejszej sytuacji na rynku pracy.

Rysunek 5. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Łądek na tle średniej gmin powiatu i województwa w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2024 roku, według stanu na dzień 31 grudnia, w powiecie słupeckim zarejestrowane były 1 532 osoby bezrobotne, w tym 888 kobiet. Oznacza to, że kobiety stanowiły większość osób pozostających w rejestrach bezrobotnych. Pod względem czasu pozostawania bez pracy najliczniejszą grupę tworzyły osoby bezrobotne do 3 miesięcy, których było 475. Istotny udział miały również osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy, których liczba wyniosła 380. Wskazuje to na występowanie problemu długotrwałego bezrobocia, które może prowadzić do utrwalania się trudnej sytuacji życiowej, ograniczenia aktywności zawodowej oraz zwiększonego ryzyka wykluczenia społecznego. Analiza struktury bezrobocia według wieku pokazuje, że największą grupę stanowiły osoby w wieku od 25 do 34 lat, których było 385, oraz osoby w wieku od 35 do 44 lat, których liczba wyniosła 381. Oznacza to, że bezrobocie w powiecie słupeckim w znacznym stopniu dotyczyło osób w wieku produkcyjnym mobilnym, czyli grupy istotnej z punktu widzenia aktywności zawodowej i lokalnego rynku pracy. Pod względem poziomu wykształcenia najliczniejszą grupę osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub branżowym, których było 486. Liczną grupę tworzyły również osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, których odnotowano 380, a także osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym lub niepełnym podstawowym, których było 336.

Struktura bezrobocia wskazuje na potrzebę podejmowania działań wspierających aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych, osób w wieku produkcyjnym oraz mieszkańców o niższych lub niedostosowanych do potrzeb rynku pracy kwalifikacjach zawodowych.

Tabela 4. Struktura bezrobotnych w powiecie słupeckim w 2024 roku (stan na 31 grudnia 2024 r.)

		Ogółem	w tym kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem		1532	888
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 3	475	236
	3-6	216	109
	6-12	245	137
	12-24	216	141
	powyżej 24	380	265
Wiek	24 lata i mniej	266	135
	25-34	385	271
	35-44	381	239
	45-54	308	182
	55 lat i więcej	192	61
Wykształcenie	wyższe	161	113
	policealne i średnie, zawodowe	380	247
	średnie ogólnokształcące	169	112
	zasad. zawodowe/branżowe	486	251
	gimnazjalne/ podstawowe/niepełne podstawowe	336	165

Źródło: opracowanie własne na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego.

Zgodnie z danymi Barometru Zawodów, w 2025 roku w powiecie słupeckim nie odnotowano zawodów nadwyżkowych. Oznacza to, że w żadnej z analizowanych grup zawodowych liczba osób poszukujących pracy nie przewyższała wyraźnie zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców. Jednocześnie wskazano liczne zawody deficytowe, w których liczba kandydatów była niewystarczająca w stosunku do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Największy deficyt dotyczył lekarzy oraz pracowników socjalnych, a więc zawodów szczególnie istotnych z punktu widzenia dostępności usług zdrowotnych i społecznych. Niedobory kadrowe występowały również m.in. w zawodach medycznych i opiekuńczych, technicznych, budowlanych, produkcyjnych, transportowych, edukacyjnych oraz księgowych. Wśród zawodów deficytowych znalazły się m.in. pielęgniarki i położne, fizjoterapeuci, opiekunowie osób starszych lub z niepełnosprawnościami, psycholodzy i psychoterapeuci, kierowcy, elektrycy, spawacze, ślusarze, robotnicy budowlani, nauczyciele przedmiotów zawodowych oraz pracownicy ds. rachunkowości i księgowości.

Przyczyną deficytów jest przede wszystkim niewystarczająca liczba kandydatów posiadających odpowiednie kwalifikacje, doświadczenie lub uprawnienia. Znaczenie ma także niedopasowanie kompetencji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców oraz rozbieżność między oferowanymi warunkami zatrudnienia a oczekiwaniami potencjalnych pracowników. Sytuacja ta wskazuje na potrzebę dalszego wspierania aktywizacji zawodowej, doradztwa zawodowego oraz kształcenia odpowiadającego na potrzeby lokalnego rynku pracy.

W latach 2020-2024 przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto systematycznie rosło zarówno w powiecie słupeckim, jak i w województwie wielkopolskim oraz w Polsce. W powiecie słupeckim wzrosło ono z 4 690,36 zł w 2020 roku do 7 155,79 zł w 2024 roku, co oznacza wzrost o 2 465,43 zł.

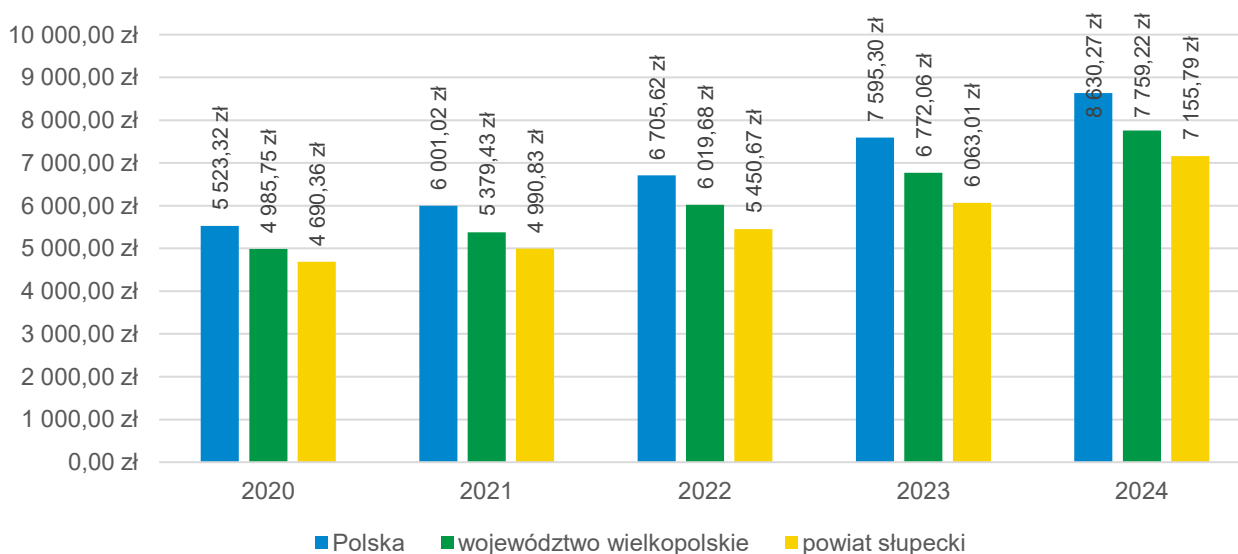
Pomimo wyraźnego wzrostu poziomu wynagrodzeń, przeciętne płace w powiecie słupeckim pozostawały niższe niż średnio w województwie wielkopolskim i w kraju. W 2024 roku przeciętne

miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie słupeckim stanowiło około 92% średniej wojewódzkiej oraz około 83% średniej krajowej. Dla porównania, w tym samym roku przeciętne wynagrodzenie wyniosło 7 759,22 zł w województwie wielkopolskim oraz 8 630,27 zł w Polsce.

Największą różnicę między przeciętnym wynagrodzeniem w powiecie słupeckim a średnią dla województwa wielkopolskiego odnotowano w 2023 roku, kiedy wyniosła ona 709,05 zł. Najmniejsza dysproporcja wystąpiła natomiast w 2020 roku i wyniosła 295,39 zł. Dane te wskazują, że mimo poprawy poziomu wynagrodzeń, powiat słupecki nadal charakteryzuje się niższym poziomem płac niż przeciętnie w regionie i kraju. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższej rycinie.

Rysunek 6. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie słupeckim i województwie wielkopolskim na tle kraju w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2023-2025 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z terenu Gminy Łądek utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W 2023 roku wynosiła 138 osób, w 2024 roku spadła do 132 osób, natomiast w 2025 roku nieznacznie wzrosła do 134 osób. W tym samym okresie stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie słupeckim wzrosła z 7,2% do 7,9%, co wskazuje na pogorszenie ogólnej sytuacji na lokalnym rynku pracy.

W strukturze osób bezrobotnych z terenu Gminy Łądek przeważały kobiety. W 2025 roku wśród 134 zarejestrowanych osób bezrobotnych było 80 kobiet i 54 mężczyzn. Oznacza to, że kobiety stanowiły około 60% ogółu bezrobotnych mieszkańców gminy. Udział osób z niepełnosprawnościami wśród bezrobotnych pozostawał niewielki i wynosił 5% w 2023 roku oraz po 4% w latach 2024-2025.

Mieszkańcy Gminy Łądek korzystali również z form aktywizacji zawodowej organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Liczba osób, które skorzystały ze staży, wyniosła 20 w 2023 roku, 13 w 2024 roku oraz 16 w 2025 roku. Nie odnotowano udziału mieszkańców w pracach społecznie użytecznych. Istotnym instrumentem wsparcia były także dofinansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej, których wartość wyniosła 175 tys. zł w 2023 roku, 350 tys. zł w 2024 roku oraz 225 tys. zł w 2025 roku. Ponadto mieszkańcy korzystali z innych

form aktywizacji zawodowej. W 2023 roku objęto nimi 46 osób, w 2024 roku 72 osoby, a w 2025 roku 51 osób.

Tabela 5. Wybrane dane dotyczące bezrobocia i aktywizacji zawodowej mieszkańców Gminy Łądek w latach 2023-2025

Wskaźnik	2023	2024	2025
Stopa bezrobocia w powiecie ślupeckim	7,2%	7,4%	7,9%
Liczba bezrobotnych z terenu Gminy Łądek	138	132	134
w tym kobiety	88	77	80
w tym mężczyźni	50	55	54
Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród bezrobotnych	5%	4%	4%
Liczba osób, które skorzystały ze staży organizowanych przez PUP	20	13	16
Liczba osób, które skorzystały z prac społecznie użytecznych	0	0	0
Kwota dofinansowań na rozpoczęcie działalności gospodarczej	175 tys. zł	350 tys. zł	225 tys. zł
Inne formy aktywizacji zawodowej	46	72	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Dane wskazują, że mimo względnie stabilnej liczby osób bezrobotnych, ważne pozostaje dalsze wspieranie aktywizacji zawodowej mieszkańców, zwłaszcza kobiet, osób z niepełnosprawnościami oraz osób wymagających dodatkowego wsparcia w wejściu lub powrocie na rynek pracy. Znaczenie mają zarówno staże i inne formy aktywizacji zawodowej, jak również instrumenty wspierające samozatrudnienie i rozwój lokalnej przedsiębiorczości.

2.1.4. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Opieka nad dziećmi do lat 3

Na terenie Gminy Łądek nie funkcjonuje żłobek, natomiast opieka nad dziećmi do lat 3 realizowana jest w formie klubu dziecięcego. Zgodnie z danymi rejestrowymi, na terenie Gminy działa Gminny Klub Dziecięcy zlokalizowany w Łądku przy ul. Cysterskiej 11, prowadzony przez Gminę Łądek. Placówka dysponuje 18 miejscami, z czego 12 było obsadzonych, co wskazuje na dostępność wolnych miejsc w ramach tej formy opieki. Klub funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 16:00.

Miesięczna podstawowa opłata ponoszona przez rodziców za pobyt dziecka, bez uwzględnienia żywności i wyżywienia, wynosi 1 600,00 zł, natomiast dzienna opłata za wyżywienie wynosi 19,50 zł. Placówka jest dostosowana do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub wymagających szczególnej opieki oraz spełnia standardy niezbędne do prowadzenia instytucji opieki nad dziećmi do lat 3.

Dostępność klubu dziecięcego stanowi istotne wsparcie dla rodzin z małymi dziećmi, zwłaszcza w kontekście godzenia obowiązków opiekuńczych z aktywnością zawodową rodziców. Jednocześnie brak żłobka oznacza, że instytucjonalna opieka nad najmłodszymi dziećmi realizowana jest w ograniczonej formule, poprzez jedną placówkę działającą jako klub dziecięcy.

Przedszkola

Na terenie Gminy Łądek wychowanie przedszkolne realizowane jest w ramach placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy. Obejmuje ono przedszkola działające

w zespołach szkolno-przedszkolnych oraz oddziały przedszkolne w szkole podstawowej. Taka organizacja zapewnia dostęp do edukacji przedszkolnej w powiązaniu z lokalną siecią szkół podstawowych. W latach 2023-2025 liczba oddziałów przedszkolnych utrzymywała się na stabilnym poziomie i wynosiła 6 oddziałów oraz oddziały zerowe. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli wynosiła 137 w latach 2023 i 2024 oraz 138 w 2025 roku. Jednocześnie do oddziałów zerowych uczęszczało 46 dzieci w 2023 roku, 54 dzieci w 2024 roku oraz 53 dzieci w 2025 roku. Łączna liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wyniosła 183 w 2023 roku oraz 191 w latach 2024-2025. Dane te wskazują na stabilną organizację wychowania przedszkolnego w Gminie Łądek, przy niewielkim wzroście liczby dzieci objętych tą formą edukacji w stosunku do 2023 roku. W analizowanym okresie nie odnotowano dzieci oczekujących na przyjęcie na listę rezerwową. Oznacza to, że dostępna oferta wychowania przedszkolnego odpowiadała zgłaszanemu zapotrzebowaniu mieszkańców. System wychowania przedszkolnego w Gminie Łądek można zatem ocenić jako stabilny organizacyjnie i zabezpieczający bieżące potrzeby rodzin z dziećmi w wieku przedszkolnym.

Tabela 6. Organizacja wychowania przedszkolnego w Gminie Łądek w latach 2023-2025

Zakres danych	2023	2024	2025
Liczba oddziałów	6 + oddziały zerowe	6 + oddziały zerowe	6 + oddziały zerowe
Liczba dzieci w przedszkolach	137	137	138
Liczba dzieci w oddziałach zerowych	46	54	53
Liczba dzieci ogółem objętych wychowaniem przedszkolnym	183	191	191

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

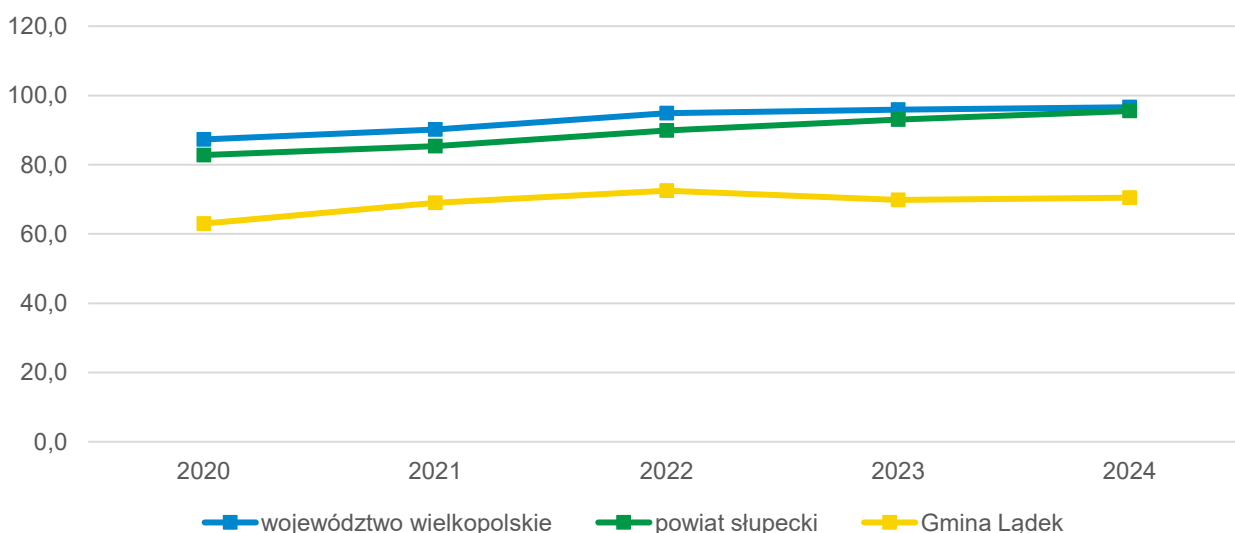
W latach 2020-2024 udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Łądek utrzymywał się na poziomie niższym niż średnie wartości dla powiatu słupeckiego oraz województwa wielkopolskiego. W 2020 roku wskaźnik ten wynosił 63,0%, natomiast w 2024 roku wzrósł do 70,5%. Oznacza to poprawę o 7,5 punktu procentowego w analizowanym okresie.

Najwyższą wartość wskaźnika w Gminie Łądek odnotowano w 2022 roku, kiedy wyniósł on 72,5%. W kolejnych latach nastąpił niewielki spadek do 69,8% w 2023 roku, a następnie nieznaczny wzrost do 70,5% w 2024 roku. Dane wskazują więc na umiarkowaną poprawę poziomu upowszechnienia wychowania przedszkolnego, przy jednoczesnym braku stałej tendencji wzrostowej w całym analizowanym okresie.

Na tle jednostek wyższego rzędu Gmina Łądek osiągała wyraźnie niższe wartości wskaźnika. W 2024 roku udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wyniósł 96,6% w województwie wielkopolskim oraz 95,5% w powiecie słupeckim, podczas gdy w Gminie Łądek kształtował się na poziomie 70,5%. Różnica ta wskazuje na niższy poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej w Gminie, co może mieć znaczenie z punktu widzenia dostępności usług edukacyjnych dla najmłodszych dzieci oraz wspierania rodzin w godzeniu obowiązków opiekuńczych i zawodowych.

Wykres 1. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólę dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Łądek w latach 2020-2024 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Szkoły

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie edukacji publicznej należy do zadań własnych gminy.

Na terenie Gminy Łądek funkcjonują trzy publiczne placówki oświatowe realizujące kształcenie na poziomie szkoły podstawowej: Szkoła Podstawowa im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Ciężeniu, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ratyniu oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łądku. Placówki te zapewniają realizację obowiązku szkolnego dla dzieci z terenu Gminy, a jednocześnie część z nich prowadzi również oddziały przedszkolne.

Zgodnie z przekazanymi danymi, do placówek uczęszczało łącznie 627 dzieci i uczniów, w tym 61 dzieci w oddziałach przedszkolnych. Liczba uczniów szkół podstawowych, po wyłączeniu dzieci z oddziałów przedszkolnych, wynosiła 566 osób. Nauka w szkołach podstawowych była zorganizowana w 27 oddziałach szkolnych.

Największą placówką była Szkoła Podstawowa im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Ciężeniu, do której uczęszczało 252 dzieci i uczniów, w tym 229 uczniów szkoły podstawowej oraz 23 dzieci w oddziałach przedszkolnych. W szkole funkcjonowało 11 oddziałów szkolnych. Drugą pod względem liczby uczniów placówką był Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łądku, obejmujący 214 dzieci i uczniów, w tym 194 uczniów szkoły podstawowej oraz 20 dzieci w oddziałach przedszkolnych. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ratyniu liczył 161 dzieci i uczniów, w tym 143 uczniów szkoły podstawowej oraz 18 dzieci w oddziałach przedszkolnych.

Średnia wielkość oddziału była zróżnicowana pomiędzy placówkami i wynosiła od 13 uczniów w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Ratyniu do 19 uczniów w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Łądku. W Szkole Podstawowej w Ciężeniu średnia wielkość oddziału wynosiła 17 uczniów. Dane te wskazują, że sieć szkół podstawowych w Gminie Łądek jest dostosowana do lokalnych

uwarunkowań demograficznych i rozmieszczenia ludności, zapewniając dostęp do edukacji podstawowej w kilku częściach Gminy.

Tabela 7. Organizacja szkół podstawowych w Gminie Łądek

Nazwa szkoły	Liczba uczniów i dzieci ogółem, z oddziałami przedszkolnymi	Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych	Liczba uczniów szkoły podstawowej, bez oddziałów przedszkolnych	Liczba oddziałów szkolnych	Średnia wielkość oddziału
Szkoła Podstawowa im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Ciężeniu	252	23	229	11	17
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ratyniu	161	18	143	8	13
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łądku	214	20	194	8	19
Razem	627	61	566	27	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

W Gminie Łądek realizowany jest system wsparcia uczniów obejmujący zarówno stypendia, jak i pozastypendialne formy pomocy kierowane do uczniów zdolnych oraz uczniów doświadczających trudności adaptacyjnych. W latach 2023-2024 wsparciem stypendialnym objęto po 3 uczniów rocznie, natomiast w 2025 roku liczba ta wzrosła do 15 uczniów. Oznacza to wyraźne zwiększenie skali wsparcia stypendialnego w ostatnim roku analizowanego okresu.

Wysokość stypendium w latach 2023-2025 wynosiła 300 zł. W latach 2023-2024 miało ono charakter rzeczowy i było przyznawane za najwyższą średnią ocen. W 2025 roku stypendia miały formę finansową i były przyznawane za szczególne osiągnięcia. Zgodnie z przekazanymi danymi łączna kwota przyznanych stypendiów wyniosła 300 zł w 2023 roku, 300 zł w 2024 roku oraz 4 500 zł w 2025 roku.

Uzupełnieniem systemu stypendialnego były pozastypendialne formy wsparcia uczniów realizowane przez szkoły. W przypadku uczniów zdolnych obejmowały one m.in. działania motywujące, opiekuńcze i organizacyjne, służące rozwijaniu zainteresowań, wzmacnianiu aktywności edukacyjnej oraz wspieraniu udziału w życiu szkoły. Uczniowie z trudnościami adaptacyjnymi korzystali przede wszystkim ze wsparcia szkół w ramach bieżącej pracy wychowawczej oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej. GOPS realizował natomiast pomoc materialną o charakterze socjalnym, w tym stypendia szkolne dla uczniów z rodzin spełniających kryterium dochodowe.

Dane wskazują, że system wsparcia uczniów w Gminie Łądek ma zarówno wymiar motywacyjny, związany z nagradzaniem osiągnięć edukacyjnych, jak i pomocowy, ukierunkowany na wspieranie dzieci i młodzieży w przezwyciężaniu trudności adaptacyjnych, wychowawczych i społecznych.

Tabela 8. Stypendia oraz formy wsparcia uczniów w placówkach oświatowych Gminy Łądek w latach 2023-2025

Zakres danych	2023	2024	2025
Liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym	3	3	15
Wysokość stypendium	300 zł	300 zł	300 zł
Kwota przyznanych stypendiów ogółem	300 zł	300 zł	4 500 zł
Zakres przedmiotowy, rodzaj stypendium	rzeczowe, za najwyższą średnią	rzeczowe, za najwyższą średnią	finansowe, za szczególne osiągnięcia
Pozastypendialne metody wsparcia ucznia zdolnego	wsparcie realizowane przez szkoły, m.in. poprzez działania motywujące, opiekuńcze i organizacyjne	wsparcie realizowane przez szkoły, m.in. poprzez działania motywujące, opiekuńcze i organizacyjne	wsparcie realizowane przez szkoły, m.in. poprzez działania motywujące, opiekuńcze i organizacyjne
Pozastypendialne metody wsparcia ucznia z trudnościami adaptacyjnymi	wsparcie realizowane przez szkoły w ramach bieżącej pracy wychowawczej i pomocy psychologiczno-pedagogicznej	wsparcie realizowane przez szkoły w ramach bieżącej pracy wychowawczej i pomocy psychologiczno-pedagogicznej	wsparcie realizowane przez szkoły w ramach bieżącej pracy wychowawczej i pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Szkoły podstawowe funkcjonujące na terenie Gminy Łądek realizują ofertę edukacyjną dostosowaną do lokalnych potrzeb oraz możliwości organizacyjnych placówek. W każdej z placówek dostępna jest podstawowa infrastruktura wspierająca proces dydaktyczny i rozwój uczniów, obejmująca pracownię, salę sportową, boisko oraz plac zabaw. Zaplecze to umożliwia prowadzenie zajęć edukacyjnych, sportowych, rekreacyjnych oraz działań wspierających rozwój dzieci.

Istotnym elementem działalności szkół jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna oraz wsparcie uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych. W placówkach prowadzone są m.in. zajęcia rewalidacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne oraz logopedyczne. Działania te służą wyrównywaniu szans edukacyjnych, wspieraniu uczniów mających trudności w nauce oraz zapewnieniu pomocy dzieciom wymagającym dodatkowego wsparcia rozwojowego lub edukacyjnego.

Ważnym uzupełnieniem oferty edukacyjnej były działania realizowane w ramach projektu „Wsparcie edukacji przedszkolnej na terenie Gminy Łądek”. W placówkach prowadzono m.in. zajęcia logopedyczne, psychologiczne, rytmiczno-muzyczne, korekcyjno-kompensacyjne, terapeutyczne, artystyczne, emocjonalno-społeczne, przyrodnicze oraz zajęcia z kodowania. Działania te wzmacniały dostępność wsparcia rozwojowego dla dzieci oraz sprzyjały wyrównywaniu szans edukacyjnych na wczesnym etapie kształcenia.

Uzupełnieniem działań edukacyjnych są formy wsparcia realizowane przez szkoły, obejmujące działania motywujące, opiekuńcze, organizacyjne, wychowawcze oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Takie rozwiązania pozwalają wzmacniać potencjał uczniów osiągających wysokie wyniki oraz wspierać dzieci napotykające trudności w funkcjonowaniu szkolnym.

Ważnym elementem zapewnienia równego dostępu do edukacji jest organizacja dowozu dzieci do szkół podstawowych. W latach 2023-2025 liczba uczniów korzystających z dowozu

systematycznie wzrastała. W 2023 roku dowozem objęto 212 uczniów, co stanowiło 35% ogółu uczniów, w 2024 roku liczba ta wzrosła do 222 osób, czyli 36%, natomiast w 2025 roku dowozem objęto 236 uczniów, co odpowiadało 37% uczniów.

Dane wskazują, że dowóz do szkół ma istotne znaczenie dla funkcjonowania lokalnego systemu oświaty. Rosnąca liczba uczniów korzystających z tej formy wsparcia potwierdza jej ważną rolę w zapewnianiu dostępności edukacji, szczególnie dla dzieci mieszkających w miejscowościach oddalonych od placówek szkolnych. Organizacja dowozu stanowi zatem jeden z kluczowych elementów wspierających realizację obowiązku szkolnego oraz wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z różnych części gminy.

Tabela 9. Dowóz dzieci do szkół podstawowych w Gminie Łądek w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
Liczba uczniów	212	222	236
% uczniów	35,00	36,00	37,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Infrastruktura szkół podstawowych w Gminie Łądek odpowiada skali funkcjonowania lokalnej sieci oświatowej. Wszystkie placówki dysponują podstawowym zapleczem dydaktycznym, sportowym i rekreacyjnym, umożliwiającym realizację zajęć edukacyjnych, wychowawczych oraz aktywności ruchowej uczniów. W Szkole Podstawowej im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Ciężeniu funkcjonują 2 pracownie przedmiotowe, sala sportowa, boisko oraz plac zabaw. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ratyniu oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łądku posiadają po jednej pracowni, a także salę sportową, boisko i plac zabaw.

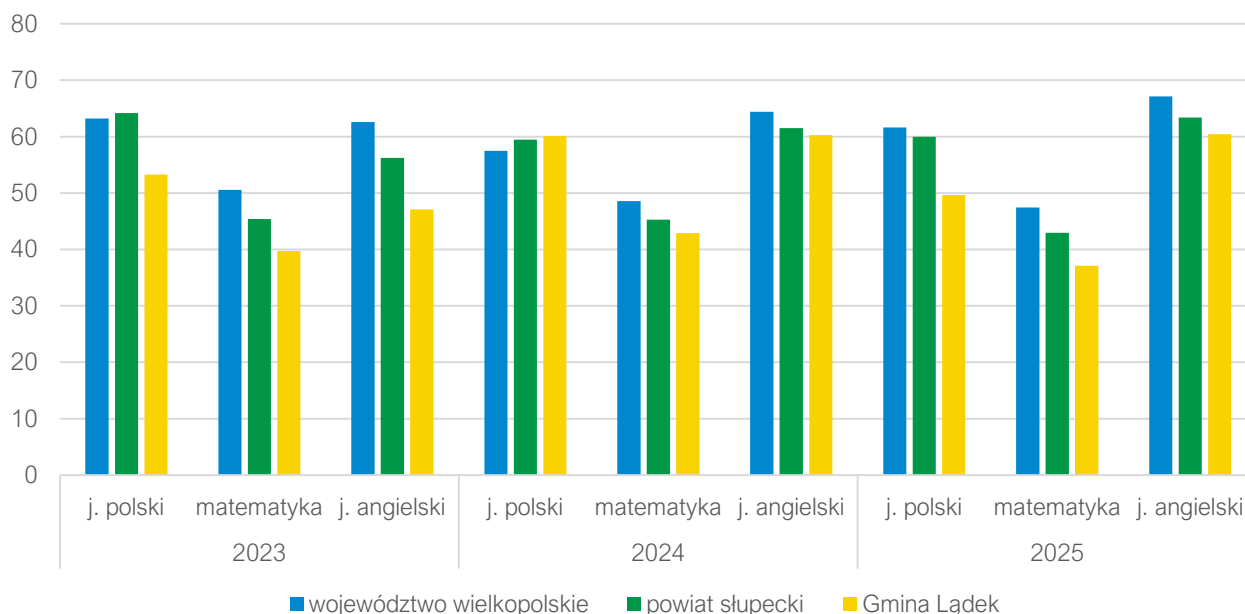
Dostępna infrastruktura wskazuje, że każda ze szkół zapewnia podstawowe warunki do prowadzenia procesu dydaktycznego oraz organizacji zajęć sportowych i rekreacyjnych. Jednocześnie liczba pracowni jest zróżnicowana i pozostaje związana ze skalą działania poszczególnych placówek oraz liczbą uczniów. Największą bazą w tym zakresie dysponuje szkoła w Ciężeniu, która jest również największą placówką pod względem liczby uczniów szkoły podstawowej.

Na osiągnięcia uczniów wpływa wiele czynników, w tym jakość procesu nauczania, warunki organizacyjne szkół, dostępność wsparcia edukacyjnego oraz uwarunkowania środowiskowe i rodzinne. Jednym z podstawowych narzędzi oceny efektów kształcenia są wyniki egzaminu ósmoklasisty. W latach 2023-2025 wyniki uczniów z Gminy Łądek były zróżnicowane w zależności od przedmiotu, jednak w większości przypadków kształtowały się poniżej średnich wartości dla powiatu słupeckiego oraz województwa wielkopolskiego. Najkorzystniejszą sytuację odnotowano w 2024 roku w zakresie języka polskiego, kiedy średni wynik uczniów z Gminy Łądek wyniósł 60,11% i był nieznacznie wyższy niż średnia dla powiatu słupeckiego oraz województwa wielkopolskiego. W pozostałych latach wyniki z tego przedmiotu były niższe od wartości porównawczych. Największe różnice widoczne były w przypadku matematyki. W każdym z analizowanych lat wyniki uczniów z Gminy Łądek były niższe niż średnie dla powiatu i województwa. W 2025 roku średni wynik z matematyki wyniósł 37,10%, przy 42,96% w powiecie słupeckim i 47,42% w województwie wielkopolskim. Wskazuje to, że matematyka pozostaje obszarem wymagającym szczególnego wsparcia dydaktycznego.

Wyniki z języka angielskiego również były niższe od średnich dla jednostek porównawczych, choć w latach 2024–2025 różnice względem powiatu słupeckiego były mniejsze niż w 2023 roku. Dane wskazują na potrzebę dalszego monitorowania efektów kształcenia oraz kontynuowania działań wspierających uczniów, szczególnie w zakresie przygotowania do egzaminu z matematyki i języka angielskiego.

Wykres 2. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Łądek w latach 2023-2025 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE.

Dane dotyczące organizacji oświaty, wsparcia uczniów oraz wyników egzaminu ósmoklasisty wskazują na znaczenie dalszego wzmacniania wsparcia edukacyjnego, psychologiczno-pedagogicznego i wychowawczego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Łądek. Szczególne znaczenie mają działania wyrównujące szanse edukacyjne, poprawiające przygotowanie uczniów do egzaminu ósmoklasisty oraz umożliwiające wczesne rozpoznawanie trudności edukacyjnych, adaptacyjnych i społecznych.

2.1.5. KULTURA I SPORT

Na terenie Gminy Łądek działalność kulturalną, edukacyjną, integracyjną i społeczną prowadzą przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury w Łądku, Gminna Biblioteka Publiczna w Łądku, Łądkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, Świetlica Wiejska w Ciążeniu oraz Klub Senior+ w Ciążeniu. Podmioty te tworzą lokalną sieć miejsc aktywności, umożliwiającą mieszkańcom udział w wydarzeniach kulturalnych, zajęciach warsztatowych, działaniach edukacyjnych oraz inicjatywach międzypokoleniowych.

Gminny Ośrodek Kultury w Łądku jest główną instytucją odpowiedzialną za rozwój oraz upowszechnianie kultury na terenie Gminy. Jego misją jest rozwój kultury, przekazywanie wartości i umiejętności, zachowanie lokalnego dziedzictwa i tradycji oraz pobudzanie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym. Ośrodek działa od 1976 roku i kieruje swoją ofertą do mieszkańców w różnym wieku. Dzięki filii w Ciążeniu dociera również do szerszej grupy odbiorców spoza centrum Gminy.

Działalność GOK obejmuje organizację zajęć, warsztatów, konkursów, przeglądów, wystaw oraz wydarzeń plenerowych. Szczególną rolę pełnią zajęcia kierowane do dzieci i młodzieży, w tym zajęcia plastyczne, teatralne, kulinarne i taneczne, które rozwijają wrażliwość artystyczną oraz umożliwiają prezentację talentów podczas imprez lokalnych, pikników i wydarzeń gminnych. Instytucja wspiera także aktywność osób starszych, m.in. poprzez zajęcia realizowane w ramach Łądkowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Ważnym elementem działalności jest również zespół wokalny Bell Canto, przygotowujący programy artystyczne prezentowane na terenie Gminy i poza nią.

Łądkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku działa jako komórka organizacyjna Gminnego Ośrodka Kultury w Łądku i stanowi ważny element lokalnej oferty edukacyjnej, kulturalnej i integracyjnej skierowanej przede wszystkim do osób starszych. Jego celem jest propagowanie wiedzy, kultury, zdrowia oraz idei kształcenia przez całe życie, a także umożliwianie mieszkańcom aktywnego, twórczego i pożytecznego spędzania czasu wolnego.

Uniwersytet realizuje swoje cele poprzez organizację wykładów, prelekcji, seminariów, warsztatów, zajęć fakultatywnych, wycieczek oraz zajęć w ramach sekcji tematycznych. Działalność LUTW sprzyja integracji seniorów, rozwijaniu zainteresowań, przeciwdziałaniu samotności i izolacji społecznej oraz wzmacnianiu aktywnego udziału osób starszych w życiu społecznym i kulturalnym Gminy Łądek.

Gminna Biblioteka Publiczna w Łądku pełni funkcję instytucji upowszechniającej czytelnictwo, wiedzę, naukę i kulturę. Jej zadaniem jest zapewnianie mieszkańcom gminy dostępu do usług bibliotecznych i informacyjnych, gromadzenie i udostępnianie zbiorów, prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej oraz promowanie czytelnictwa w środowisku lokalnym. Biblioteka podejmuje również działania edukacyjne, w tym lekcje biblioteczne, wycieczki dla dzieci i młodzieży, wystawy tematyczne i okazjonalne, prezentacje nowości wydawniczych oraz spotkania autorskie.

Istotnym elementem działalności biblioteki jest współpraca z innymi bibliotekami, instytucjami i organizacjami w zakresie rozwijania czytelnictwa oraz zaspokajania potrzeb oświatowych i kulturalnych mieszkańców. Biblioteka organizuje lub współorganizuje m.in. obchody Międzynarodowego Dnia Książki i Praw Autorskich, Tygodnia Bibliotek, Narodowe Czytanie w Gminie Łądek, konkursy plastyczno-literackie oraz spotkania promujące literaturę i kulturę.

Świetlica Wiejska w Ciężeniu pełni funkcję lokalnego miejsca spotkań, integracji i aktywności mieszkańców. Jest przestrzenią, w której łączone są tradycje lokalne z nowoczesnymi formami edukacji i animacji społecznej. W świetlicy organizowane są zajęcia i warsztaty, m.in. rękodzielnicze, kulinarne, technologiczne, edukacyjne i rekreacyjne. Oferta kierowana jest zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do dorosłych mieszkańców. Świetlica stanowi ważne miejsce budowania więzi społecznych, rozwijania pasji oraz wzmacniania aktywności lokalnej społeczności Ciężenia.

Klub Senior+ w Ciężeniu jest miejscem aktywności i spotkań seniorów nieaktywnych zawodowo w wieku 60+ z terenu Gminy Łądek. Celem działalności Klubu jest inicjowanie współpracy oraz łączenie lokalnych inicjatyw służących skutecznej aktywizacji osób starszych. Klub prowadzi warsztaty, zajęcia artystyczne, gimnastyczne i usprawniające, a także organizuje wyjazdy oraz spotkania integracyjne. Działalność ta ma szczególne znaczenie dla przeciwdziałania osamotnieniu seniorów, podtrzymywania ich aktywności społecznej, poprawy kondycji psychofizycznej oraz wzmacniania relacji międzypokoleniowych.

Do najważniejszych wydarzeń kulturalnych i społecznych organizowanych lub współorganizowanych na terenie Gminy należą m.in. konkurs poetycki „Czerwieńcie, zieleńcie się słowa”, Festiwal Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej w Łądzie, Majówka z Gminą Łądek, Wianki w Ciężeniu, Noc Świętojańska, Dzień Dziecka, Jarmark Bożonarodzeniowy, Narodowe Czytanie, spotkania autorskie, konkursy plastyczno-literackie, turnieje sportowe oraz rajdy rowerowe. Wydarzenia te sprzyjają integracji mieszkańców, promują lokalną tożsamość i tworzą przestrzeń do wspólnego spędzania czasu.

Na terenie Gminy Łądek nie funkcjonują odrębne ośrodki sportowe, a w najbliższym okresie nie wskazano planowanych inwestycji w zakresie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Aktywność sportowa i rekreacyjna realizowana jest przede wszystkim poprzez wydarzenia, turnieje sportowe, rajdy rowerowe oraz działania podejmowane przez lokalne instytucje.

Oferta kulturalna i społeczno-rekreacyjna Gminy Łądek ma istotne znaczenie dla integracji mieszkańców, aktywizacji seniorów, wspierania rodzin oraz tworzenia warunków do uczestnictwa dzieci i młodzieży w życiu lokalnym. Z perspektywy diagnozy społecznej szczególne znaczenie mają działania międzypokoleniowe, inicjatywy senioralne oraz przedsięwzięcia angażujące dzieci, młodzież i rodziny.

2.1.6. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO

OPIEKA ZDROWOTNA

Dostęp do opieki szpitalnej oraz pomocy doraźnej dla mieszkańców Gminy Łądek zapewniany jest przede wszystkim poza terenem gminy, w szczególności w Słupcy. Najbliższą placówką szpitalną jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Słupcy, przy którym funkcjonuje Izba Przyjęć oraz zaplecze pomocy doraźnej. Placówka ta stanowi podstawowe zabezpieczenie mieszkańców Gminy Łądek w zakresie leczenia szpitalnego oraz udzielania pomocy w sytuacjach nagłego pogorszenia stanu zdrowia.

Mieszkańcy Gminy mogą korzystać również z nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej realizowanej w Słupcy. Ma to istotne znaczenie w przypadku nagłego zachorowania lub pogorszenia stanu zdrowia poza godzinami pracy podstawowej opieki zdrowotnej. Bliskość Słupcy jako siedziby powiatu i głównego ośrodka usług publicznych, zwiększa dostępność mieszkańców do świadczeń zdrowotnych realizowanych poza terenem gminy.

Na terenie Gminy Łądek funkcjonują lokalne podmioty świadczące podstawowe usługi zdrowotne. W Łądku działa Poradnia Lekarza Rodzinnego M. Nastał, zlokalizowana przy ul. Pyzderskiej 20/1, a także gabinety pielęgniarskie funkcjonujące przy ul. Pyzderskiej 20.

Lokalną ofertę zdrowotną uzupełnia Gabinet Stomatologii Rodzinnej Monika Korzec przy ul. Konińskiej 13. Podstawowa opieka zdrowotna dostępna jest również w Ciężeniu, gdzie przy ul. Wiosny Ludów 13 funkcjonuje Przychodnia Ciążeń Sp. z o.o., Gabinet Lekarza Rodzinnego, Gabinet Usług Pielęgniarskich Ewa Delewska oraz Gabinet Usług Położniczo-Pielęgniarskich Halina Tłoczek.

Dostęp do zaopatrzenia farmaceutycznego na terenie Gminy zapewniają placówki zlokalizowane w Łądku i Ciężeniu. W Łądku funkcjonuje DOZ Apteka Dbam o Zdrowie przy Rynku 26. W Ciężeniu dostęp do usług farmaceutycznych zapewniają punkt apteczny „DOZ Punkt Apteczny. Dbam o Zdrowie. w Ciężeniu” przy Placu Zamkowym 20A oraz punkt apteczny „PRIMA” przy ul. Wiosny Ludów 24. Funkcjonowanie tych placówek ma istotne znaczenie dla mieszkańców, zwłaszcza osób starszych, przewlekle chorych, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi, ponieważ zapewnia podstawowy dostęp do leków, realizacji e-recept oraz bieżącego zaopatrzenia farmaceutycznego.

Dostępność podstawowej opieki zdrowotnej, opieki pielęgniarskiej, usług stomatologicznych oraz zaopatrzenia farmaceutycznego na terenie Gminy ogranicza konieczność częstych dojazdów do większych ośrodków w przypadku podstawowych potrzeb zdrowotnych. W sytuacji wymagającej pomocy szpitalnej, dorażnej lub specjalistycznej mieszkańcy korzystają przede wszystkim z placówek zlokalizowanych w Słupcy oraz innych ośrodkach regionalnych.

W latach 2023-2025 Gmina Łądek nie realizowała odrębnych profilaktycznych programów zdrowotnych. Oznacza to, że działania w obszarze zdrowia koncentrowały się przede wszystkim na zapewnieniu dostępności podstawowych usług medycznych na terenie Gminy oraz korzystaniu ze świadczeń realizowanych przez podmioty zewnętrzne, w szczególności w Słupcy i innych ośrodkach regionalnych.

Z punktu widzenia polityki społecznej dostępność ochrony zdrowia ma szczególne znaczenie dla osób starszych, przewlekle chorych, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi. W kolejnych latach istotne będzie utrzymanie dostępności podstawowej opieki zdrowotnej na terenie Gminy, wspieranie działań profilaktycznych oraz rozwijanie współpracy pomiędzy placówkami medycznymi, pomocą społeczną i instytucjami działającymi na rzecz mieszkańców wymagających szczególnego wsparcia.

BEZPIECZEŃSTWO

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Łądek odpowiada Policja, przy czym na terenie Gminy nie funkcjonuje komisariat ani posterunek policji. Rejon Gminy Łądek obsługiwany jest przez Posterunek Policji w Zagórowie, zlokalizowany przy ul. Rzecznej 6. Według dostępnych danych w posterunku pracuje 9 funkcjonariuszy, co w odniesieniu do liczby mieszkańców Gminy Łądek oznacza około 1 funkcjonariusza na 641 mieszkańców. Policja realizuje zadania związane z utrzymaniem porządku publicznego, reagowaniem na zgłoszenia mieszkańców, prowadzeniem działań interwencyjnych i prewencyjnych oraz przeciwdziałaniem najczęściej występującym zagrożeniom.

Na terenie Gminy Łądek nie funkcjonuje straż gminna. Istotną rolę w lokalnym systemie bezpieczeństwa pełnią natomiast jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych działające w Łądku, Ciążeniu, Woli Koszuckiej, Sługocinie, Ratyniu, Samarzewie, Wacławowie oraz Dolanach. Spośród nich do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego włączona jest OSP Łądek, co zwiększa jej znaczenie w systemie reagowania na zagrożenia. Jednostki OSP uczestniczą zarówno w działaniach związanych z gaszeniem pożarów, jak i w interwencjach dotyczących miejscowych zagrożeń oraz alarmów fałszywych. W latach 2023-2025 największą aktywność interwencyjną odnotowywały OSP Łądek, OSP Ciążen oraz OSP Wola Koszucka. W strukturze podejmowanych działań przeważały miejscowe zagrożenia, co wskazuje, że działalność jednostek OSP nie ogranicza się wyłącznie do akcji pożarowych, lecz obejmuje również reagowanie na różnego rodzaju zdarzenia wymagające wsparcia ratowniczego. W przypadku OSP Łądek liczba interwencji pożarowych wyniosła 10 w 2023 roku, 13 w 2024 roku oraz 11 w 2025 roku. Jednostka ta podejmowała również liczne działania związane z miejscowymi zagrożeniami. Podobnie OSP Ciążen oraz OSP Wola Koszucka realizowały interwencje przede wszystkim w zakresie miejscowych zagrożeń, co potwierdza ich znaczenie dla lokalnego systemu bezpieczeństwa. OSP Sługocin, OSP Ratyń i OSP Dolany odnotowywały mniejszą liczbę interwencji.

Zgodnie z informacjami wynikającymi z Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa, na terenie Gminy Łądek najczęściej zgłaszanym problemem jest przekraczanie dozwolonej prędkości. Wskazuje to na potrzebę dalszego wzmacniania działań na rzecz bezpieczeństwa drogowego, szczególnie w miejscach o większym natężeniu ruchu oraz w rejonach zamieszkania. Wśród zgłaszanych zagrożeń pojawiają się również zły stan techniczny dróg oraz zaśmiecanie przestrzeni publicznej. Problemy te wpływają zarówno na bezpieczeństwo mieszkańców, jak i na jakość życia oraz estetykę otoczenia.

System bezpieczeństwa w Gminie Łądek opiera się na współpracy Policji, jednostek OSP, Zespołu Interdyscyplinarnego, GOPS oraz innych instytucji lokalnych. Zdiagnozowane potrzeby dotyczą przede wszystkim bezpieczeństwa drogowego, utrzymywania gotowości jednostek OSP oraz reagowania na zagrożenia zgłaszane przez mieszkańców.

2.1.7. DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Organizacje pozarządowe stanowią ważnego partnera Gminy Łądek w realizacji działań społecznych, wychowawczych, profilaktycznych i integracyjnych. Ich aktywność uzupełnia działania samorządu, szczególnie w obszarach dotyczących wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, przeciwdziałania uzależnieniom, pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej, rozwoju lokalnej wspólnoty oraz organizacji czasu wolnego.

Współpraca Gminy Łądek z organizacjami pozarządowymi prowadzona jest w oparciu o coroczne programy współpracy. Program współpracy na 2026 rok został przyjęty uchwałą nr XXX/142/2025 Rady Gminy Łądek z dnia 28 listopada 2025 r. Dokument określa zasady, formy i zakres współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Celem głównym programu jest budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi.

Cele szczegółowe obejmują m.in. poprawę jakości życia mieszkańców, aktywizację lokalnej społeczności, integrację organizacji lokalnych oraz zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów. Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi realizowana jest zarówno w formach finansowych, jak i pozafinansowych. Obejmuje m.in. zlecanie realizacji zadań publicznych, wspieranie lub powierzanie ich wykonania wraz z udzieleniem dotacji, wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności, konsultowanie projektów aktów prawnych, tworzenie zespołów doradczych i inicjatywnych, wspieranie wymiany doświadczeń, inicjatywę lokalną, umowy partnerstwa, promocję działalności organizacji oraz doradztwo i pomoc merytoryczną. Priorytetowe obszary współpracy obejmują m.in. pomoc społeczną, ochronę i promocję zdrowia, działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, edukację i wychowanie, wypoczynek dzieci i młodzieży, kulturę, sport, turystykę, bezpieczeństwo publiczne, promocję wolontariatu oraz przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

W latach 2023-2025 Gmina Łądek corocznie ogłaszała 3 konkursy ofert w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi. W 2023 roku zaplanowano i wykorzystano 20 000,00 zł, a podpisano 1 umowę. W 2024 roku zaplanowano i wykorzystano 12 250,00 zł, przy 2 podpisanych umowach. W 2025 roku zaplanowano 25 000,00 zł, z czego wykorzystano 17 500,00 zł, a liczba podpisanych umów wyniosła 2. Dane wskazują, że skala finansowa współpracy była zmienna, jednak mechanizm konkursowy był realizowany systematycznie. W 2025 roku wsparcie finansowe było skoncentrowane przede wszystkim na działaniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Środki przeznaczono na organizację wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problem alkoholowy, wychowawczy, przemoc domowa, a także dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych. W ramach współpracy w 2025 roku zawarto dwie umowy ze Stowarzyszeniem „Oratorium im. Poznańskiej Piątki”. Dotyczyły one organizacji półkolonii zimowych oraz półkolonii letnich. Łączna kwota udzielonych dotacji wyniosła 17 500,00 zł i została wykorzystana w całości.

Do najważniejszych organizacji działających na rzecz mieszkańców Gminy Łądek należy **Oratorium im. Poznańskiej Piątki**, którego działalność koncentruje się na pracy wychowawczej i opiekuńczej z dziećmi i młodzieżą. Współpraca organizacji z Gminą dotyczy przede wszystkim realizacji wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin wymagających wsparcia, w tym rodzin, w których występują problemy alkoholowe, wychowawcze, przemoc domowa lub wielodzietność.

Istotnym podmiotem społecznym jest również **Stowarzyszenie „Warto Pomagać”**, którego zakres działalności obejmuje m.in. pomoc społeczną, działalność charytatywną, promocję wolontariatu, ochronę i promocję zdrowia, przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom, wyrównywanie szans edukacyjnych, wspieranie osób z niepełnosprawnościami, rozwój lokalnej społeczności, kulturę fizyczną, turystykę i rekreację. Współpraca z Gminą obejmuje realizację działań na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin wymagających wsparcia, w tym wypoczynku letniego i kolonii z elementami profilaktyki oraz zajęć socjoterapeutycznych.

Aktywność organizacji pozarządowych stanowi ważne uzupełnienie działań samorządu w obszarze wsparcia dzieci, młodzieży i rodzin, szczególnie tych znajdujących się w trudniejszej sytuacji życiowej. Współpraca Gminy Łądek z sektorem społecznym koncentruje się przede wszystkim na realizacji działań profilaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, w tym organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Diagnoza wskazuje, że organizacje pozarządowe stanowią istotny zasób lokalnego systemu wsparcia, zwłaszcza w zakresie integracji, aktywizacji i działań kierowanych do dzieci, młodzieży oraz rodzin.

2.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

2.2.1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku jest jednostką budżetową Gminy Łądek realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej na rzecz mieszkańców Gminy. Działania Ośrodka obejmują w szczególności pracę socjalną, przyznawanie i wypłatę świadczeń pieniężnych, udzielanie świadczeń niepieniężnych, organizowanie usług opiekuńczych oraz prowadzenie poradnictwa interdyscyplinarnego. Głównym zadaniem GOPS jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwienie im funkcjonowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zakres działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku wykracza poza wypłatę świadczeń pieniężnych. Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz innych ustaw, obejmujące m.in. przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, przyznawanie pomocy materialnej dla uczniów, obsługę Karty Dużej Rodziny, obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego, udział w programie „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, wsparcie kobiet w ciąży i rodzin w ramach programu „Za życiem” oraz realizację projektów służących zwiększaniu i podnoszeniu jakości usług na terenie gminy.

Ośrodek prowadzi działania skierowane do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym. Istotną częścią działalności jednostki jest praca socjalna, organizowanie usług opiekuńczych, wsparcie rodzin, realizacja świadczeń oraz współpraca z instytucjami działającymi w lokalnym systemie pomocy społecznej.

W latach 2023-2025 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku realizował również programy, projekty i zadania uzupełniające lokalny system pomocy społecznej, w tym m.in.:

- program „Posiłek w szkole i w domu”,
- Klub „Senior+”,
- program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”,
- program „Korpus Wsparcia Seniorów”,
- projekt „Rozwój usług dla osób wymagających wsparcia na terenie Gminy Łądek”,
- usługi opiekuńcze,
- świadczenia rodzinne,

- fundusz alimentacyjny oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- Kartę Dużej Rodziny,
- pomoc materialną dla uczniów, w tym stypendia i zasiłki szkolne,
- dodatki mieszkaniowe,
- bon energetyczny,
- bon ciepłowniczy,
- zadania związane ze wsparciem kobiet w ciąży i rodzin w ramach programu „Za życiem”,
- obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego,
- wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu na potrzeby programu „Czyste Powietrze”.

Istotnym obszarem działalności Ośrodka są usługi opiekuńcze. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej przysługują one osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Mogą być również przyznane osobie, która wymaga pomocy innych osób, jeżeli rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację w zakresie niewymagającym specjalistycznej wiedzy i kompetencji oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W 2025 roku usługami opiekuńczymi objęto 7 osób, którym udzielono łącznie 1 586 godzin usług.

Wśród zadań uzupełniających działalność GOPS znajduje się również projekt „Rozwój usług dla osób wymagających wsparcia na terenie Gminy Łądek”, realizowany w latach 2024-2028 i ukierunkowany na zwiększenie dostępności usług społecznych dla osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W 2025 roku ze wszystkich form pomocy świadczonych przez GOPS, bez względu na źródło finansowania, skorzystało 234 mieszkańców w 112 rodzinach. Oznacza to, że pomocą społeczną objętych było 4,18% mieszkańców Gminy Łądek. Dane te wskazują, że pomoc społeczna pozostaje istotnym elementem lokalnego systemu wsparcia, choć obejmuje przede wszystkim osoby i rodziny znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji życiowej.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Łądek realizowane są przez kadrę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku oraz osoby wykonujące zadania na podstawie umów zlecenia. W 2025 roku w Ośrodku zatrudnionych było 9 pracowników na podstawie umowy o pracę, w tym jedna osoba do 31 stycznia 2025 roku oraz jedna osoba przez trzy miesiące, od października do grudnia. Na dzień 31 grudnia 2025 roku kadrę stanowili m.in. kierownik, główny księgowy, 3 pracowników socjalnych, pracownicy realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz pomoc administracyjna.

Ośrodek korzystał również ze wsparcia osób zatrudnionych na podstawie umów zlecenia. W 2025 roku zadania z zakresu usług opiekuńczych realizowało 6 opiekunek, a rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi wspierał asystent rodziny. Ponadto w ramach programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” zatrudniono 13 asystentów osobistych osób z niepełnosprawnościami. W ramach projektu „Rozwój usług dla osób wymagających wsparcia na terenie Gminy Łądek” zatrudniono dodatkowo 2 asystentów, 1 opiekunkę oraz 1 psychologa.

Struktura zatrudnienia wskazuje, że działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku ma wielowymiarowy charakter. Obejmuje nie tylko prowadzenie postępowań administracyjnych i wypłatę świadczeń, ale również pracę środowiskową, usługi opiekuńcze, asystencję osobistą, wsparcie rodzin, działania na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz współpracę z innymi instytucjami lokalnego systemu pomocy.

Tabela 10. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku

Wyszczególnienie	2023	2024	2025
Liczba osób ogółem	15	28	34
Liczba etatów	8,75	6	9
Kierownicy	1	1	1
Z-ca kierownika	0	0	0
Pracownicy socjalni ogółem	3	3	3
Asystenci rodziny	1	1	1
Pozostali pracownicy	3	3	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

*Liczba osób ogółem obejmuje zarówno pracowników etatowych, jak i osoby realizujące zadania na podstawie umów zlecenia. W 2025 roku dwie osoby nie były zatrudnione przez cały rok.

Dane dotyczące kadry GOPS wskazują na wzrost liczby osób zaangażowanych w realizację zadań Ośrodka w latach 2023-2025. Wynikało to przede wszystkim z rozszerzenia zakresu usług środowiskowych, realizacji programu asystencji osobistej dla osób z niepełnosprawnościami oraz projektu „Rozwój usług dla osób wymagających wsparcia na terenie Gminy Łądek”. Liczba pracowników socjalnych pozostawała stabilna i wynosiła 3 osoby w każdym roku analizowanego okresu.

Struktura kadry Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku, a w szczególności liczba zatrudnionych pracowników socjalnych, odpowiada wymogom określonym w ustawie o pomocy społecznej. W 2025 roku Gminę Łądek zamieszkiwało 5 607 osób, a w GOPS zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych, co oznacza około 1 869 mieszkańców na jednego pracownika socjalnego. Spełniony był zatem standard odnoszący się do liczby mieszkańców. Jednocześnie dane OZPS wskazują, że w 2025 roku pracą socjalną objęto 43 rodziny, przy 79 rodzinach, którym przyznano świadczenia, co również potwierdza zachowanie właściwych proporcji w zakresie organizacji pracy socjalnej.

W analizowanym okresie pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku uczestniczyli w szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe. Tematyka szkoleń była zróżnicowana i obejmowała zarówno zagadnienia związane z realizacją zadań z zakresu

pomocy społecznej, jak i kwestie prawne, administracyjne, finansowe, kadrowe oraz organizacyjne.

Istotna część szkoleń dotyczyła postępowania administracyjnego, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, pomocy społecznej, pracy z rodziną oraz przeciwdziałania przemocy domowej. W 2024 roku pracownicy uczestniczyli m.in. w szkoleniach dotyczących postępowania administracyjnego, świadczeń rodzinnych, usług sąsiedzkich jako nowej formy usług opiekuńczych, programu „Posiłek w szkole i w domu”, zmian w zakresie orzeczeń o niepełnosprawności, odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz dialogu motywującego w pracy z osobami doświadczającymi przemocy.

W 2025 roku zakres szkoleń obejmował m.in. nowelizację funduszu alimentacyjnego, zasady sporządzania formularzy podatkowych, ochronę informacji niejawnych, korekty VAT, doręczanie pism w postępowaniu administracyjnym, uprawnienia pracownicze związane z rodzicielstwem, standardy ochrony małoletnich, zmiany w pomocy społecznej, dochód w świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnym, Kodeks postępowania administracyjnego, stypendia i zasiłki szkolne, Centralny Rejestr Umów, inwentaryzację oraz postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego.

Ważnym obszarem podnoszenia kompetencji były również szkolenia dotyczące ochrony dzieci i przeciwdziałania przemocy domowej. Pracownicy uczestniczyli m.in. w szkoleniu z zakresu przeciwdziałania przemocy wobec dziecka, szkoleniu dla asystenta rodziny dotyczącym diagnozy, interwencji i wsparcia rodziny z problemem przemocy, supervizji przeciwdziałania przemocy domowej, studium przeciwdziałania przemocy domowej oraz Akademii zmiany społecznej. Udział w tego rodzaju formach doskonalenia ma szczególne znaczenie z punktu widzenia pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz rodzinami znajdującymi się w sytuacji kryzysowej.

Pracownicy GOPS uczestniczyli ponadto w szkoleniach administracyjno-finansowych oraz organizacyjnych, obejmujących m.in. sprawozdawczość budżetową, rozliczanie dotacji, zamknięcie roku obrotowego, płace w OPS, Krajowy System e-Faktur, wyzwania prawno-podatkowe JST, a także inwentaryzację. Zakres tych szkoleń wskazuje na potrzebę bieżącego dostosowywania kompetencji kadry do zmieniających się przepisów prawa oraz wymogów związanych z obsługą finansową, kadrową i administracyjną realizowanych zadań.

Zakres i różnorodność przeprowadzonych szkoleń wskazują na systematyczne podnoszenie kompetencji kadry Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku oraz dostosowywanie wiedzy pracowników do zmieniających się przepisów prawa, potrzeb mieszkańców i rosnącego zakresu realizowanych usług społecznych. Szczególne znaczenie mają szkolenia związane z pomocą społeczną, pracą z rodziną, przeciwdziałaniem przemocy domowej, świadczeniami rodzinnymi, funduszem alimentacyjnym oraz obsługą administracyjno-finansową zadań realizowanych przez Ośrodek.

Z punktu widzenia diagnozy lokalnego systemu pomocy społecznej szczególne znaczenie mają stabilność kadrowa Ośrodka oraz dostępność usług środowiskowych odpowiadających na potrzeby mieszkańców wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

2.2.2. GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy domowej;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych lub niepełnych;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy w przypadkach określonych w ustawie o pomocy społecznej;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje przy jednoczesnym spełnieniu kryterium dochodowego oraz wystąpieniu co najmniej jednej z przesłanek określonych w ustawie o pomocy społecznej. Oznacza to, że trudna sytuacja dochodowa musi współwystępować z określoną sytuacją życiową, społeczną, zdrowotną lub rodzinną. Pomoc przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 1 010,00 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 823,00 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”,
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej dalej „kryterium dochodowym rodziny”.

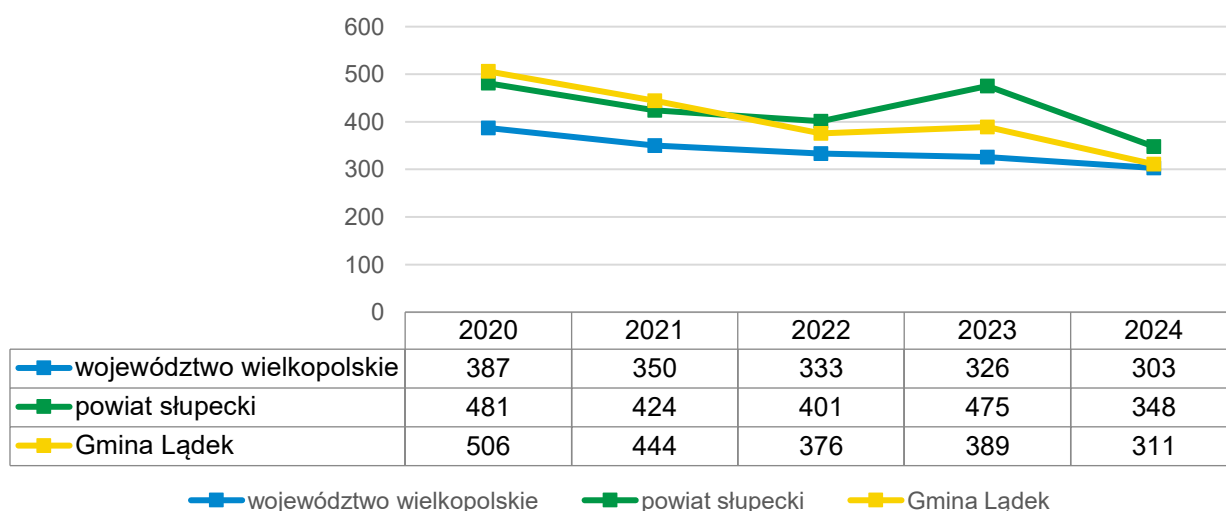
Skala korzystania z pomocy społecznej może być analizowana m.in. na podstawie wskaźnika liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej przypadających na 10 tys. mieszkańców. W latach 2020-2024 w Gminie Łądek odnotowano wyraźny spadek wartości tego wskaźnika, z 506 osób na 10 tys. ludności w 2020 roku do 311 osób w 2024 roku. Oznacza to spadek o 195 osób na 10 tys. mieszkańców, tj. o około 38,5%.

Podobna tendencja spadkowa występowała również w województwie wielkopolskim, gdzie wskaźnik zmniejszył się z 387 do 303 osób na 10 tys. ludności. W powiecie słupeckim zmiany miały mniej równomierny przebieg. Po spadku w latach 2020-2022, w 2023 roku odnotowano wzrost wskaźnika do 475 osób na 10 tys. mieszkańców, natomiast w 2024 roku nastąpił jego spadek do 348.

W całym analizowanym okresie wartość wskaźnika w Gminie Łądek była wyższa niż średnia wojewódzka, jednak w 2024 roku wyraźnie zbliżyła się do tego poziomu. Jednocześnie w 2024 roku wskaźnik dla Gminy był niższy niż średnia dla powiatu słupeckiego. Dane wskazują na zmniejszanie się skali korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej, przy jednoczesnym utrzymywaniu się potrzeb wsparcia wśród części mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Rysunek 7. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Gminy Łądek na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2023-2025 najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej mieszkańcom Gminy Łądek były ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietności. Największą grupę stanowiły rodziny korzystające ze wsparcia z powodu ubóstwa. W analizowanym okresie ich liczba stopniowo malała, z 80 rodzin w 2023 roku do 68 rodzin w 2025 roku. Istotnym powodem korzystania z pomocy społecznej pozostawało również bezrobocie. Liczba rodzin objętych wsparciem z tego tytułu zmniejszyła się z 43 w 2023 roku do 36 w 2025 roku. Spadek ten może wskazywać na pewną poprawę sytuacji części mieszkańców na rynku pracy, choć problem bezrobocia nadal pozostaje jedną z ważniejszych przesłanek korzystania z pomocy społecznej. Znaczące miejsce w strukturze powodów przyznawania pomocy zajmowały także problemy zdrowotne. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby wzrosła z 38 w 2023 roku do 42 w 2024 roku, a następnie nieznacznie spadła do 41 w 2025 roku. Pomoc z powodu niepełnosprawności dotyczyła 32 rodzin w 2023 roku, 28 rodzin w 2024 roku oraz 29 rodzin w 2025 roku.

W analizowanym okresie widoczna była również potrzeba wspierania rodzin w związku z ochroną macierzyństwa i wielodzietnością. Liczba rodzin objętych pomocą z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa wynosiła 16 w latach 2023-2024 oraz 18 w 2025 roku. W tym liczba rodzin wielodzietnych wzrosła z 10 w 2024 roku do 12 w 2025 roku. Wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego dotyczyło mniejszej, ale istotnej grupy rodzin. Liczba takich rodzin zmniejszyła się z 10 w 2023 roku do 7 w 2025 roku. W tej grupie dominowały rodziny niepełne, których liczba wynosiła 8 w latach 2023-2024 oraz 6 w 2025 roku. W latach 2023-2025 odnotowywano także przypadki pomocy udzielanej z powodu alkoholizmu, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz bezdomności. Skala tych zjawisk była mniejsza niż w przypadku ubóstwa, bezrobocia czy problemów zdrowotnych, jednak ich występowanie wskazuje na potrzebę utrzymywania działań interwencyjnych, profilaktycznych i środowiskowych.

Dane wskazują, że główne problemy społeczne mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w Gminie Łądek mają charakter wielowymiarowy. Trudności dochodowe często współwystępują z bezrobociem, chorobą, niepełnosprawnością, problemami rodzinnymi lub potrzebą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Zdiagnozowane potrzeby koncentrują się wokół pracy socjalnej, usług środowiskowych, wsparcia rodzin oraz działań ukierunkowanych na osoby starsze, chore i z niepełnosprawnościami.

Tabela 11. Powody przyznania pomocy w latach 2023-2025 w Gminie Łądek

Powód trudnej sytuacji życiowej	2023	2024	2025
Ubóstwo	80	71	68
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	1	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	16	16	18
w tym: wielodzietność	11	10	12
Bezrobocie	43	41	36
Niepełnosprawność	32	28	29
Długotrwała lub ciężka choroba	38	42	41
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem	10	9	7
w tym: rodziny niepełne	8	8	6
w tym: rodziny wielodzietne	0	0	0
Przemoc domowa	1	0	0
Alkoholizm	0	0	0
Narkomania	10	8	7
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0
Zdarzenie losowe	3	1	3
Sytuacja kryzysowa	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Wyniki badania ankietowego stanowią istotne uzupełnienie danych statystycznych, jak i instytucjonalnych, ponieważ pokazują subiektywne odczucia mieszkańców oraz ich ocenę najważniejszych problemów społecznych występujących na terenie Gminy Łądek. Badanie przeprowadzono w okresie od 4 do 31 maja 2026 roku, a liczba zakończonych odpowiedzi

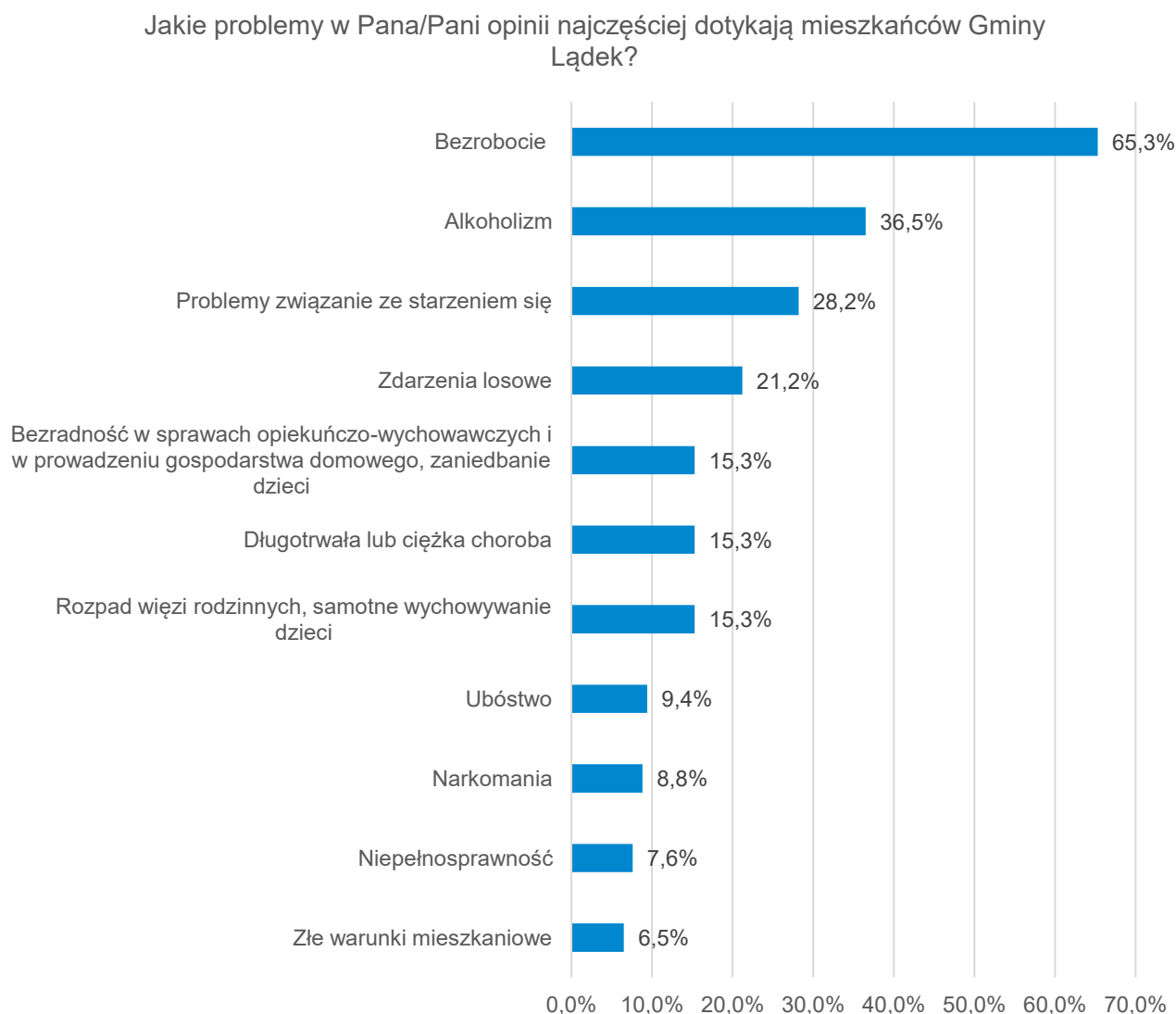
wyniosła 170. Wyniki należy traktować jako głos uczestników badania, który uzupełnia dane administracyjne, ale nie zastępuje pełnej diagnozy opartej na danych instytucjonalnych.

W opinii respondentów najczęściej wskazywanym problemem społecznym dotyczącym mieszkańców Gminy Łądek było bezrobocie, które wskazało 111 osób, tj. 65,3% ankietowanych. Na drugim miejscu znalazł się alkoholizm, wskazany przez 62 osoby, czyli 36,5% respondentów. Istotne znaczenie przypisano również problemom związanym ze starzeniem się, które wskazało 48 osób, tj. 28,2% badanych, oraz zdarzeniom losowym, wskazanym przez 36 osób, tj. 21,2%. Respondenci zwracali także uwagę na problemy rodzinne i zdrowotne. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwałą lub ciężką chorobę oraz rozpad więzi rodzinnych i samotne wychowywanie dzieci wskazało po 26 osób, co stanowiło po 15,3% odpowiedzi. Rzadziej wskazywano ubóstwo, narkomanię, niepełnosprawność oraz złe warunki mieszkaniowe.

Zestawienie danych ankietowych z danymi GOPS pokazuje pewne różnice między skalą problemów rejestrowanych w systemie pomocy społecznej a społeczną percepcją mieszkańców. W danych instytucjonalnych głównymi powodami przyznawania pomocy pozostają ubóstwo, bezrobocie, choroba, niepełnosprawność i potrzeba ochrony macierzyństwa. W badaniu ankietowym szczególnie silnie wybrzmiewa natomiast problem bezrobocia, alkoholizmu oraz starzenia się mieszkańców. Wskazuje to na potrzebę łączenia działań pomocowych z profilaktyką uzależnień, aktywizacją zawodową, wsparciem rodzin oraz rozwojem usług dla osób starszych.

Rysunek 8. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców Gminy Łądek według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wyniki badania potwierdzają potrzebę dalszego rozwijania działań w obszarze wsparcia rodzin, polityki senioralnej, aktywizacji zawodowej, profilaktyki uzależnień oraz usług zdrowotnych i opiekuńczych. Szczęólnego znaczenia nabierają działania ukierunkowane na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i samotnych, wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin, rozwijanie lokalnych form wsparcia środowiskowego oraz poprawę dostępu do pomocy dla osób i rodzin doświadczających kilku problemów jednocześnie.

2.2.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

System pomocy i wsparcia dostępny dla mieszkańców Gminy Łądek opiera się na zasobach lokalnych, działaniach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku oraz współpracy z instytucjami powiatowymi, placówkami oświatowymi, służbami publicznymi, organizacjami społecznymi i podmiotami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny, przeciwdziałania przemocy domowej, profilaktyki uzależnień oraz wsparcia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.

Na poziomie gminnym kluczową rolę pełni Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku, który realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, wspierania rodziny, Karty Dużej Rodziny, stypendiów i zasiłków szkolnych, dodatków mieszkaniowych oraz innych form wsparcia wynikających z przepisów prawa. Ośrodek realizuje również programy i projekty mające na celu objęcie pomocą osób i rodzin wymagających wsparcia w różnych formach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku jest podstawową jednostką organizacyjną Gminy odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. GOPS udziela wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi pracę socjalną, organizuje usługi opiekuńcze, realizuje świadczenia pieniężne i niepieniężne oraz współpracuje z instytucjami działającymi na rzecz mieszkańców wymagających pomocy.

Do głównych obszarów działalności GOPS należą: przyznawanie i wypłata świadczeń z pomocy społecznej, prowadzenie pracy socjalnej i wsparcia środowiskowego, organizowanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, realizacja świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i dodatków mieszkaniowych, obsługa Karty Dużej Rodziny, przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych, realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, udział w realizacji programów i projektów społecznych oraz współpraca z instytucjami działającymi na rzecz osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin w kryzysie, osób bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Klub „Senior+”

Istotnym elementem lokalnego systemu wsparcia jest Klub „Senior+”, który pełni funkcję aktywizującą i integracyjną wobec osób starszych. Placówka sprzyja przeciwdziałaniu samotności i izolacji społecznej seniorów, wspiera ich aktywność społeczną oraz umożliwia uczestnictwo w życiu lokalnej wspólnoty.

W 2025 roku w programie uczestniczyło 28 osób z terenu Gminy Łądek, a całkowity koszt funkcjonowania Klubu wyniósł 75 499,10 zł. Działalność Klubu „Senior+” obejmuje przede wszystkim organizację spotkań integracyjnych, aktywizację społeczną osób starszych, przeciwdziałanie samotności i izolacji, tworzenie przestrzeni do budowania relacji społecznych oraz wspieranie uczestnictwa seniorów w życiu lokalnym.

Usługi opiekuńcze i asystenckie

Ważnym zasobem lokalnego systemu pomocy są usługi środowiskowe realizowane w miejscu zamieszkania osób wymagających wsparcia. Obejmują one przede wszystkim usługi opiekuńcze i asystenckie, kierowane do osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób samotnych, niesamodzielnych, niemobilnych i wyizolowanych społecznie.

W ramach programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” w 2025 roku wsparciem objęto 2 dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, 14 osób dorosłych ze

znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 1 osobę z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Do realizacji programu zatrudniono 13 asystentów, a koszt programu wyniósł 349 210,49 zł.

Usługi asystenckie i opiekuńcze mają szczególne znaczenie w kontekście starzenia się mieszkańców, wzrostu potrzeb opiekuńczych oraz konieczności wspierania osób z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu. Pozwalają one dłużej utrzymać osoby wymagające pomocy w środowisku domowym i ograniczać konieczność korzystania z instytucjonalnych form opieki.

Projekt „Rozwój usług dla osób wymagających wsparcia na terenie Gminy Łądek”

Uzupełnieniem lokalnego systemu pomocy jest projekt „Rozwój usług dla osób wymagających wsparcia na terenie Gminy Łądek”, realizowany w latach 2024-2028. Projekt wzmacnia dostępność usług społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób samotnych, niemobilnych i wyizolowanych społecznie.

W 2025 roku wsparciem w ramach projektu objęto 19 osób wymagających pomocy, a koszt projektu wyniósł 228 173,26 zł. Zakres wsparcia w ramach projektu obejmuje m.in. usługi opiekuńcze, usługi asystenckie, wsparcie psychologiczne, wsparcie fizjoterapeutyczne, teleopiekę oraz działania wzmacniające samodzielność osób wymagających pomocy.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów”

W obszarze wsparcia osób starszych istotne znaczenie ma również program „Korpus Wsparcia Seniorów”. W 2025 roku 20 seniorów z Gminy Łądek otrzymało tzw. „opaski życia”, a wsparcie w ramach programu było udzielane bezpłatnie.

Program wzmacnia bezpieczeństwo osób starszych, zwłaszcza samotnych, przewlekle chorych lub wymagających szybkiej reakcji w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia. Jest to szczególnie ważne w gminach wiejskich, gdzie część mieszkańców mieszka w oddaleniu od najbliższych instytucji i usług.

Zespół Interdyscyplinarny w Łądku

Ważnym elementem systemu wsparcia jest Zespół Interdyscyplinarny w Łądku, realizujący zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Zespół opiera się na współpracy przedstawicieli różnych instytucji i służb, w tym pomocy społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacji społecznych.

Działania Zespołu obejmują przede wszystkim diagnozowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą domową, koordynowanie działań pomocowych, prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”, współpracę z grupami diagnostyczno-pomocowymi, wspieranie osób doznających przemocy, podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc oraz współpracę międzyinstytucjonalną w sytuacjach kryzysowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łądku

System pomocy i wsparcia uzupełnia Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łądku, która realizuje działania w zakresie profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz wspierania rodzin dotkniętych problemem uzależnień.

Do głównych obszarów działalności GKRPA należą: profilaktyka uzależnień, działania edukacyjne i informacyjne, wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, współpraca z GOPS, Policją, placówkami oświatowymi i innymi instytucjami, działania na rzecz dzieci i młodzieży oraz wspieranie realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Znaczenie tego obszaru potwierdzają również wyniki badania ankietowego, w którym alkoholizm był jednym z najczęściej wskazywanych problemów społecznych przez mieszkańców Gminy Łądek.

Zasoby powiatowe i ponadlokalne

Ze względu na ograniczoną liczbę wyspecjalizowanych placówek na terenie Gminy Łądek istotne znaczenie mają zasoby powiatowe i ponadlokalne. Dotyczą one przede wszystkim wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami, specjalistycznego poradnictwa, interwencji kryzysowej oraz pomocy osobom i rodzinom wymagającym wsparcia wykraczającego poza możliwości gminnego systemu pomocy społecznej.

W dokumentach dotyczących wspierania rodziny wskazano współpracę m.in. z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy, GOPS, placówkami oświatowymi, biblioteką, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Gminą i innymi organizacjami w zakresie pracy z rodziną, pieczy zastępczej, poradnictwa specjalistycznego oraz usług opiekuńczych. W praktyce oznacza to, że mieszkańcy Gminy Łądek mogą korzystać nie tylko z pomocy świadczonej bezpośrednio przez jednostki gminne, lecz także ze wsparcia realizowanego przez instytucje powiatowe i partnerskie, zwłaszcza w sprawach wymagających specjalistycznej diagnozy, interwencji lub długofalowej pomocy.

Domy pomocy społecznej

Na terenie Gminy Łądek nie funkcjonuje dom pomocy społecznej. W przypadku osób, które z uwagi na wiek, chorobę lub niepełnosprawność nie mogą samodzielnie funkcjonować w środowisku domowym, a nie można zapewnić im niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, stosowaną formą wsparcia jest kierowanie do domów pomocy społecznej poza terenem Gminy.

W 2025 roku na pokrycie kosztów pobytu jednej osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej wydatkowano 43 594,16 zł. Ta forma pomocy ma charakter uzupełniający wobec usług środowiskowych i jest stosowana w sytuacjach, gdy wsparcie w miejscu zamieszkania okazuje się niewystarczające.

Pozostałe instytucje współpracujące

System wsparcia mieszkańców Gminy Łądek tworzą również instytucje i podmioty współpracujące z GOPS oraz jednostkami powiatowymi. Należą do nich m.in. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy, Komenda Powiatowa Policji w Słupcy - Posterunek Policji w Zagórowie, Urząd Gminy w Łądku, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łądku, Zespół Interdyscyplinarny w Łądku, Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży z Interwencją Kryzysową w Łądku, Gminny Ośrodek Kultury w Łądku, Gminna Biblioteka Publiczna w Łądku, placówki oświatowe, podmioty ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe i kościelne.

Współpraca tych podmiotów ma szczególne znaczenie w sytuacjach kryzysowych, w pracy z rodzinami przeżywającymi trudności, przy przeciwdziałaniu przemocy domowej, organizacji pieczy zastępczej, wspieraniu osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz w działaniach na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Współpraca z organizacjami społecznymi

W 2025 roku w Gminie Łądek nie zlecano organizacjom pozarządowym zadań w obszarze pomocy i wsparcia. Jednocześnie Gmina współpracowała z Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027. W ramach tego programu wydano skierowania dla 77 rodzin, obejmujących 197 osób. Współpraca ta stanowi ważne uzupełnienie lokalnego systemu pomocy, szczególnie w zakresie wsparcia osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Zasoby instytucjonalne na terenie Gminy Łądek

Z danych Oceny Zasobów Pomocy Społecznej wynika, że na terenie Gminy Łądek nie funkcjonują wszystkie typy instytucjonalnych form pomocy społecznej. W 2025 roku nie wykazano m.in. domów pomocy społecznej, mieszkań treningowych i wspomaganych, noclegowni, ogrzewalni, ośrodków interwencji kryzysowej, placówek specjalistycznego poradnictwa oraz rodzinnych domów pomocy.

Jednocześnie w Gminie Łądek funkcjonuje Klub „Senior+”. W 2025 roku z jego działalności korzystało 28 osób. Dane te wskazują, że lokalny system pomocy i wsparcia ma przede wszystkim charakter środowiskowy i programowy, a część bardziej specjalistycznych form pomocy wymaga korzystania z zasobów ponadlokalnych.

Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia dostępne dla mieszkańców Gminy Łądek mają charakter sieciowy. Obejmują zarówno jednostki gminne zapewniające pierwszy kontakt i bieżące wsparcie mieszkańców, jak i instytucje powiatowe oraz podmioty partnerskie odpowiedzialne za bardziej wyspecjalizowane formy pomocy. Taki model pozwala odpowiadać na zróżnicowane potrzeby społeczne, jednak wymaga stałej koordynacji działań oraz sprawnego przepływu informacji między instytucjami.

Analiza dostępnych zasobów wskazuje, że istotne znaczenie w kolejnych latach będzie miało dalsze wzmacnianie usług środowiskowych, opiekuńczych, asystenckich i senioralnych, szczególnie dla osób starszych, samotnych, niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami. Ważnym kierunkiem pozostaje również rozwój poradnictwa specjalistycznego, w szczególności psychologicznego i rodzinnego, ponieważ w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej wskazano realną potrzebę takiego wsparcia dla osób i rodzin doświadczających problemów życiowych.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby strategii mieszkańców zapytano również, które grupy społeczne są ich zdaniem najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym w Gminie Łądek. Uzyskane odpowiedzi pozwalają lepiej zidentyfikować grupy wymagające szczególnego wsparcia oraz wskazują obszary, które mieszkańcy postrzegają jako najbardziej wrażliwe społecznie.

Najczęściej wskazywaną grupą były osoby starsze i samotne, które wskazało 101 respondentów, tj. 59,4% badanych. Wysoki odsetek wskazań uzyskały również rodziny i osoby o niskim statusie materialnym, wskazane przez 83 osoby, tj. 48,8% ankietowanych. Na trzecim miejscu znalazły się rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień, które wskazało 66 osób, czyli 38,8% respondentów. Istotną grupą wymagającą wsparcia są także osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny, wskazane przez 34 osoby, tj. 20,0% badanych. Respondenci zwracali również uwagę na rodziny i osoby zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym rodziny wielodzietne i niepełne, rodziny zmagające się z problemem przemocy domowej, osoby opuszczające zakłady karne, osoby samotnie wychowujące dzieci, dzieci i młodzież oraz rodziny i osoby mające problemy mieszkaniowe.

Wyniki badania pokazują, że mieszkańcy Gminy Łądek jako najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym postrzegają przede wszystkim osoby starsze i samotne, osoby oraz rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, a także osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień. Wskazuje to na potrzebę dalszego wzmacniania lokalnego systemu wsparcia społecznego, rozwijania usług środowiskowych i opiekuńczych oraz działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie izolacji społecznej i marginalizacji mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Rysunek 9. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w Gminie Łądek według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

2.2.4. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku realizuje zadania ustawowe w zakresie udzielania wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna świadczona jest zarówno w formie świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych. Obejmuje ona m.in. zasiłki stałe, okresowe i celowe, pomoc w formie posiłku, schronienia, usługi opiekuńcze, pracę socjalną oraz inne działania służące przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych.

Świadczenia pomocy społecznej mają na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz umożliwienie im przezwyciężania trudnych sytuacji, których nie są w stanie pokonać własnymi zasobami i możliwościami.

W latach 2023-2025 wśród analizowanych form wsparcia największą liczbę osób obejmowały zasiłki celowe, pomoc w formie posiłku oraz zasiłki okresowe. Zasiłki celowe przyznano 69 osobom w 2023 roku, 63 osobom w 2024 roku oraz 55 osobom w 2025 roku. Oznacza to spadek liczby osób korzystających z tej formy pomocy, jednak zasiłki celowe nadal pozostawały jedną z najczęściej stosowanych form wsparcia finansowego.

Pomoc w formie posiłku objęła 57 osób w 2023 roku, 46 osób w 2024 roku oraz 47 osób w 2025 roku. We wszystkich analizowanych latach pomoc ta dotyczyła dzieci, co potwierdza znaczenie działań dożywiania w systemie wsparcia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Pomoc w formie posiłku ma szczególne znaczenie profilaktyczne, ponieważ wspiera dzieci i młodzież w codziennym funkcjonowaniu oraz ogranicza skutki ubóstwa w rodzinach.

Liczba osób korzystających z zasiłków okresowych zmniejszyła się z 38 osób w 2023 roku do 32 osób w 2024 roku oraz 29 osób w 2025 roku. Zasiłek okresowy jest formą wsparcia przyznawaną przede wszystkim w sytuacjach czasowych trudności życiowych, w tym związanych z bezrobociem, długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością lub innymi okolicznościami ograniczającymi możliwość samodzielnego zaspokajania potrzeb.

W przypadku zasiłków stałych widoczny był niewielki wzrost liczby osób korzystających z tej formy pomocy. W 2023 roku zasiłki stałe przyznano 16 osobom, w 2024 roku 18 osobom, natomiast w 2025 roku 19 osobom. Świadczenie to kierowane jest głównie do osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, których dochód jest niższy od ustawowego kryterium dochodowego. Wzrost liczby świadczeniobiorców może wskazywać na utrzymujące się potrzeby wsparcia osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami.

Usługi opiekuńcze obejmowały 10 osób w 2023 roku oraz po 7 osób w latach 2024-2025. Są one ważnym instrumentem wsparcia środowiskowego, ponieważ pozwalają osobom wymagającym pomocy pozostać w miejscu zamieszkania i możliwie długo funkcjonować w dotychczasowym środowisku. W analizowanym okresie nie odnotowano osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych. Pomoc w formie schronienia miała charakter incydentalny i w zestawieniu tabelarycznym wykazano ją tylko w 2024 roku, kiedy objęła 1 osobę.

Tabela 12. Liczba beneficjentów, którym przyznano poszczególne świadczenia w Gminie Łądek w latach 2023-2025

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	2024	2025
Zasiłki stałe - ogółem	16	18	19
Zasiłki okresowe - ogółem	38	32	29
schronienie	0	1	0
posiłek	57	46	47
w tym dla: dzieci	57	46	47
Usługi opiekuńcze - ogółem	10	7	7
w tym: specjalistyczne	0	0	0
Zasiłki celowe - ogółem	69	63	55
Zasiłki stałe - ogółem	16	18	19
Zasiłki okresowe - ogółem	38	32	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Jednym z podstawowych zadań pomocy społecznej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, jest praca socjalna. Stanowi ona niematerialną formę wsparcia, ukierunkowaną na poprawę funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym. Jej istotą jest nie tylko udzielanie doraźnej pomocy, lecz także wzmacnianie samodzielności, aktywizowanie osób i rodzin oraz wspieranie ich w rozwiązywaniu problemów życiowych. Praca socjalna obejmuje m.in. diagnozowanie sytuacji osób i rodzin, udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, wspieranie w kontaktach z instytucjami, motywowanie do podejmowania działań służących poprawie sytuacji oraz wzmacnianie kompetencji społecznych i opiekuńczo-wychowawczych. Jest to szczególnie istotna forma

wsparcia w przypadku rodzin, których problemy mają charakter złożony i nie mogą być rozwiązywane wyłącznie poprzez wypłatę świadczeń pieniężnych.

Dane dotyczące pracy socjalnej realizowanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku wskazują na wyraźny wzrost znaczenia tej formy pomocy. Wskaźnik pracy socjalnej zwiększył się z 15,38% w 2023 roku do 31,25% w 2024 roku oraz 54,43% w 2025 roku. Jednocześnie liczba rodzin, którym przyznano świadczenia, zmniejszyła się z 91 rodzin w 2023 roku do 80 rodzin w 2024 roku i 79 rodzin w 2025 roku. W tym samym czasie liczba rodzin objętych pracą socjalną wzrosła z 14 w 2023 roku do 25 w 2024 roku oraz 43 w 2025 roku. Oznacza to, że mimo spadku liczby rodzin korzystających ze świadczeń, zwiększał się zakres działań środowiskowych i niematerialnych. W praktyce wskazuje to na rosnącą rolę pracy socjalnej jako instrumentu wspierania rodzin w samodzielnym przezwyciężaniu trudności, a nie tylko reagowania na bieżące potrzeby finansowe.

Takie podejście jest szczególnie ważne w przypadku rodzin doświadczających kilku problemów jednocześnie, np. ubóstwa, bezrobocia, choroby, niepełnosprawności, trudności opiekuńczo-wychowawczych lub kryzysów rodzinnych. Wzrost udziału pracy socjalnej w działaniach GOPS wskazuje na stopniowe przesuwanie akcentu z pomocy wyłącznie świadczeniowej w kierunku pracy środowiskowej, aktywizującej i wspierającej samodzielność mieszkańców.

Tabela 13. Praca socjalna realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku w latach 2023-2025

ROK	2023	2024	2025
Wskaźnik pracy socjalnej	15,38%	31,25%	54,43%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	91	80	79
Praca socjalna ogółem	14	25	43

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Uzupełnieniem analizy liczby osób korzystających z poszczególnych form pomocy jest zestawienie kwot przeznaczonych na wybrane świadczenia. Dane finansowe pozwalają lepiej ocenić skalę obciążeń systemu pomocy społecznej oraz znaczenie poszczególnych instrumentów wsparcia w budżecie realizowanych zadań.

W latach 2023-2025 największe znaczenie finansowe wśród analizowanych form pomocy miały zasiłki celowe, zasiłki stałe, zasiłki okresowe oraz usługi opiekuńcze. Wydatki na zasiłki celowe ogółem wyniosły 204 855,83 zł w 2023 roku, 169 552,00 zł w 2024 roku oraz 175 700,00 zł w 2025 roku. Pomimo spadku w porównaniu z 2023 rokiem, zasiłki celowe nadal stanowiły jedną z najważniejszych form pomocy finansowej, pozwalającą reagować na konkretne potrzeby osób i rodzin.

Szczególnie widoczny był wzrost wydatków na zasiłki stałe. W 2023 roku wyniosły one 108 600,80 zł, w 2024 roku 185 810,00 zł, natomiast w 2025 roku 249 156,28 zł. Wzrost ten należy wiązać zarówno ze wzrostem liczby osób korzystających z tej formy pomocy, jak i ze zmianą wysokości świadczeń. Zasiłki stałe mają charakter obligatoryjny i są kierowane do osób, które z powodu wieku lub niepełnosprawności nie są zdolne do pracy i nie osiągają dochodu pozwalającego na samodzielne utrzymanie.

Wydatki na zasiłki okresowe miały bardziej zmienny charakter. W 2023 roku wyniosły 137 618,61 zł, w 2024 roku zmniejszyły się do 112 799,00 zł, natomiast w 2025 roku wzrosły do 144 729,47 zł. Zmienność ta może wynikać z różnic w sytuacji dochodowej i życiowej osób korzystających z pomocy w poszczególnych latach, a także z okresowego charakteru tego świadczenia.

Pomoc w formie posiłku utrzymywała się na zbliżonym poziomie finansowym. W 2023 roku przeznaczono na ten cel 25 893,00 zł, w 2024 roku 22 748,00 zł, natomiast w 2025 roku 30 925,50 zł. Wzrost wydatków w 2025 roku przy zbliżonej liczbie osób korzystających z tej formy wsparcia wskazuje na utrzymujące się znaczenie dożywiania dzieci i rodzin w trudnej sytuacji materialnej.

Koszty usług opiekuńczych wyniosły 114 253,85 zł w 2023 roku, 74 903,00 zł w 2024 roku oraz 58 597,73 zł w 2025 roku. Pomimo spadku wartości wydatków usługi te pozostają ważnym elementem lokalnego systemu pomocy społecznej. Mają one szczególne znaczenie w kontekście starzenia się mieszkańców, wzrostu liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz potrzeby rozwijania pomocy świadczonej w miejscu zamieszkania.

W analizowanym okresie nie wykazano korzystania ze specjalistycznych usług opiekuńczych. Oznacza to, że podstawową formą wsparcia usługowego pozostawały usługi opiekuńcze ogółem, kierowane do osób starszych, chorych, samotnych lub wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

Tabela 14. Kwoty wybranych świadczeń pomocy społecznej w Gminie Łądek w latach 2023-2025

Wyszczególnienie	2023	2024	2025
Zasiłki stałe ogółem	108 600,80 zł	185 810,00 zł	249 156,28 zł
Zasiłki okresowe ogółem	137 618,61 zł	112 799,00 zł	144 729,47 zł
Schronienie	0,00 zł	6 873,00 zł	0,00 zł
Posiłek	25 893,00 zł	22 748,00 zł	30 925,50 zł
w tym dla: dzieci	25 893,00 zł	22 748,00 zł	30 925,50 zł
Usługi opiekuńcze ogółem	114 253,85 zł	74 903,00 zł	58 597,73 zł
w tym: specjalistyczne	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Zasiłki celowe ogółem	204 855,83 zł	169 552,00 zł	175 700,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku realizuje również zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych. Do świadczeń tych należą m.in. zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, świadczenia opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka oraz świadczenie rodzicielskie. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze stanowią ważny element systemu wsparcia rodzin, dzieci, osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów. Szczególne znaczenie w lokalnym systemie wsparcia mają świadczenia opiekuńcze, które kierowane są do osób wymagających pomocy z uwagi na niepełnosprawność, wiek, stan zdrowia lub konieczność sprawowania długotrwałej opieki nad członkiem rodziny. Świadczenia te pełnią funkcję kompensacyjną i zabezpieczającą, ponieważ wspierają osoby i rodziny ponoszące zwiększone koszty związane z opieką, leczeniem, rehabilitacją lub ograniczeniem aktywności zawodowej opiekuna.

W latach 2023-2025 największą skalę wśród świadczeń opiekuńczych miał zasiłek pielęgnacyjny. Liczba wypłaconych świadczeń wzrosła z 2 080 w 2023 roku do 2 138 w 2024 roku oraz 2 208 w 2025 roku. W tym samym okresie wzrosła również kwota wypłat, z 448 948,00 zł w 2023 roku do 461 466,00 zł w 2024 roku i 476 575,00 zł w 2025 roku. Dane te wskazują na utrzymujące się potrzeby wsparcia osób z niepełnosprawnościami, osób starszych oraz osób wymagających pomocy ze względu na stan zdrowia.

Istotną pozycję stanowiło również świadczenie pielęgnacyjne. W 2023 roku wypłacono 890 świadczeń na kwotę 2 177 648,00 zł, w 2024 roku 901 świadczeń na kwotę 2 680 034,00 zł, natomiast w 2025 roku 768 świadczeń na kwotę 2 524 416,00 zł. Pomimo spadku liczby świadczeń w 2025 roku, wydatki na świadczenie pielęgnacyjne pozostawały bardzo wysokie. Wynika to z charakteru tego świadczenia, które jest związane ze sprawowaniem opieki nad osobą wymagającą stałego lub długotrwałego wsparcia.

W analizowanym okresie nie wypłacano specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zasiłek dla opiekuna był natomiast wypłacany w jednakowej skali w każdym roku, tj. po 12 świadczeń rocznie na kwotę 7 440,00 zł. W porównaniu z zasiłkiem pielęgnacyjnym i świadczeniem pielęgnacyjnym miał on więc marginalne znaczenie finansowe, jednak nadal stanowił uzupełnienie systemu wsparcia opiekunów.

Dane dotyczące świadczeń opiekuńczych potwierdzają, że jednym z ważniejszych wyzwań lokalnej polityki społecznej pozostaje wsparcie osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, przewlekłe chorych oraz rodzin sprawujących opiekę nad osobami zależnymi. W kolejnych latach znaczenie tego obszaru może wzrastać, zwłaszcza w związku ze starzeniem się społeczności lokalnej oraz rosnącymi potrzebami opiekuńczymi mieszkańców.

Tabela 15. Wsparcie dla osób korzystających ze świadczeń opiekuńczych w Gminie Łądek w latach 2023-2025

Wyszczególnienie		2023	2024	2025
Zasiłek pielęgnacyjny	Liczba świadczeń	2 080	2 138	2 208
	Kwota	448 948	461 466	476 575
Świadczenie pielęgnacyjne	Liczba świadczeń	890	901	768
	Kwota	2 177 648	2 680 034	2 524 416
Specjalny zasiłek opiekuńczy	Liczba świadczeń	0	0	0
	Kwota	0	0	0
Zasiłek dla opiekuna	Liczba świadczeń	12	12	12
	Kwota	7 440	7 440	7 440

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Fundusz alimentacyjny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku realizuje także zadania związane z wypłatą świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzeniem postępowań wobec dłużników alimentacyjnych. Świadczenia te przysługują osobom uprawnionym, najczęściej dzieciom, w przypadku bezskutecznej egzekucji alimentów zasądzonych od rodzica.

Fundusz alimentacyjny pełni istotną funkcję zabezpieczającą wobec rodzin, w których obowiązek alimentacyjny nie jest skutecznie realizowany przez osobę zobowiązaną. Wsparcie to ma

szczególne znaczenie dla dzieci wychowujących się w rodzinach, w których brak regularnych alimentów może pogłębiać trudności materialne i ograniczać możliwość zaspokajania podstawowych potrzeb.

W 2023 roku pomocą w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego objęto 28 rodzin. Wyplacono 351 świadczeń na kwotę 162 850,00 zł dla 24 osób uprawnionych. W 2024 roku wyplacono 309 świadczeń na kwotę 143 256,00 zł. W 2025 roku pomocą w tej formie objęto 18 rodzin, wypłacając 290 świadczeń na kwotę 144 860,00 zł dla 25 uprawnionych.

Dane wskazują, że w latach 2023-2025 liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego stopniowo się zmniejszała. Jednocześnie kwota wypłat w 2025 roku była zbliżona do poziomu z 2024 roku, mimo niższej liczby świadczeń. Znaczenie dla interpretacji tych danych ma zmiana przepisów, zgodnie z którą od 1 października 2024 roku świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie więcej niż 1 000,00 zł na osobę uprawnioną.

Fundusz alimentacyjny pozostaje ważnym instrumentem wsparcia rodzin, w których dzieci nie otrzymują należnych alimentów od zobowiązanego rodzica. Równocześnie realizacja tego zadania wymaga prowadzenia działań administracyjnych wobec dłużników alimentacyjnych, monitorowania należności oraz współpracy z innymi instytucjami odpowiedzialnymi za egzekwowanie zobowiązań alimentacyjnych.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny stanowi formę wsparcia rodzin wielodzietnych, realizowaną na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Program umożliwia osobom uprawnionym korzystanie z ulg i zniżek oferowanych przez instytucje publiczne oraz podmioty prywatne. Prawo do posiadania Karty przysługuje rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, niezależnie od obecnego wieku dzieci.

Karta przysługuje również dzieciom, przy czym okres jej ważności zależy od wieku dziecka, kontynuowania nauki lub posiadania orzeczenia o niepełnosprawności. Program ma charakter powszechny dla rodzin wielodzietnych i nie jest uzależniony od dochodu. Jego znaczenie polega przede wszystkim na ograniczaniu kosztów codziennego funkcjonowania rodzin oraz ułatwianiu dostępu do usług, kultury, rekreacji, transportu i innych form aktywności społecznej.

W Gminie Łądek zadania związane z obsługą programu realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku. Karta Dużej Rodziny stanowi uzupełnienie lokalnego systemu wsparcia rodzin, ponieważ wzmacnia sytuację społeczną i ekonomiczną rodzin wielodzietnych oraz sprzyja ich uczestnictwu w życiu społecznym. Z punktu widzenia polityki społecznej Karta Dużej Rodziny ma znaczenie nie tylko finansowe, ale również integracyjne. Umożliwia rodzinom korzystanie z oferty instytucji publicznych i prywatnych na preferencyjnych warunkach, a tym samym wspiera ich aktywność, mobilność oraz dostęp do usług, które mogą poprawiać jakość życia dzieci i rodziców.

2.2.5. PRZEMOC DOMOWA I UZALEŻNIENIA

W Gminie Łądek działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej prowadzone są w oparciu o przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz lokalne dokumenty programowe. Kluczową rolę w tym systemie pełni Zespół Interdyscyplinarny w Łądku, wspierany przez grupy diagnostyczno-pomocowe, które prowadzą działania w indywidualnych przypadkach rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”. Istotne znaczenie ma również współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, placówek oświatowych, ochrony zdrowia, sądu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych instytucji działających na rzecz rodzin i osób znajdujących się w kryzysie.

Działania podejmowane w ramach systemu przeciwdziałania przemocy domowej obejmują przede wszystkim diagnozowanie sytuacji rodzin, koordynowanie pomocy, monitorowanie bezpieczeństwa osób doznających przemocy, podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc oraz współpracę przedstawicieli różnych służb i instytucji. Procedura „Niebieskiej Karty” ma charakter interdyscyplinarny i wymaga systematycznej pracy z rodziną, zarówno w wymiarze interwencyjnym, jak i wspierającym.

W latach 2023-2025 aktywność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w Gminie Łądek była zróżnicowana, przy czym w 2025 roku odnotowano wyraźny wzrost intensywności działań prowadzonych bezpośrednio z rodzinami. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego wzrosła z 4 w 2023 roku do 7 w latach 2024-2025. Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych wyniosła 12 w 2023 roku, 10 w 2024 roku oraz 20 w 2025 roku.

W analizowanym okresie liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” była stosunkowo niewielka, ale w 2025 roku wzrosła w porównaniu z latami poprzednimi. W 2023 roku wszczęto 2 procedury, w 2024 roku 1 procedurę, natomiast w 2025 roku 4 procedury. Jednocześnie zwiększyła się liczba rodzin, wobec których prowadzono działania. W 2023 roku działania prowadzono w 7 rodzinach, w 2024 roku w 5 rodzinach, a w 2025 roku w 11 rodzinach.

Wzrost liczby posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych oraz liczby rodzin objętych działaniami w 2025 roku wskazuje na większą intensywność pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Nie musi to oznaczać wyłącznie wzrostu skali zjawiska, lecz może również świadczyć o lepszej identyfikacji problemów, większej aktywności instytucji oraz potrzebie bardziej systematycznego monitorowania sytuacji rodzin objętych procedurą.

Tabela 16. Działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Łądku w latach 2023-2025

Wyszczególnienie	2023	2024	2025
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	7	7
Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych	12	10	20
Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskiej Karty”	2	1	4
Prowadzone działania w rodzinie, liczba rodzin	7	5	11
Liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”	3	0	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

W analizowanym okresie zmieniała się również liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”. W 2023 roku zakończono 3 procedury, w 2024 roku nie zakończono żadnej procedury, natomiast w 2025 roku zakończono 9 procedur. Dane te wskazują, że rok 2025 był okresem większej aktywności zarówno w zakresie prowadzenia procedur, jak i ich finalizowania. System przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Łądek opiera się zatem na współpracy wielu podmiotów oraz na bieżącym reagowaniu na sytuacje kryzysowe w rodzinach.

Ważnym elementem lokalnego systemu wsparcia jest również Punkt Konsultacyjno-Informacyjny działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łądku. Punkt zapewnia możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej i terapeutycznej osobom potrzebującym wsparcia, w szczególności osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz członkom rodzin, w których występuje problem alkoholowy lub inne sytuacje kryzysowe. Psycholog pełni dyżury zgodnie z zawartą umową, a działania Punktu uzupełniają pracę GOPS, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego i Policji.

W latach 2022-2024 z pomocy Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego korzystało po 8 osób rocznie, co wskazuje na niewielką, ale stałą skalę korzystania z tej formy wsparcia. W 2025 roku Punkt nadal funkcjonował przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łądku, zapewniając mieszkańcom możliwość skorzystania z pomocy psychologa. Jego działalność należy uznać za istotne uzupełnienie lokalnego systemu wsparcia, ponieważ zapewnia mieszkańcom dostęp do specjalistycznej pomocy na poziomie gminnym, w szczególności osobom i rodzinom doświadczającym problemów związanych z uzależnieniami, współuzależnieniem oraz sytuacjami kryzysowymi.

W strukturze lokalnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom istotną rolę pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łądku. Jej zadania obejmują przede wszystkim inicjowanie i wspieranie działań profilaktycznych, motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia, prowadzenie rozmów wspierających i motywujących, opiniowanie wniosków dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, kontrolę punktów sprzedaży oraz współpracę z instytucjami działającymi na rzecz rodzin i osób znajdujących się w kryzysie.

Działania GKRPA mają szczególne znaczenie ze względu na współwystępowanie problemów uzależnień z innymi trudnościami społecznymi, takimi jak przemoc domowa, bezradność opiekuńczo-wychowawcza, konflikty rodzinne, problemy materialne, wykluczenie społeczne czy trudności dzieci i młodzieży w funkcjonowaniu szkolnym i rówieśniczym. Z tego względu przeciwdziałanie uzależnieniom wymaga nie tylko działań terapeutycznych, ale również profilaktyki, edukacji, wsparcia rodzin oraz współpracy międzyinstytucjonalnej.

Podstawą planowania działań w tym obszarze jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program obejmuje działania skierowane do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli, osób dorosłych oraz osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień lub przemocy. Obejmuje m.in. profilaktykę prowadzoną w szkołach, organizację zajęć i kampanii edukacyjnych, działania informacyjne, wspieranie

wypoczynku dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki, prowadzenie punktów konsultacyjnych oraz zapewnianie wsparcia psychologicznego osobom uzależnionym i współuzależnionym.

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby strategii wskazują, że mieszkańcy Gminy Łądek dostrzegają konieczność podejmowania działań ograniczających problemy społeczne przede wszystkim poprzez wzmocnienie lokalnego rynku pracy i rozwój infrastruktury społecznej. Najczęściej wskazywanym działaniem było tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, które wskazało 118 respondentów, tj. 69,4% badanych. Wynik ten pokazuje, że mieszkańcy traktują zatrudnienie i stabilność ekonomiczną jako jeden z kluczowych czynników ograniczających problemy społeczne, w tym ubóstwo, bezrobocie oraz zależność od świadczeń pomocowych.

Drugim najczęściej wskazywanym kierunkiem było wykorzystanie budynków Gminy na nowe inwestycje społeczne. Taką odpowiedź zaznaczyło 60 osób, tj. 35,3% respondentów. Może to świadczyć o oczekiwaniu lepszego wykorzystania istniejącej infrastruktury publicznej na potrzeby mieszkańców, w szczególności w zakresie usług społecznych, opiekuńczych, integracyjnych, edukacyjnych lub aktywizujących.

Istotne znaczenie miały również działania związane z dostępnością usług dla rodzin i osób wymagających wsparcia. Dłuższe godziny działania przedszkoli wskazały 33 osoby, tj. 19,4% badanych. Budowę mieszkań socjalnych wskazały 32 osoby, tj. 18,8% respondentów, natomiast organizowanie pomocy w zakładaniu działalności gospodarczej 31 osób, tj. 18,2%. Odpowiedzi te pokazują, że mieszkańcy oczekują działań łączących wsparcie społeczne z poprawą warunków mieszkaniowych, rodzicielskich i ekonomicznych.

Wśród działań o charakterze instytucjonalnym i specjalistycznym respondenci wskazywali również potrzebę utworzenia dziennego środowiskowego domu samopomocy, którą zaznaczyło 18 osób, tj. 10,6% badanych, rozszerzenia działalności Punktu Porad Specjalistycznych, w tym poradnictwa prawnego i psychologicznego, wskazanego przez 15 osób, tj. 8,8%, a także utworzenia placówek wsparcia dziennego, które wskazało 14 osób, tj. 8,2%. Odpowiedzi te wskazują na potrzebę dalszego rozwijania lokalnych usług środowiskowych i specjalistycznych, szczególnie dla osób w kryzysie, rodzin wymagających wsparcia, dzieci i młodzieży oraz osób z niepełnosprawnościami.

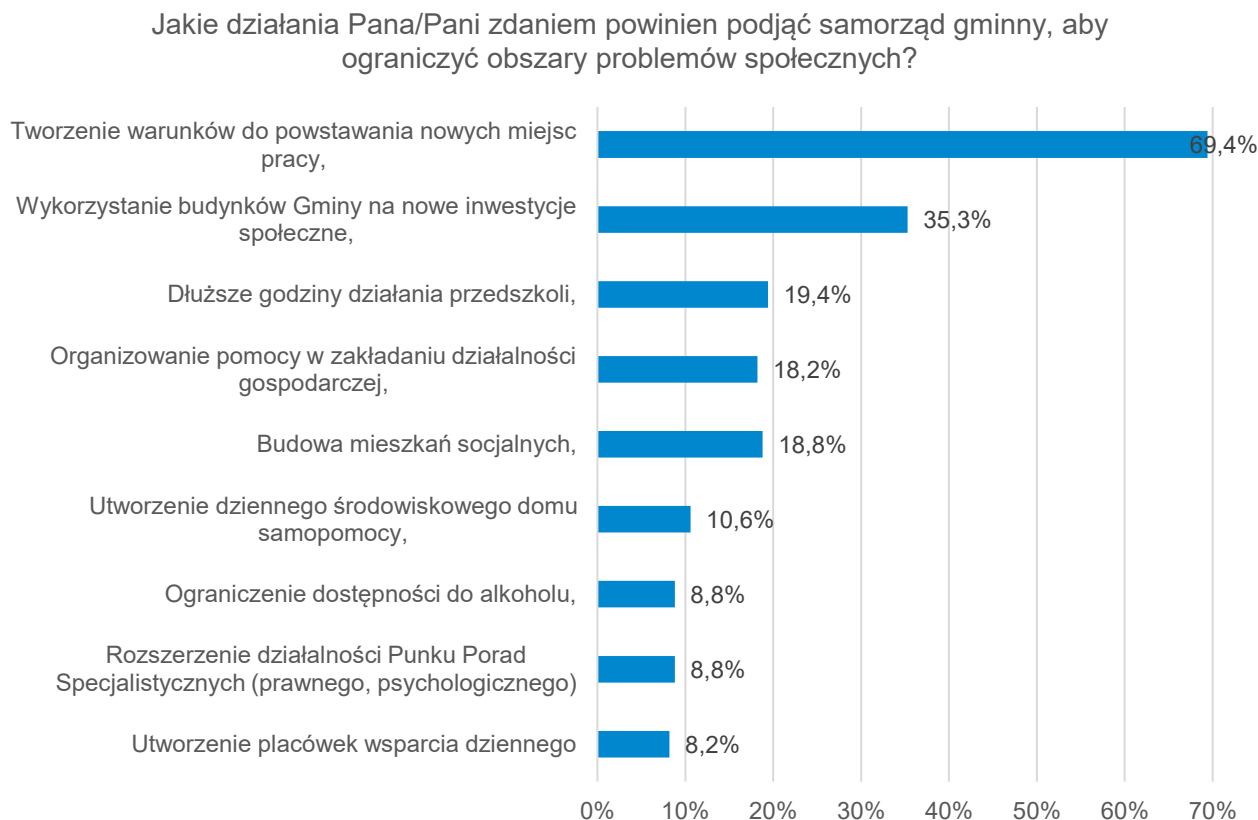
Ograniczenie dostępności do alkoholu wskazało 15 respondentów, tj. 8,8% badanych. Choć udział ten był niższy niż w przypadku działań dotyczących rynku pracy czy infrastruktury społecznej, odpowiedź ta potwierdza, że problem uzależnień jest dostrzegany przez część mieszkańców jako obszar wymagający interwencji samorządu. Wynik ten należy interpretować łącznie z danymi dotyczącymi najczęściej wskazywanych problemów społecznych, wśród których alkoholizm należał do częściej wymienianych trudności.

Odpowiedzi mieszkańców pokazują, że oczekiwane działania samorządu powinny mieć charakter wielowymiarowy. Z jednej strony powinny wzmocniać lokalny rynek pracy i aktywność ekonomiczną mieszkańców, z drugiej natomiast rozwijać usługi społeczne, wsparcie specjalistyczne, pomoc mieszkaniową, opiekę nad dziećmi oraz działania profilaktyczne

w zakresie uzależnień. Szczególne znaczenie mają działania długofalowe, które zwiększają samodzielność mieszkańców, poprawiają dostępność lokalnych form pomocy i ograniczają ryzyko wykluczenia społecznego.

Rysunek 10. Działania, które powinien podjąć samorząd, aby ograniczyć obszary problemów społecznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

2.2.6. WSPIERANIE RODZINY

Wspieranie rodziny oraz zapewnienie pieczy zastępczej stanowią ważne elementy lokalnego systemu pomocy społecznej, skierowane przede wszystkim do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W Gminie Łądek działania te realizowane są przede wszystkim przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku, który prowadzi pracę środowiskową, zapewnia rodzinom wsparcie asystenta rodziny oraz współpracuje z instytucjami działającymi na rzecz dzieci i rodzin.

Podstawą organizacji działań w tym obszarze jest Gminny Program Wspierania Rodziny. Jego celem jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi dziecka w rodzinie oraz zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji rodzinnych. Problemy rodzin mają często charakter złożony, dlatego wymagają współpracy wielu podmiotów, w tym GOPS, placówek oświatowych, Policji, kuratorów sądowych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz innych instytucji wspierających dziecko i rodzinę.

Jedną z podstawowych form wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jest praca asystenta rodziny. Asystent rodziny pracuje z rodziną w jej miejscu zamieszkania, wspierając ją w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, organizacyjnych i psychologicznych. Jego działania obejmują m.in. motywowanie członków rodziny do poprawy funkcjonowania, wzmacnianie kompetencji rodzicielskich, pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspieranie aktywności społecznej i zawodowej, pomoc w kontaktach z instytucjami oraz działania na rzecz poprawy sytuacji dzieci.

W 2023 roku w Gminie Łądek zatrudniony był 1 asystent rodziny na podstawie umowy zlecenia. Wsparciem objęto 6 rodzin, w których przebywało 15 dzieci. W 2024 roku asystent rodziny również objął opieką 6 rodzin, w których zamieszkiwało 19 dzieci. Do głównych przyczyn objęcia rodzin asystą należały: niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodziców, stosowanie przemocy w rodzinie, uzależnienia, współuzależnienie, problemy edukacyjne dzieci, zadłużenia oraz trudne warunki mieszkaniowe. W 2025 roku wsparcie asystenta rodziny objęło 7 rodzin, w których przebywało 20 dzieci.

Tabela 17. Wsparcie asystenta rodziny w Gminie Łądek w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	6	6	7
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	15	19	20
Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę	1	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku oraz rocznych sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Dane wskazują, że skala wsparcia asystenta rodziny w Gminie Łądek utrzymywała się na niewielkim, ale stabilnym poziomie. W latach 2023-2024 pomocą objęto po 6 rodzin rocznie, natomiast w 2025 roku liczba ta wzrosła do 7 rodzin. Jednocześnie zwiększyła się liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem, z 15 w 2023 roku do 20 w 2025 roku. Oznacza to, że asystentura rodzinna pozostaje istotnym instrumentem pracy z rodzinami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W zakresie zakończenia współpracy z rodzinami dostępne dane pozwalają na ocenę sytuacji w latach 2024-2025. W 2024 roku zakończono współpracę z 1 rodziną, co było związane ze zmianą miejsca zamieszkania. W 2025 roku współpracę zakończono z 2 rodzinami, ponieważ osiągnięto zaplanowane cele. Informacje te wskazują, że wsparcie asystenta rodziny ma zarówno charakter interwencyjny, jak i stabilizujący. Jego celem jest stopniowe wzmacnianie samodzielności rodzin, poprawa funkcjonowania dzieci w środowisku domowym i szkolnym oraz ograniczanie ryzyka konieczności umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną.

Wspieranie rodziny w Gminie Łądek nie ogranicza się wyłącznie do pracy asystenta rodziny. Ważną rolę odgrywa także praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne, wsparcie placówek oświatowych, działania profilaktyczne oraz współpraca z kuratorami, Policją i innymi instytucjami. W ramach działań kierowanych do rodzin realizowane są również inicjatywy służące zwiększaniu świadomości rodziców w zakresie wychowywania dzieci, udzielaniu porad i konsultacji oraz organizowaniu wsparcia dla dzieci przejawiających trudności edukacyjne, wychowawcze lub emocjonalne.

Istotnym elementem systemu wspierania rodziny jest także piecza zastępcza, uruchamiana w sytuacjach, gdy rodzina biologiczna nie jest w stanie zapewnić dziecku właściwej opieki i wychowania. Obowiązek współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej wynika z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej ponosi część wydatków związanych z jego pobytem w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2023-2025 na terenie Gminy Łądek funkcjonowała 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza. Liczba rodzin zastępczych zmniejszyła się z 4 w 2023 roku do 3 w latach 2024-2025. W tym samym okresie liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej wyniosła 4 w 2023 roku oraz po 3 dzieci w latach 2024-2025.

Tabela 18. Piecza zastępcza w Gminie Łądek w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych	1	1	1
Liczba rodzin zastępczych	4	3	3
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	4	3	3
Liczba dzieci, za które Gmina Łądek ponosiła odpłatność	2	1	1
Liczba dzieci opuszczających pieczę zastępczą	1	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Nie każde dziecko wykazane w pieczy zastępczej wiązało się z ponoszeniem odpłatności przez Gminę Łądek. W 2023 roku Gmina ponosiła odpłatność za 2 dzieci pochodzących z terenu Gminy Łądek, które przebywały w pieczy zastępczej na terenie innego powiatu. W latach 2024-2025 odpłatność dotyczyła po 1 dziecku rocznie. Jednocześnie w każdym z analizowanych lat w pieczy zastępczej przebywało 1 dziecko pochodzące z terenu Gminy Łądek i mieszkające na terenie Gminy, za które Gmina nie ponosiła odpłatności, ponieważ umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej nastąpiło przed 2012 rokiem. W zestawieniu ujęto również dzieci nie pochodzące z terenu Gminy Łądek, których rodziny zastępcze zamieszkiwały na terenie Gminy.

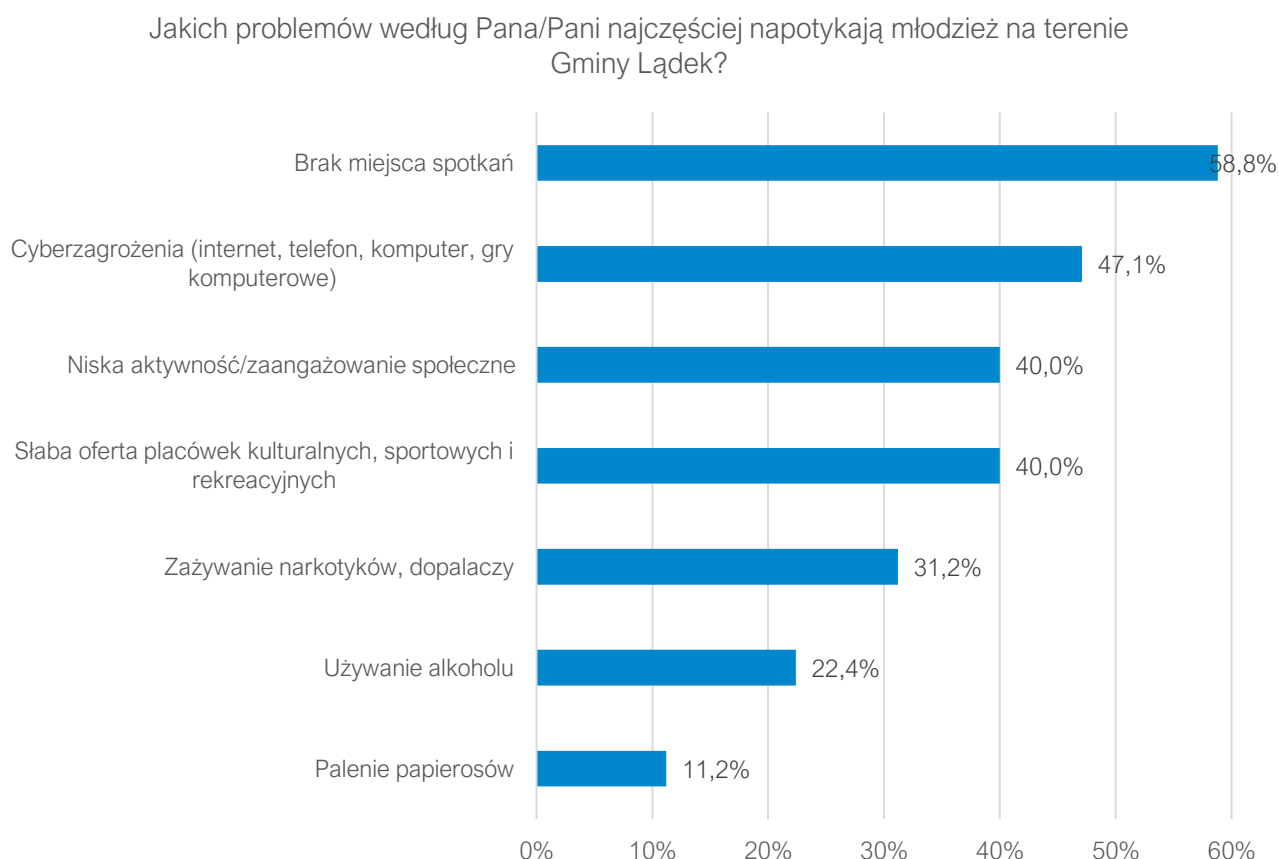
W 2023 roku pieczę zastępczą opuściło 1 dziecko pochodzące z terenu Gminy Łądek, przebywające na terenie innego powiatu. W latach 2024-2025 nie odnotowano dzieci opuszczających pieczę zastępczą. Dane wskazują, że skala pieczy zastępczej w Gminie Łądek była niewielka, jednak obszar ten pozostaje istotny z punktu widzenia ochrony dzieci pozbawionych możliwości prawidłowego wychowywania się w rodzinie biologicznej.

W latach 2023-2025 Gmina Łądek ponosiła koszty związane ze współfinansowaniem pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W 2023 roku odpłatność wyniosła 9 037,12 zł i dotyczyła 2 dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej. W 2024 roku Gmina finansowała pobyt 1 dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, ponosząc koszt 5 754,50 zł. W 2025 roku współfinansowanie również dotyczyło 1 dziecka, a odpłatność wyniosła 6 012,00 zł. Wydatki te miały więc ograniczoną skalę, ale były związane z realizacją ustawowego obowiązku Gminy w zakresie współfinansowania pieczy zastępczej.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby strategii mieszkańcy wskazywali również problemy społeczne dotyczące młodzieży. Najczęściej zaznaczano brak miejsca spotkań, który wskazało 100 respondentów, tj. 58,8% badanych. Istotnym problemem były także cyberzagrożenia, wskazane przez 80 osób, tj. 47,1% respondentów. Po 68 osób, tj. 40,0% badanych, wskazało słabą ofertę placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych oraz niską aktywność i zaangażowanie społeczne młodzieży. Na zażywanie narkotyków i dopalaczy zwróciły uwagę 53 osoby, tj. 31,2%, natomiast używanie alkoholu wskazało 38 osób, tj. 22,4%.

Rysunek 11. Problemy społeczne napotymane przez młodzież w Gminie Łądek według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wyniki badania wskazują, że problemy młodzieży w Gminie Łądek dotyczą zarówno organizacji czasu wolnego i dostępu do miejsc spotkań, jak również zagrożeń związanych z korzystaniem z internetu, niską aktywnością społeczną oraz ryzykiem zachowań problemowych. Szczególne znaczenie ma więc utrzymywanie działań wychowawczych, profilaktycznych, edukacyjnych i integracyjnych kierowanych do dzieci i młodzieży oraz wzmacnianie współpracy szkół, rodzin, GOPS, instytucji kultury, organizacji społecznych i GKRPA.

Podsumowując, działania realizowane w Gminie Łądek w obszarze wspierania rodziny mają charakter środowiskowy, profilaktyczny i interwencyjny. Obejmują przede wszystkim pracę asystenta rodziny, pracę socjalną, poradnictwo, współpracę z placówkami oświatowymi i innymi instytucjami oraz działania związane z pieczą zastępczą. Skala wsparcia asystenta rodziny i pieczy zastępczej była w analizowanym okresie niewielka, jednak dotyczyła rodzin i dzieci wymagających szczególnej uwagi ze strony lokalnego systemu pomocy.

Realizowane działania potwierdzają, że wspieranie rodziny powinno nadal łączyć pomoc interwencyjną, profilaktykę, pracę socjalną oraz dostęp do lokalnych form wsparcia specjalistycznego.

2.2.7. OSOBY STARSZE, NIESAMODZIELNE I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Gmina Łądek realizuje działania na rzecz osób starszych, niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami, obejmujące zarówno pomoc opiekuńczą, wsparcie środowiskowe, jak i działania aktywizacyjne oraz integracyjne. Istotną rolę w tym zakresie pełni Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku, który realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, programów rządowych oraz projektów ukierunkowanych na rozwój usług społecznych.

Jednym z elementów systemu wsparcia jest zapewnienie mieszkańcom wymagającym całodobowej opieki możliwości pobytu w domu pomocy społecznej. Na terenie Gminy Łądek nie funkcjonuje dom pomocy społecznej, dlatego wsparcie w tej formie realizowane jest poprzez finansowanie pobytu mieszkańca w placówce poza terenem Gminy. W latach 2023-2025 Gmina Łądek ponosiła odpłatność za pobyt 1 osoby w DPS.

W analizowanym okresie wzrastały zarówno miesięczne koszty utrzymania osoby w DPS, jak i łączna odpłatność ponoszona przez Gminę. Odpłatność zwiększyła się z 37 385,79 zł w 2023 roku do 40 839,35 zł w 2024 roku oraz 43 594,16 zł w 2025 roku. Dane te pokazują, że nawet przy stałej liczbie osób korzystających z tej formy wsparcia koszty opieki całodobowej wykazują tendencję wzrostową.

Tabela 19. Informacje dotyczące mieszkańców Gminy Łądek przebywających w Domach Pomocy Społecznej w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
Liczba osób w DPS	1	1	1
Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby w DPS	2 997,69 zł	3 392,92 zł	3 630,60 zł
Odpłatność Gminy za pobyt w DPS	37 385,79 zł	40 839,35 zł	43 594,16 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Ważnym elementem lokalnego systemu wsparcia osób starszych jest Klub Senior+ w Ciężeniu. W latach 2023-2025 na terenie Gminy funkcjonował 1 klub seniora, dysponujący 25 miejscami. Oferta Klubu obejmowała warsztaty, zajęcia artystyczne, gimnastykę, rehabilitację, wyjazdy oraz spotkania integracyjne. Działalność ta służy aktywizacji społecznej osób starszych, przeciwdziałaniu osamotnieniu oraz wzmacnianiu ich uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności. W 2025 roku w programie Senior+ uczestniczyło 28 osób z terenu Gminy Łądek, a koszt funkcjonowania Klubu wyniósł 75 499,10 zł.

Na terenie Gminy Łądek nie funkcjonują dzienne domy pomocy. Oznacza to, że dzienne wsparcie seniorów i osób niesamodzielnych realizowane jest przede wszystkim poprzez Klub Senior+, usługi opiekuńcze, projekty społeczne, działania organizacji lokalnych oraz programy ukierunkowane na poprawę bezpieczeństwa i samodzielności osób starszych. Uzupełnieniem oferty są działania aktywizacyjne realizowane przez lokalne organizacje i partnerstwa. W 2024 roku realizowany był projekt „Blżej natury - EKO-aktywni w Gminie Łądek”, prowadzony przez Stowarzyszenie „Warto Pomagać” w partnerstwie z Łądkowskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Łądku, Klubem Seniora i Świetlicą Wiejską w Ciężeniu. Projekt zakładał zwiększenie

aktywności społecznej i edukacyjnej mieszkańców w obszarze ekologii, kultury, dziedzictwa narodowego, samoorganizacji obywatelskiej, integracji międzypokoleniowej, budowania więzi społecznych oraz aktywności wolontariackiej poprzez warsztaty tematyczne i ekoturystykę.

Istotną rolę w aktywizacji osób starszych odgrywa również Łądkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku. Jego działalność służy integracji seniorów, rozwijaniu pasji oraz podtrzymywaniu aktywności społecznej i edukacyjnej. Oferta obejmuje m.in. zajęcia i warsztaty malarskie, kulinarne, gimnastykę dla zdrowia, zajęcia turystyczne oraz rękodzieło artystyczne. Tego typu działania wzmacniają samodzielność, przeciwdziałają izolacji i sprzyjają utrzymaniu dobrej kondycji psychofizycznej osób starszych.

Ważnym obszarem wsparcia osób niesamodzielnych są usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania. Usługi te pozwalają osobom starszym, chorym i wymagającym pomocy w codziennym funkcjonowaniu możliwie długo pozostawać w środowisku domowym. W 2025 roku usługami opiekuńczymi objęto 7 osób. W analizowanym okresie nie wykazywano korzystania ze specjalistycznych usług opiekuńczych, co wskazuje, że podstawową formą wsparcia usługowego pozostawały usługi opiekuńcze ogółem.

W 2025 roku Gmina Łądek realizowała również Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”. Celem Programu było wsparcie osób z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu, zwiększenie ich samodzielności oraz umożliwienie aktywniejszego udziału w życiu społecznym. Pomoc obejmowała m.in. wsparcie w wyjściach, powrotach i dojazdach, zakupach, załatwianiu spraw urzędowych, korzystaniu z dóbr kultury, nawiązywaniu kontaktów społecznych oraz wykonywaniu czynności dnia codziennego.

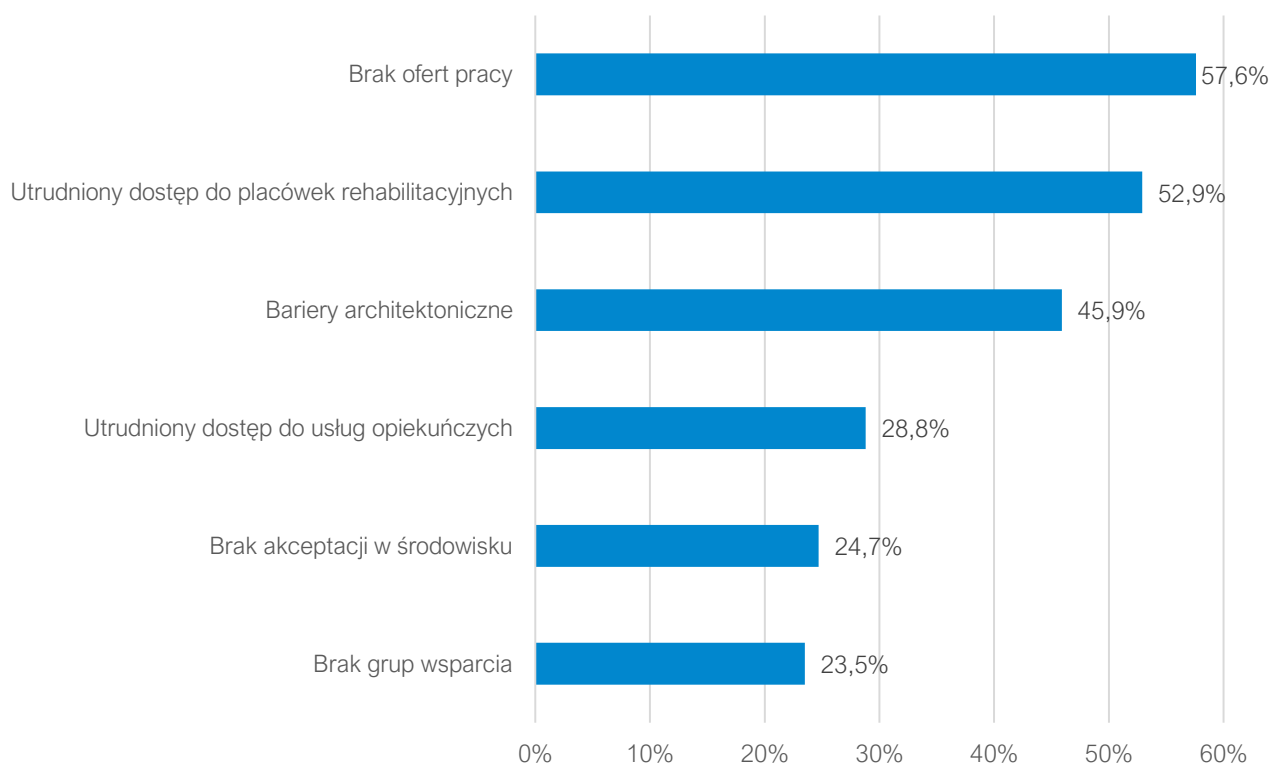
Z Programu skorzystało 17 osób z niepełnosprawnościami, w tym 2 dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, 14 osób dorosłych ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 1 osoba dorosła z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. W ramach Programu zatrudniono 13 asystentów, a koszt realizacji wyniósł 349 210,49 zł. Wsparcie asystenckie stanowi istotny element pomocy osobom z niepełnosprawnościami, ponieważ zwiększa ich możliwość funkcjonowania poza domem, korzystania z usług publicznych i uczestnictwa w życiu społecznym.

W badaniu ankietowym mieszkańcy wskazywali także najczęstsze problemy, jakich doświadczają osoby z niepełnosprawnościami. Najczęściej zaznaczano brak ofert pracy, który wskazało 98 respondentów, tj. 57,6% badanych. Drugim istotnym problemem był utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych, wskazany przez 90 osób, tj. 52,9% respondentów. Bariery architektoniczne wskazało 78 osób, tj. 45,9% badanych, natomiast utrudniony dostęp do usług opiekuńczych 49 osób, tj. 28,8%. Respondenci zwracali również uwagę na brak akceptacji w środowisku oraz brak grup wsparcia.

Rysunek 12. Problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie Łądek według ankietowanych

Jakich problemów według Pana/Pani najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnościami?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wyniki badania pokazują, że sytuacja osób z niepełnosprawnościami w Gminie Łądek jest postrzegana przede wszystkim przez pryzmat ograniczeń w dostępie do pracy, rehabilitacji, usług opiekuńczych oraz przestrzeni wolnej od barier architektonicznych. Odpowiedzi respondentów potwierdzają znaczenie usług asystenckich, opiekuńczych, rehabilitacyjnych i środowiskowych, a także działań wspierających aktywność społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami.

Gmina Łądek uczestniczyła także w Programie „Korpus Wsparcia Seniorów”. W 2025 roku 20 seniorów otrzymało tzw. „opaski życia”, a wsparcie w ramach Programu było udzielane bezpłatnie. Tego rodzaju rozwiązania zwiększają bezpieczeństwo osób starszych, szczególnie samotnych, przewlekle chorych lub wymagających monitorowania stanu zdrowia. Opieka na odległość stanowi ważne uzupełnienie tradycyjnych form pomocy środowiskowej, ponieważ pozwala szybciej reagować w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia.

Znaczącym kierunkiem rozwoju lokalnego systemu wsparcia jest projekt „Rozwój usług dla osób wymagających wsparcia na terenie Gminy Łądek” realizowany na lata 2024-2028. Projekt jest skierowany przede wszystkim do osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób samotnych, niemobilnych i wyizolowanych społecznie. Jego celem jest poprawa dostępu do lepszej jakości usług społecznych, w tym usług opiekuńczych, asystenckich, wsparcia psychologicznego, fizjoterapeutycznego oraz teleopieki. W 2025 roku wsparciem w ramach projektu objęto 19 osób wymagających pomocy, a koszt projektu wyniósł 228 173,26 zł.

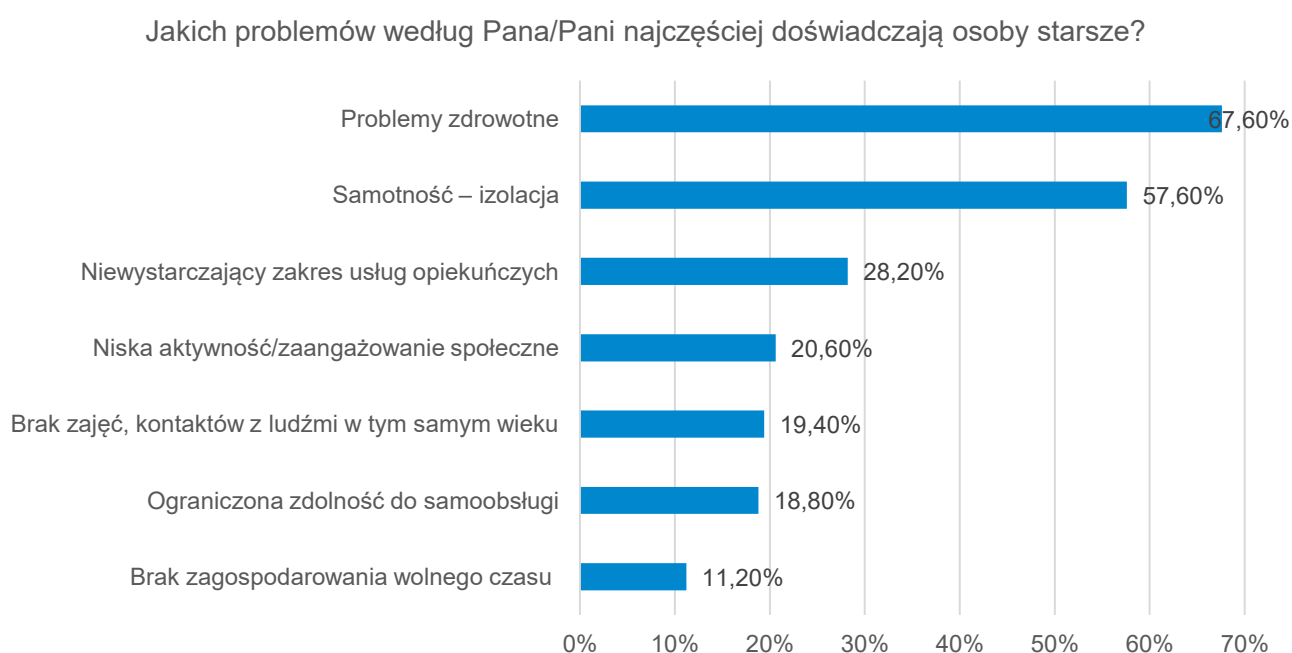

Realizacja tego typu działań jest szczególnie ważna w kontekście rosnących potrzeb opiekuńczych, starzenia się mieszkańców oraz konieczności rozwijania usług świadczonych w miejscu zamieszkania. Projekt wzmacnia lokalny system pomocy poprzez łączenie różnych form wsparcia: opiekuńczego, asystenckiego, psychologicznego, rehabilitacyjnego oraz środowiskowego.

Zakres działań realizowanych w Gminie Łądek pokazuje, że wsparcie osób starszych, niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami ma charakter wielowymiarowy. Obejmuje zarówno opiekę całodobową finansowaną w formie odpłatności za DPS, jak i usługi opiekuńcze w środowisku, aktywizację seniorów, asystencję osobistą, teleopiekę oraz działania integracyjne. Szczególne znaczenie mają formy pomocy umożliwiające mieszkańcom pozostawanie jak najdłużej w miejscu zamieszkania, przy jednoczesnym ograniczaniu izolacji społecznej i wzmacnianiu samodzielności.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym wśród mieszkańców Gminy Łądek zapytano o najważniejsze problemy społeczne dotyczące osób starszych. Respondenci najczęściej wskazywali problemy zdrowotne, które zaznaczyło 115 osób, tj. 67,6% badanych. Drugim najczęściej wskazywanym problemem była samotność i izolacja, którą wskazało 98 osób, tj. 57,6% respondentów. Wyniki te potwierdzają, że potrzeby seniorów dotyczą nie tylko wsparcia zdrowotnego i opiekuńczego, ale również przeciwdziałania osamotnieniu oraz wzmacniania więzi społecznych. Istotnym problemem, wskazywanym przez 48 osób, tj. 28,2% respondentów, był niewystarczający zakres usług opiekuńczych. Niska aktywność i zaangażowanie społeczne osób starszych zostały wskazane przez 35 osób, tj. 20,6% badanych, natomiast brak zajęć i kontaktów z ludźmi w tym samym wieku przez 33 osoby, tj. 19,4%. Ograniczoną zdolność do samoobsługi wskazały 32 osoby, tj. 18,8%, a brak zagospodarowania czasu wolnego 19 osób, tj. 11,2%.

Rysunek 13. Problemy osób starszych według ankietowanych w Gminie Łądek

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Wyniki badania pokazują, że wyzwania związane ze starzeniem się mieszkańców Gminy Łądek dotyczą zarówno kwestii zdrowotnych i opiekuńczych, jak również samotności, izolacji i ograniczonego uczestnictwa społecznego. Odpowiedzi respondentów potwierdzają, że szczególnego znaczenia nabierają działania umożliwiające osobom starszym, niesamodzielnym oraz osobom z niepełnosprawnościami możliwie długie pozostawanie w środowisku lokalnym, przeciwdziałające samotności oraz wzmacniające codzienną samodzielność osób wymagających wsparcia. Obejmuje to przede wszystkim rozwój usług środowiskowych, działań aktywizacyjnych, miejsc integracji oraz rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo mieszkańców.

2.3. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Prognozy demograficzne Głównego Urzędu Statystycznego dla Gminy Łądek na lata 2027-2036 wskazują na stopniowy spadek liczby ludności ogółem oraz wyraźne zmiany w strukturze wieku mieszkańców. Najważniejsze znaczenie dla lokalnej polityki społecznej będzie miał spadek liczby dzieci i młodzieży, zmniejszanie się liczby młodszych dorosłych oraz wzrost liczby osób starszych, w tym szczególnie osób w wieku 80 lat i więcej.

Na podstawie danych GUS zidentyfikowano poniższe kluczowe trendy:

- liczba ludności ogółem zmniejszy się z 5 460 do 5 321 osób, tj. o 139 osób, czyli o około 2,5%,
- liczba dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat spadnie z 1 008 do 823 osób, tj. o 185 osób, czyli o około 18,4%,
- liczba dzieci w wieku 0-14 lat zmniejszy się z 825 do 643 osób, tj. o 182 osoby, czyli o około 22,1%,
- liczba osób starszych w wieku 60+/65+ wzrośnie z 1 283 do 1 388 osób, tj. o 105 osób, czyli o około 8,2%,
- liczba osób w wieku 65 lat i więcej wzrośnie z 1 137 do 1 186 osób, tj. o 49 osób, czyli o około 4,3%,
- szczególnie wyraźny będzie wzrost liczby osób w wieku 80 lat i więcej, z 247 do 399 osób, tj. o 152 osoby, czyli o około 61,5%,
- liczba osób w wieku produkcyjnym 18-59/64 lata zmniejszy się z 3 169 do 3 110 osób, tj. o 59 osób, czyli o około 1,9%,
- liczba młodszych dorosłych w wieku 18-44 lata spadnie z 1 891 do 1 704 osób, tj. o 187 osób, czyli o około 9,9%,
- liczba starszych osób w wieku produkcyjnym 45-59/64 lata wzrośnie z 1 278 do 1 406 osób, tj. o 128 osób, czyli o około 10,0%.

Powyższe dane wskazują, że w okresie obowiązywania Strategii najważniejszym wyzwaniem demograficznym Gminy Łądek będzie nie tylko stopniowy spadek liczby mieszkańców, ale przede wszystkim zmiana struktury wieku społeczności lokalnej. Zmniejszać się będzie liczba dzieci, młodzieży i młodszych dorosłych, natomiast wzrastać będzie liczba osób starszych, w tym mieszkańców w wieku 80 lat i więcej. Oznacza to postępujące starzenie się społeczności lokalnej, wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, zdrowotne, rehabilitacyjne, asystenckie i środowiskowe oraz konieczność dalszego dostosowywania lokalnej polityki społecznej do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

Tabela 20. Prognoza ludności w Gminie Łądek na lata 2027-2036

Wiek	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ogółem	5 460	5 460	5 455	5 452	5 443	5 435	5 407	5 380	5 349	5 321
0-17	1 008	1 004	973	958	932	921	883	868	850	823
18-59/64	3 169	3 167	3 175	3 167	3 178	3 172	3 170	3 155	3 120	3 110
18-44	1 891	1 869	1 844	1 817	1 802	1 786	1 767	1 741	1 726	1 704
45-59/64	1 278	1 298	1 331	1 350	1 376	1 386	1 403	1 414	1 394	1 406
60+/65+	1 283	1 289	1 307	1 327	1 333	1 342	1 354	1 357	1 379	1 388
0-14	825	802	794	762	749	733	702	692	655	643
15-64	3 498	3 527	3 513	3 525	3 525	3 542	3 534	3 516	3 506	3 492
65+	1 137	1 131	1 148	1 165	1 169	1 160	1 171	1 172	1 188	1 186
80+	247	263	274	294	310	329	341	363	375	399

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, Prognoza ludności dla gmin na lata 2023-2060.

Ogólna tendencja demograficzna

Prognoza ludności dla Gminy Łądek wskazuje, że w okresie objętym Strategią największym wyzwaniem nie będzie sam spadek liczby mieszkańców ogółem, lecz zmiana struktury wieku społeczności lokalnej. W latach 2027-2036 liczba ludności ogółem zmniejszy się umiarkowanie, natomiast znacznie wyraźniejsze zmiany będą dotyczyć poszczególnych grup wieku. Prognozowany jest spadek liczby dzieci, młodzieży i młodszych dorosłych przy jednoczesnym wzroście liczby osób starszych, zwłaszcza mieszkańców w wieku 80 lat i więcej. Oznacza to pogłębianie się procesu starzenia się społeczności lokalnej, który będzie wpływał na potrzeby w zakresie pomocy społecznej, ochrony zdrowia, usług opiekuńczych, edukacji, aktywizacji społecznej oraz lokalnego rynku pracy.

Spadek liczby dzieci i młodzieży

Malejąca liczba dzieci i młodzieży będzie miała znaczenie przede wszystkim dla systemu edukacji, organizacji wychowania przedszkolnego, dowozu uczniów, oferty zajęć pozalekcyjnych oraz działań profilaktycznych i wychowawczych. W latach 2027-2036 liczba osób w wieku 0-17 lat zmniejszy się z 1 008 do 823 osób, czyli o około 18,4%, natomiast liczba dzieci w wieku 0-14 lat spadnie z 825 do 643 osób, czyli o około 22,1%. Może to oznaczać:

- potrzebę bieżącego monitorowania liczebności oddziałów przedszkolnych i szkolnych,
- konieczność dostosowywania organizacji pracy placówek oświatowych do zmieniającej się liczby dzieci,
- potrzebę utrzymania dostępności edukacji w różnych częściach Gminy,
- możliwość większej indywidualizacji pracy z dziećmi i uczniami,
- potrzebę dalszego wzmacniania wsparcia psychologiczno-pedagogicznego,
- potrzebę rozwijania oferty zajęć wspierających dzieci i młodzież, szczególnie w kontekście problemów emocjonalnych, wychowawczych, społecznych, cyberzagrożeń oraz zachowań ryzykownych.

Zmiany w strukturze osób w wieku produkcyjnym

W grupie osób w wieku produkcyjnym prognozowane zmiany nie oznaczają gwałtownego spadku liczebności, ale wskazują na przesunięcie struktury w kierunku starszych roczników. W latach 2027-2036 liczba osób w wieku 18-59/64 lata zmniejszy się nieznacznie, z 3 169 do 3 110 osób. Jednocześnie liczba młodszych dorosłych w wieku 18-44 lata spadnie z 1 891 do 1 704 osób, czyli o około 9,9%, natomiast liczba osób w starszej części wieku produkcyjnego wzrośnie z 1 278 do 1 406 osób, czyli o około 10,0%. Może to skutkować:

- ograniczeniem napływu młodszych pracowników na lokalny rynek pracy,
- większym znaczeniem działań wspierających aktywność zawodową osób po 45. roku życia,
- potrzebą podnoszenia i aktualizowania kwalifikacji zawodowych mieszkańców,
- koniecznością wspierania osób pozostających bez pracy oraz osób wymagających zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji,
- potrzebą tworzenia warunków sprzyjających pozostawaniu młodych mieszkańców i rodzin w Gminie,
- wzrostem znaczenia dostępności usług publicznych, transportu, mieszkań, opieki nad dziećmi, edukacji, kultury i rekreacji jako czynników wpływających na jakość życia i ograniczanie odpływu mieszkańców.

Wzrost znaczenia polityki senioralnej

Największe konsekwencje społeczne będzie miał wzrost liczby osób starszych, szczególnie mieszkańców w wieku 80 lat i więcej. W latach 2027-2036 liczba osób w wieku 60+/65+ wzrośnie z 1 283 do 1 388 osób, natomiast liczba osób w wieku 80 lat i więcej wzrośnie z 247 do 399 osób, czyli o około 61,5%. Ta grupa mieszkańców częściej wymaga wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, pomocy opiekuńczej, rehabilitacyjnej, zdrowotnej, asystenckiej oraz środowiskowej. W związku z tym szczególnego znaczenia nabiorą:

- rozwój usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania,
- rozwój usług asystenckich, rehabilitacyjnych, psychologicznych i środowiskowych,
- teleopieka i inne rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo osób starszych,
- dzienne formy wsparcia, integracji i aktywizacji seniorów,
- wsparcie opiekunów nieformalnych, w tym rodzin sprawujących opiekę nad osobami niesamodzielnymi,
- przeciwdziałanie samotności i izolacji społecznej seniorów,
- dostosowanie przestrzeni publicznej, mieszkań i usług do potrzeb osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.

Pozostałe prognozowane zmiany w obszarze problemów społecznych

Prognozowane zmiany demograficzne będą oddziaływać również na inne obszary objęte Strategią. Spadek liczby dzieci i młodzieży nie będzie oznaczał zmniejszenia znaczenia działań kierowanych do tej grupy. Przeciwnie, przy mniejszej liczbie młodych mieszkańców szczególnego znaczenia nabierać będzie jakość wsparcia edukacyjnego, wychowawczego, psychologiczno-pedagogicznego, profilaktycznego i integracyjnego. W świetle wyników diagnozy istotne pozostanie przeciwdziałanie cyberzagrożeniom, zachowaniom ryzykownym, niskiej aktywności społecznej młodzieży oraz ograniczeniom w dostępie do miejsc spotkań i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego.

W obszarze pomocy społecznej należy zakładać utrzymywanie się potrzeb związanych z ubóstwem, bezrobociem, długotrwałą lub ciężką chorobą, niepełnosprawnością, potrzebą ochrony macierzyństwa oraz trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Problemy te często współwystępują, dlatego w kolejnych latach szczególnego znaczenia nabierać będą nie tylko świadczenia pieniężne, ale również praca socjalna, poradnictwo, usługi środowiskowe, asystentura rodziny oraz działania wzmacniające samodzielność mieszkańców. Wzrost liczby osób starszych i osób w wieku 80 lat i więcej będzie dodatkowo zwiększał znaczenie usług opiekuńczych, asystenckich, teleopieki, wsparcia opiekunów nieformalnych oraz działań ograniczających samotność i izolację społeczną.

Prognozowane zmiany będą miały również znaczenie dla przeciwdziałania przemocy domowej, uzależnieniom i kryzysom rodzinnym. Należy zakładać, że potrzeba działań profilaktycznych, informacyjnych, interwencyjnych i specjalistycznych będzie się utrzymywać, zwłaszcza w odniesieniu do rodzin przeżywających trudności, dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych znajdujących się w sytuacjach kryzysowych. Ważne pozostanie wzmacnianie współpracy GOPS, placówek oświatowych, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego, Policji, ochrony zdrowia oraz organizacji społecznych. Organizacje pozarządowe i lokalni partnerzy będą stanowić istotne uzupełnienie działań samorządu, szczególnie w zakresie profilaktyki, integracji, aktywizacji mieszkańców i organizacji czasu wolnego.

Wnioski dla lokalnej polityki społecznej

Prognozowane zmiany demograficzne i społeczne wskazują, że lokalna polityka społeczna Gminy Łądek powinna w okresie obowiązywania Strategii w coraz większym stopniu koncentrować się na rozwoju usług środowiskowych, opiekuńczych, asystenckich, zdrowotnych, profilaktycznych i aktywizujących. Szczególne znaczenie będzie miało wsparcie osób starszych, samotnych, niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami, przy jednoczesnym utrzymaniu działań skierowanych do rodzin, dzieci, młodzieży i osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Długofalowym wyzwaniem będzie zachowanie równowagi pomiędzy malejącą liczbą młodszych mieszkańców a rosnącymi potrzebami osób starszych i wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Oznacza to potrzebę dalszego wzmacniania lokalnego systemu pomocy społecznej, rozwijania współpracy międzyinstytucjonalnej, wykorzystywania programów

zewnątrznych, wspierania organizacji społecznych oraz dostosowywania lokalnych usług do zmieniającej się struktury mieszkańców Gminy Łądek.

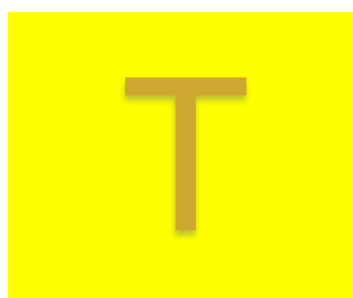

2.4. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie analizy strategicznej. Pozwala ona zestawić mocne i słabe strony jednostki, wynikające z jej uwarunkowań wewnętrznych, z szansami i zagrożeniami płynącymi z otoczenia zewnętrznego. W niniejszej Strategii analiza SWOT służy syntetycznemu podsumowaniu diagnozy sytuacji społecznej Gminy Łądek oraz wskazaniu najważniejszych czynników, które mogą wpływać na realizację lokalnej polityki społecznej w okresie obowiązywania dokumentu.

Podczas analizy dokonano podziału zebranych informacji na cztery grupy:

- **S (ang. strengths)** – mocne strony: wewnętrzne atuty, zasoby i przewagi Gminy, które mogą wspierać realizację działań społecznych;
- **W (ang. weaknesses)** – słabe strony: wewnętrzne ograniczenia, deficyty i bariery, które mogą utrudniać realizację działań społecznych;
- **O (ang. opportunities)** – szanse: czynniki zewnętrzne oraz procesy, które mogą sprzyjać rozwojowi lokalnego systemu wsparcia;
- **T (ang. threats)** – zagrożenia: czynniki zewnętrzne oraz procesy, które mogą niekorzystnie wpływać na sytuację społeczną mieszkańców oraz możliwości realizacji działań przez Gminę.

S - mocne strony	W - słabe strony
• Korzystne położenie komunikacyjne Gminy, w tym przebieg autostrady A2, dróg wojewódzkich nr 466 i 467 oraz obecność węzła „Sługocin”. • Bliskość Słupcy jako ośrodka powiatowego zapewniającego dostęp do części usług ponadlokalnych, w tym zdrowotnych, administracyjnych i specjalistycznych. • Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku jako podstawowej instytucji lokalnego systemu wsparcia oraz spełnianie standardu zatrudnienia pracowników socjalnych. • Rozwijanie usług środowiskowych, w tym usług opiekuńczych, asystencji osobistej, teleopieki oraz projektu „Rozwój usług dla osób wymagających wsparcia na terenie Gminy Łądek”. • Funkcjonowanie Klubu Senior+ w Ciężeniu, Łądkowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, instytucji kultury, biblioteki i świetlicy jako miejsc aktywności i integracji mieszkańców. • Stabilna sieć szkół podstawowych, organizacja dowozu dzieci do szkół oraz dostępność wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i zajęć wspierających rozwój uczniów. • Dostępność podstawowych usług zdrowotnych, pielęgniarских, stomatologicznych oraz aptek na terenie Gminy. • Funkcjonowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnieniom, w tym Zespołu Interdyscyplinarnego, GKRPA oraz Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego. • Współpraca Gminy z organizacjami społecznymi, instytucjami powiatowymi, Caritas, Policją, OSP, placówkami oświatowymi i podmiotami ochrony zdrowia. • Systematyczne prowadzenie działań wspierających dzieci, młodzież, rodziny, seniorów oraz osoby z niepełnosprawnościami w ramach lokalnych programów i projektów społecznych.	• Ograniczony zakres transportu zbiorowego, brak linii kolejowej, brak wyznaczonych ścieżek rowerowych oraz niewystarczająca długość chodników. • Konieczność korzystania z części usług specjalistycznych poza terenem Gminy, co może ograniczać dostępność wsparcia dla osób starszych, mniej mobilnych i niezmotywowanych. • Rosnący zakres zadań GOPS oraz potrzeba utrzymania stabilności kadrowej przy jednoczesnym rozwijaniu usług środowiskowych i specjalistycznych. • Ograniczona dostępność specjalistycznych form wsparcia na terenie Gminy, w tym brak specjalistycznych usług opiekuńczych, dziennych domów pomocy oraz mieszkań treningowych i wspomaganych. • Rosnące potrzeby osób starszych, samotnych, niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami w zakresie opieki, rehabilitacji, aktywizacji i przeciwdziałania izolacji. • Niższy poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego niż średnio w powiecie i województwie oraz wyniki egzaminu ósmoklasisty w części obszarów niższe od wartości porównawczych. • Brak odrębnych profilaktycznych programów zdrowotnych realizowanych przez Gminę w latach 2023-2025. • Utrzymywanie się złożonych problemów społecznych, w tym ubóstwa, bezrobocia, choroby, niepełnosprawności, trudności opiekuńczo-wychowawczych, uzależnień i przemocy domowej. • Ograniczona skala finansowa współpracy z sektorem pozarządowym oraz niewielka liczba lokalnych podmiotów mogących przejmować część zadań społecznych. • Ograniczony zasób lokali komunalnych i socjalnych oraz brak mieszkań treningowych i wspomaganych dla osób wymagających wsparcia w usamodzielnianiu.

O - szanse	T - zagrożenia
- Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój usług społecznych, opiekuńczych, asystenckich, rehabilitacyjnych, psychologicznych i aktywizacyjnych. - Kontynuacja i rozwijanie usług świadczonych w miejscu zamieszkania, umożliwiających osobom starszym, chorym, niesamodzielnym i osobom z niepełnosprawnościami pozostawanie w środowisku lokalnym. - Upowszechnianie teleopieki oraz rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo seniorów, osób samotnych i przewlekle chorych. - Rozwijanie aktywności społecznej seniorów poprzez Klub Senior+, Łądkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, instytucje kultury, świetlice i organizacje lokalne. - Wzmacnianie współpracy GOPS, szkół, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego, Policji, ochrony zdrowia, instytucji kultury i organizacji społecznych. - Rozwój profilaktyki kierowanej do dzieci i młodzieży, szczególnie w zakresie cyberzagrożeń, uzależnień, przemocy rówieśniczej i organizacji czasu wolnego. - Rozwój aktywizacji zawodowej mieszkańców, w tym kobiet, osób długotrwale bezrobotnych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób wymagających zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji. - Lepsze wykorzystanie istniejącej infrastruktury publicznej na potrzeby usług społecznych, integracyjnych, opiekuńczych, edukacyjnych i aktywizacyjnych. - Rozwój poradnictwa psychologicznego, rodzinnego, prawnego i specjalistycznego w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców. - Wzmacnianie lokalnej tożsamości, więzi społecznych i działań międzypokoleniowych poprzez kulturę, edukację, sport, rekreację i inicjatywy lokalne.	- Postępujące starzenie się społeczności lokalnej, w tym szczególnie wyraźny wzrost liczby mieszkańców w wieku 80 lat i więcej. - Wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, zdrowotne, rehabilitacyjne, asystenckie i środowiskowe przy ograniczonych zasobach kadrowych i finansowych. - Narastanie samotności i izolacji społecznej osób starszych, szczególnie mieszkających samotnie lub w miejscowościach oddalonych od centrum Gminy. - Rosnące obciążenie rodzin i opiekunów nieformalnych sprawujących opiekę nad osobami niesamodzielnymi. - Nasilanie się problemów emocjonalnych, wychowawczych, cyfrowych i społecznych wśród dzieci i młodzieży. - Utrzymywanie się niskiej aktywności społecznej części młodzieży oraz ograniczonego dostępu do atrakcyjnych miejsc spotkań i form spędzania czasu wolnego. - Niedopasowanie kwalifikacji części mieszkańców do potrzeb rynku pracy, ograniczony napływ młodszych pracowników oraz utrzymywanie się bezrobocia jako istotnego problemu społecznego. - Ograniczenia finansowe Gminy oraz konkurencja o środki zewnętrzne mogą spowalniać rozwój nowych usług społecznych. - Ograniczona dostępność specjalistów, rehabilitacji i świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. - Spadek liczby dzieci, młodzieży i młodszych dorosłych, mogący wpływać na strukturę lokalnej społeczności, edukację, rynek pracy i aktywność społeczną.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY ŁĄDEK**

NA LATA 2027 - 2036

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

MISJA:

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łądek jest tworzenie dostępnego, zintegrowanego i odpowiadającego na potrzeby mieszkańców systemu wsparcia społecznego, który wzmacnia samodzielność, bezpieczeństwo, aktywność i jakość życia osób oraz rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, niesamodzielnych, z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi oraz mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel główny Strategii:

Celem głównym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łądek na lata 2027-2036 jest wzmacnianie lokalnego systemu polityki społecznej poprzez rozwój dostępnych usług społecznych, opiekuńczych, asystenckich, profilaktycznych i aktywizujących, wspierających mieszkańców Gminy Łądek w samodzielnym, bezpiecznym i aktywnym funkcjonowaniu w środowisku lokalnym.

3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łądek na lata 2027-2036 stanowi podstawowy dokument wyznaczający cele, kierunki działań oraz zasady prowadzenia lokalnej polityki społecznej w okresie jej obowiązywania. Dokument określa sposób reagowania na najważniejsze problemy społeczne mieszkańców oraz wskazuje działania służące wzmocnieniu lokalnego systemu pomocy i wsparcia.

Ze względu na zmieniające się uwarunkowania demograficzne, społeczne, finansowe oraz organizacyjne Strategia wymaga systematycznego monitorowania oraz okresowej oceny efektów podejmowanych działań. Szczególne znaczenie ma to w kontekście postępującego starzenia się społeczności lokalnej, rosnących potrzeb w zakresie usług opiekuńczych, asystenckich i środowiskowych, konieczności wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej oraz ograniczania ryzyka wykluczenia społecznego.

Koordinację wdrażania Strategii będzie sprawował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku. Zadania przewidziane w Strategii będą realizowane zgodnie z właściwością kompetencyjną poszczególnych instytucji i podmiotów, przy uwzględnieniu dostępnych zasobów organizacyjnych, kadrowych i finansowych.

Celami strategicznymi są:

Cel strategiczny I: Wzmocnienie samodzielności mieszkańców i ograniczanie wykluczenia społecznego w Gminie Łądek

Cel strategiczny II: Tworzenie bezpiecznego i wspierającego środowiska dla rodzin, dzieci i młodzieży

Cel strategiczny III: Rozwój usług środowiskowych odpowiadających na potrzeby osób starszych, niesamodzielnych i osób z niepełnosprawnościami

Do każdego celu strategicznego przyporządkowano cele operacyjne, kierunki działań, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki realizacji. Takie ujęcie pozwala powiązać ogólne założenia Strategii z konkretnymi obszarami interwencji, wynikającymi z diagnozy sytuacji społecznej Gminy Łądek, badania ankietowego, analizy SWOT oraz wniosków wypracowanych podczas prac warsztatowych.

W realizację działań przewidzianych w Strategii, w zależności od ich charakteru, zaangażowane będą w szczególności: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku, Urząd Gminy w Łądku, jednostki organizacyjne Gminy, placówki oświatowe, instytucje kultury, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Klub Senior+, organizacje pozarządowe, instytucje powiatowe, Policja, jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych,

podmioty ochrony zdrowia, Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej, parafie, sołectwa, lokalni liderzy, wolontariusze oraz inni partnerzy społeczni.

Zakres zaangażowania poszczególnych podmiotów będzie zależny od charakteru realizowanych działań, ich właściwości kompetencyjnej, dostępnych zasobów organizacyjnych i finansowych oraz aktualnych potrzeb mieszkańców.

Cel strategiczny 1: Wzmacnianie samodzielności mieszkańców i ograniczanie wykluczenia społecznego w Gminie Łądek

Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Łądek wskazuje, że istotnymi wyzwaniami lokalnej polityki społecznej pozostają ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, trudności w samodzielnym funkcjonowaniu oraz ograniczony dostęp części mieszkańców do usług i aktywności społecznej. Wyniki badania ankietowego oraz wnioski z prac warsztatowych potwierdzają znaczenie działań służących wzmacnianiu samodzielności mieszkańców, aktywizacji społecznej i zawodowej, przeciwdziałaniu izolacji oraz lepszemu wykorzystaniu lokalnych zasobów instytucjonalnych i społecznych.

Szczególne znaczenie ma rozwijanie pracy socjalnej, wspieranie osób i rodzin w wychodzeniu z trudnej sytuacji życiowej, wzmacnianie aktywności mieszkańców oraz współpraca instytucji lokalnych, organizacji społecznych, sołectw, parafii, OSP, placówek oświatowych, instytucji kultury i innych partnerów. Działania podejmowane w ramach celu powinny mieć charakter praktyczny i środowiskowy, a ich zakres powinien być dostosowany do możliwości organizacyjnych i finansowych Gminy Łądek.

Cel operacyjny 1.1: Wzmacnianie aktywności społecznej, obywatelskiej i sąsiedzkiej mieszkańców

Kierunki działań:

- ☞ wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych, obywatelskich, sąsiedzkich i międzypokoleniowych realizowanych przez mieszkańców, sołectwa, organizacje pozarządowe, OSP, parafie, instytucje kultury i grupy nieformalne,
- ☞ rozwijanie działań integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych sprzyjających budowaniu więzi społecznych oraz aktywności mieszkańców,
- ☞ lepsze wykorzystanie świetlic, instytucji kultury, biblioteki, Klubu Senior+ oraz innych lokalnych miejsc spotkań na potrzeby działań społecznych i integracyjnych,
- ☞ wspieranie wolontariatu lokalnego, w tym wolontariatu młodzieżowego, senioralnego i sąsiedzkiego,
- ☞ prowadzenie działań informacyjnych zachęcających mieszkańców do udziału w życiu społecznym Gminy,
- ☞ współpraca z lokalnymi liderami, sołtysami i organizacjami społecznymi w rozpoznawaniu potrzeb mieszkańców oraz planowaniu działań środowiskowych.

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców,
- wzrost liczby działań integracyjnych i środowiskowych,

- lepsze wykorzystanie lokalnej infrastruktury społecznej, kulturalnej i świetlicowej,
- wzmocnienie więzi sąsiedzkich i międzypokoleniowych,
- zwiększenie udziału mieszkańców w inicjatywach lokalnych.

Wskaźniki realizacji:

- liczba zrealizowanych inicjatyw lokalnych i środowiskowych,
- liczba wydarzeń integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych i międzypokoleniowych,
- liczba uczestników działań społecznych i integracyjnych,
- liczba podmiotów zaangażowanych w realizację inicjatyw lokalnych,
- liczba działań wolontariackich, sąsiedzkich lub międzypokoleniowych.

Cel operacyjny 1.2: Wspieranie samodzielności osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej

Kierunki działań:

- ☞ prowadzenie pracy socjalnej z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej,
- ☞ udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, żywnościowej i usługowej zgodnie z rozpoznanymi potrzebami mieszkańców oraz obowiązującymi przepisami,
- ☞ wzmacnianie motywacji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej do podejmowania działań prowadzących do większej samodzielności,
- ☞ rozwijanie poradnictwa socjalnego, rodzinnego, prawnego i informacyjnego, w szczególności dla osób zagrożonych ubóstwem, zadłużeniem, bezdomnością lub kryzysem mieszkaniowym,
- ☞ monitorowanie potrzeb mieszkaniowych osób i rodzin znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej,
- ☞ współpraca z podmiotami udzielającymi pomocy żywnościowej, rzeczowej, prawnej, psychologicznej i interwencyjnej,
- ☞ wspieranie osób wymagających pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, zdrowotnych, mieszkaniowych i socjalnych.

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa dostępu mieszkańców do adekwatnych form pomocy i wsparcia,
- zwiększenie samodzielności osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej,

- ograniczanie skutków ubóstwa, zadłużenia i kryzysów życiowych,
- lepsze rozpoznanie potrzeb osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wzmocnienie pracy socjalnej jako podstawowego narzędzia wspierania mieszkańców.

Wskaźniki realizacji:

- liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną,
- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba osób i rodzin objętych pomocą żywnościową lub rzeczową,
- liczba udzielonych porad socjalnych, prawnych, rodzinnych lub informacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych wsparciem w zakresie problemów mieszkaniowych lub kryzysowych.

Cel operacyjny 1.3: Wspieranie aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem

Kierunki działań:

- ☞ współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców, poradnictwa, szkoleń, staży i innych dostępnych instrumentów rynku pracy,
- ☞ kierowanie osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych, osób z niepełnosprawnościami oraz klientów pomocy społecznej do dostępnych form aktywizacji zawodowej i społecznej,
- ☞ prowadzenie działań motywacyjnych wzmacniających gotowość mieszkańców do podjęcia zatrudnienia, szkolenia lub innej formy aktywności,
- ☞ wspieranie osób oddalonych od rynku pracy w podnoszeniu kompetencji społecznych, zawodowych i cyfrowych,
- ☞ współpraca z lokalnymi pracodawcami, instytucjami i organizacjami w zakresie rozpoznawania możliwości aktywizacji mieszkańców,
- ☞ wspieranie korzystania z dostępnych form reintegracji społeczno-zawodowej, w tym projektów, programów i działań realizowanych przez instytucje rynku pracy oraz partnerów społecznych,
- ☞ upowszechnianie informacji o dostępnych formach wsparcia, szkoleniach, projektach, ofertach pracy i możliwościach uzyskania pomocy.

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie dostępu mieszkańców do działań aktywizacyjnych,
- wzrost motywacji osób zagrożonych wykluczeniem do podejmowania aktywności społecznej i zawodowej,
- wzmocnienie współpracy GOPS z instytucjami rynku pracy i partnerami lokalnymi,
- poprawa kompetencji społecznych, zawodowych i cyfrowych osób wymagających wsparcia,
- ograniczanie długotrwałej zależności od świadczeń pomocy społecznej.

Wskaźniki realizacji:

- liczba osób objętych działaniami aktywizacyjnymi,
- liczba osób skierowanych do Powiatowego Urzędu Pracy lub innych instytucji wsparcia,
- liczba działań zrealizowanych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy,
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach, stażach, projektach lub innych formach aktywizacji,
- liczba informacji, spotkań lub konsultacji dotyczących aktywizacji społecznej i zawodowej.

Cel operacyjny 1.4: Poprawa dostępności wsparcia i uczestnictwa społecznego mieszkańców zagrożonych izolacją

Kierunki działań:

- ☞ rozpoznawanie barier utrudniających mieszkańcom dostęp do usług społecznych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalnych i aktywizacyjnych,
- ☞ wspieranie działań realizowanych bliżej miejsca zamieszkania mieszkańców, w tym w sołectwach, świetlicach, instytucjach kultury i lokalnych miejscach spotkań,
- ☞ podejmowanie działań ułatwiających udział osób starszych, samotnych, z niepełnosprawnościami, chorych i mniej mobilnych w życiu społecznym Gminy,
- ☞ współpraca z sołtysami, lokalnymi liderami, OSP, parafiami, organizacjami społecznymi i sąsiadami w identyfikowaniu osób zagrożonych izolacją,
- ☞ rozwijanie działań informacyjnych kierowanych do mieszkańców mających utrudniony dostęp do instytucji i usług,
- ☞ uwzględnianie potrzeb osób z ograniczoną mobilnością przy planowaniu wydarzeń, działań społecznych i usług lokalnych,
- ☞ wspieranie rozwiązań organizacyjnych ułatwiających mieszkańcom korzystanie z dostępnych form pomocy i aktywności.

Oczekiwane rezultaty:

- lepsze rozpoznanie potrzeb osób zagrożonych izolacją społeczną,
- zwiększenie dostępności działań społecznych dla mieszkańców sołectw i osób mniej mobilnych,
- ograniczenie izolacji społecznej osób starszych, samotnych i z niepełnosprawnościami,
- większy udział mieszkańców w życiu społecznym Gminy,
- wzmocnienie środowiskowych form wsparcia.

Wskaźniki realizacji:

- liczba działań społecznych realizowanych w sołectwach lub lokalnych miejscach aktywności,
- liczba osób objętych działaniami ograniczającymi izolację społeczną,
- liczba rozpoznanych potrzeb lub zgłoszeń dotyczących barier w dostępie do usług,
- liczba podmiotów lokalnych zaangażowanych w identyfikowanie i wspieranie osób zagrożonych izolacją,
- liczba działań informacyjnych dotyczących dostępnych form pomocy i aktywności.

Cel strategiczny 2: Tworzenie bezpiecznego i wspierającego środowiska dla rodzin, dzieci i młodzieży

Rodzina pozostaje podstawowym środowiskiem rozwoju, opieki i bezpieczeństwa dzieci oraz młodzieży. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Łądek wskazuje, że część rodzin wymaga wsparcia w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rozwiązywania problemów bytowych, przeciwdziałania przemocy domowej, uzależnieniom oraz innym kryzysom społecznym. Znaczenie tych problemów potwierdzają również wyniki badania ankietowego oraz wnioski z prac warsztatowych, w których wskazywano m.in. na problemy rodzinne, uzależnienia, bezrobocie, samotność, stres, brak wsparcia oraz potrzebę organizowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Istotnym wyzwaniem pozostaje wzmacnianie działań profilaktycznych, edukacyjnych i środowiskowych kierowanych do rodzin, dzieci i młodzieży. Szczególnego znaczenia nabiera rozwój współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, placówek oświatowych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, Policji, instytucji kultury, organizacji społecznych oraz innych podmiotów pracujących z rodzinami. Ważne jest również tworzenie warunków do bezpiecznego rozwoju młodego pokolenia poprzez wsparcie wychowawcze, profilaktykę uzależnień i przemocy, przeciwdziałanie cyberzagrożeniom, pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz rozwijanie aktywnych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego.

Cel operacyjny 2.1: Wzmacnianie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Kierunki działań:

- ☞ kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze, bytowe, zdrowotne i społeczne,
- ☞ zapewnianie dostępu do wsparcia asystenta rodziny oraz dostosowywanie zakresu tej formy pomocy do rozpoznanych potrzeb mieszkańców,
- ☞ wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, edukacyjnych, emocjonalnych i organizacyjnych,
- ☞ rozwijanie poradnictwa rodzinnego, socjalnego, prawnego, psychologicznego i pedagogicznego, w zależności od dostępnych zasobów i możliwości organizacyjnych,
- ☞ prowadzenie działań edukacyjnych dla rodziców dotyczących wychowania, komunikacji w rodzinie, rozwiązywania konfliktów, bezpieczeństwa dzieci oraz wzmacniania kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,

- ☞ wzmocnianie współpracy GOPS, szkół, przedszkoli, kuratorów, Policji, ochrony zdrowia, GKRPA i organizacji społecznych w zakresie wczesnego rozpoznawania kryzysów rodzinnych,
- ☞ wspieranie rodzin w dostępie do świadczeń, pomocy żywnościowej, pomocy rzeczowej, usług oraz innych form wsparcia stabilizujących sytuację gospodarstwa domowego,
- ☞ podejmowanie działań ograniczających ryzyko umieszczania dzieci w pieczy zastępczej poprzez wczesną interwencję, pracę środowiskową i współpracę międzyinstytucjonalną.

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem,
- wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców,
- zwiększenie dostępności poradnictwa i wsparcia dla rodzin,
- ograniczenie pogłębiania się kryzysów rodzinnych,
- lepsza koordynacja działań instytucji pracujących z rodzinami,
- zmniejszenie ryzyka kierowania dzieci do pieczy zastępczej.

Wskaźniki realizacji:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba rodzin objętych poradnictwem lub wsparciem specjalistycznym,
- liczba działań edukacyjnych, informacyjnych lub warsztatowych skierowanych do rodziców,
- liczba rodzin objętych współpracą międzyinstytucjonalną.

Cel operacyjny 2.2: Przeciwdziałanie przemocy domowej, uzależnieniom oraz kryzysom rodzinnym

Kierunki działań:

- ☞ kontynuowanie działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- ☞ prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” oraz udzielanie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą domową,

- ☞ wzmocnianie współpracy GOPS, Policji, placówek oświatowych, ochrony zdrowia, GKRPA, sądu, kuratorów oraz organizacji społecznych w zakresie reagowania na przemoc, uzależnienia i kryzysy rodzinne,
- ☞ prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących przemocy domowej, uzależnień, możliwości uzyskania pomocy oraz lokalnych form wsparcia,
- ☞ zapewnianie dostępu do Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego oraz poradnictwa psychologicznego, prawnego, terapeutycznego lub socjalnego, zgodnie z możliwościami organizacyjnymi Gminy,
- ☞ realizowanie działań profilaktycznych dotyczących alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych, cyberprzemocy, hejtu i nadmiernego korzystania z internetu,
- ☞ wspieranie osób uzależnionych, współuzależnionych oraz członków rodzin dotkniętych problemem uzależnień,
- ☞ podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami, dziećmi i młodzieżą w zakresie rozpoznawania przemocy, uzależnień, kryzysów psychicznych i zagrożeń cyfrowych.

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie skuteczności reagowania na przemoc domową i kryzysy rodzinne,
- poprawa dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz członków ich rodzin,
- wzrost świadomości mieszkańców w zakresie przemocy, uzależnień i dostępnych form pomocy,
- ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży,
- wzmocnienie współpracy instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom,
- zwiększenie dostępu do działań profilaktycznych i edukacyjnych.

Wskaźniki realizacji:

- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba powołanych lub funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba osób korzystających z poradnictwa w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym,
- liczba działań profilaktycznych dotyczących przemocy, uzależnień i cyberzagrożeń,
- liczba uczestników działań profilaktycznych i edukacyjnych,

→ liczba osób objętych wsparciem w związku z problemem uzależnień.

Cel operacyjny 2.3: Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu

Kierunki działań:

- ☞ kontynuowanie działań wspierających uczniów w trudnościach edukacyjnych, emocjonalnych, społecznych i adaptacyjnych,
- ☞ wzmacnianie dostępu do pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach i placówkach oświatowych,
- ☞ rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych, edukacyjnych, sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i profilaktycznych,
- ☞ organizowanie działań dotyczących cyberprzemocy, hejtu, bezpieczeństwa cyfrowego, uzależnień behawioralnych, relacji rówieśniczych oraz odpowiedzialnego korzystania z internetu,
- ☞ wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji poprzez dożywianie, pomoc materialną, stypendia, wypoczynek, zajęcia wyrównawcze i inne działania ograniczające nierówności społeczne,
- ☞ wspieranie aktywności społecznej młodzieży, wolontariatu, inicjatyw uczniowskich oraz działań na rzecz lokalnej wspólnoty,
- ☞ rozwijanie współpracy szkół, GOPS, instytucji kultury, biblioteki, GKRPA, organizacji społecznych, OSP, parafii i lokalnych liderów w zakresie organizacji bezpiecznych form spędzania czasu wolnego,
- ☞ utrzymywanie dostępności edukacji i dowozu uczniów do szkół, w tym uczniów z niepełnosprawnościami.

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie dostępności wsparcia dla dzieci i młodzieży,
- poprawa bezpieczeństwa emocjonalnego, społecznego i cyfrowego uczniów,
- ograniczenie ryzyka wykluczenia dzieci z rodzin znajdujących się w trudniejszej sytuacji,
- wzrost aktywności społecznej dzieci i młodzieży,
- zwiększenie liczby bezpiecznych i rozwijających form spędzania czasu wolnego,
- lepsza współpraca instytucji działających na rzecz dzieci i młodzieży.

Wskaźniki realizacji:

- liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem edukacyjnym, psychologicznym, społecznym lub materialnym,
- liczba działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- liczba uczestników działań profilaktycznych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych lub rekreacyjnych,
- liczba uczniów korzystających ze stypendiów, dożywiania lub innych form wsparcia,
- liczba zajęć pozalekcyjnych, warsztatów, spotkań lub wydarzeń skierowanych do dzieci i młodzieży,
- liczba inicjatyw młodzieżowych, wolontariackich lub uczniowskich,
- liczba uczniów objętych dowozem do szkół.

Cel strategiczny 3: Rozwój usług środowiskowych odpowiadających na potrzeby osób starszych, niesamodzielnych i osób z niepełnosprawnościami

Jednym z najważniejszych wyzwań społecznych Gminy Łądek w kolejnych latach będzie postępujące starzenie się społeczności lokalnej, w tym wzrost liczby osób w wieku 80 lat i więcej oraz rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, asystenckie, zdrowotne, rehabilitacyjne i środowiskowe. Diagnoza wskazuje również na znaczenie wsparcia osób z niepełnosprawnościami, osób przewlekle chorych, niesamodzielnych, ich rodzin oraz opiekunów nieformalnych.

Gmina Łądek posiada zasoby, które mogą stanowić podstawę dalszego rozwoju lokalnego systemu wsparcia, w tym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku, usługi opiekuńcze, asystencję osobistą, teleopiekę, Klub Senior+ w Ciężeniu, Łądkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, instytucje kultury, świetlice oraz współpracę z podmiotami ochrony zdrowia, instytucjami powiatowymi, organizacjami społecznymi i Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Jednocześnie widoczne są potrzeby dalszego wzmacniania usług świadczonych w miejscu zamieszkania, przeciwdziałania samotności i izolacji społecznej, poprawy dostępności wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami oraz rozwijania rozwiązań odciążających rodziny sprawujące opiekę nad osobami niesamodzielnymi.

Cel operacyjny 3.1: Rozwój usług opiekuńczych, asystenckich i środowiskowych świadczonych w miejscu zamieszkania

Kierunki działań:

- ☞ utrzymywanie i rozwijanie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania osób starszych, chorych, samotnych i niesamodzielnych,
- ☞ dostosowywanie zakresu usług opiekuńczych do rozpoznanych potrzeb mieszkańców oraz możliwości organizacyjnych i finansowych Gminy,
- ☞ kontynuowanie i rozwijanie usług asystencji osobistej dla osób z niepełnosprawnościami,
- ☞ kontynuowanie teleopieki oraz innych rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo osób starszych, samotnych i przewlekle chorych pozostających w miejscu zamieszkania,
- ☞ pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój usług opiekuńczych, asystenckich, środowiskowych i wspierających osoby wymagające pomocy w codziennym funkcjonowaniu,

- ☞ rozwijanie współpracy z podmiotami ochrony zdrowia, instytucjami powiatowymi, organizacjami społecznymi, parafiami, sołectwami i lokalnymi liderami w zakresie rozpoznawania potrzeb osób wymagających wsparcia,
- ☞ informowanie mieszkańców o dostępnych formach pomocy, usługach, programach senioralnych, opiekuńczych i asystenckich,
- ☞ podejmowanie działań na rzecz rozwijania specjalistycznych form wsparcia, w zależności od potrzeb mieszkańców oraz dostępnych źródeł finansowania.

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie dostępności usług świadczonych w miejscu zamieszkania,
- poprawa bezpieczeństwa i samodzielności osób starszych, chorych, samotnych i niesamodzielnych,
- ograniczenie ryzyka instytucjonalizacji osób wymagających wsparcia,
- lepsze rozpoznanie potrzeb opiekuńczych i asystenckich mieszkańców,
- zwiększenie wykorzystania dostępnych programów i środków zewnętrznych,
- wzmocnienie środowiskowych form pomocy.

Wskaźniki realizacji:

- liczba osób korzystających z usług opiekuńczych,
- liczba godzin zrealizowanych usług opiekuńczych,
- liczba osób korzystających z usług asystencji osobistej,
- liczba osób objętych teleopieką,
- liczba osób objętych programami senioralnymi, opiekuńczymi lub asystenckimi,
- liczba pozyskanych lub realizowanych projektów dotyczących usług społecznych,
- liczba działań informacyjnych dotyczących dostępnych usług i programów.

Cel operacyjny 3.2: Wspieranie osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin i opiekunów

Kierunki działań:

- ☞ wspieranie osób z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu, mobilności, aktywności społecznej i dostępie do usług,
- ☞ kontynuowanie usług asystencji osobistej oraz innych form wsparcia środowiskowego dla osób z niepełnosprawnościami,

- ☞ współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, PFRON, podmiotami ochrony zdrowia, placówkami oświatowymi, organizacjami społecznymi i Caritas w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami,
- ☞ informowanie mieszkańców o możliwościach uzyskania dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, likwidacji barier oraz innych form wsparcia,
- ☞ wspieranie rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez poradnictwo, informację, działania środowiskowe i kierowanie do właściwych instytucji,
- ☞ wspieranie dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami oraz szczególnymi potrzebami edukacyjnymi w placówkach oświatowych,
- ☞ prowadzenie działań integracyjnych przeciwdziałających izolacji osób z niepełnosprawnościami,
- ☞ monitorowanie potrzeb w zakresie mieszkań treningowych, wspomaganych oraz innych form wsparcia osób wymagających pomocy w usamodzielnianiu.

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin,
- zwiększenie samodzielności osób wymagających wsparcia,
- lepszy dostęp do informacji o dostępnych formach pomocy,
- zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym,
- wzmocnienie rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami,
- lepsze rozpoznanie potrzeb w zakresie wsparcia środowiskowego, edukacyjnego i mieszkaniowego.

Wskaźniki realizacji:

- liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem GOPS lub partnerów,
- liczba osób korzystających z usług asystencji osobistej,
- liczba rodzin i opiekunów objętych poradnictwem, informacją lub wsparciem środowiskowym,
- liczba dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami objętych wsparciem edukacyjnym lub specjalistycznym,
- liczba działań integracyjnych skierowanych do osób z niepełnosprawnościami,
- liczba działań informacyjnych dotyczących dostępnych form wsparcia,
- liczba rozpoznanych potrzeb dotyczących wsparcia mieszkaniowego, środowiskowego lub opiekuńczego.

Cel operacyjny 3.3: Przeciwdziałanie samotności i wzmacnianie aktywności osób starszych

Kierunki działań:

- ☞ kontynuowanie działalności Klubu Senior+ w Ciężeniu jako miejsca aktywności, integracji i wsparcia osób starszych,
- ☞ wspieranie działalności Łądkowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz innych inicjatyw edukacyjnych, kulturalnych i społecznych skierowanych do seniorów,
- ☞ rozwijanie działań integracyjnych, międzypokoleniowych, edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych dla osób starszych,
- ☞ wspieranie udziału seniorów w życiu społecznym Gminy, w tym w wydarzeniach lokalnych, działaniach wolontariackich i inicjatywach sąsiedzkich,
- ☞ podejmowanie działań ograniczających samotność i izolację społeczną osób starszych, szczególnie mieszkających samotnie lub w miejscowościach oddalonych od centrum Gminy,
- ☞ współpraca z sołtysami, lokalnymi liderami, parafiami, OSP, organizacjami społecznymi i sąsiadami w identyfikowaniu osób starszych wymagających kontaktu, informacji lub wsparcia,
- ☞ promowanie zdrowego, aktywnego i bezpiecznego starzenia się,
- ☞ rozwijanie działań informacyjnych dotyczących dostępnych form wsparcia, bezpieczeństwa, profilaktyki zdrowotnej i aktywności senioralnej.

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie aktywności społecznej osób starszych,
- ograniczenie samotności i izolacji społecznej seniorów,
- wzmocnienie więzi międzypokoleniowych i sąsiedzkich,
- lepsze wykorzystanie lokalnych miejsc aktywności senioralnej,
- zwiększenie dostępu seniorów do informacji o dostępnych formach pomocy i aktywności,
- poprawa poczucia bezpieczeństwa osób starszych.

Wskaźniki realizacji:

- liczba uczestników Klubu Senior+,
- liczba działań realizowanych przez Klub Senior+, Łądkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku lub inne podmioty na rzecz seniorów,

- liczba seniorów uczestniczących w działaniach integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych,
- liczba działań międzypokoleniowych,
- liczba działań informacyjnych skierowanych do osób starszych,
- liczba osób starszych objętych działaniami ograniczającymi samotność lub izolację społeczną.

Cel operacyjny 3.4: Poprawa dostępności i koordynacji lokalnego systemu usług społecznych

Kierunki działań:

- ☞ systematyczne rozpoznawanie potrzeb osób starszych, niesamodzielnych, przewlekłe chore i osób z niepełnosprawnościami,
- ☞ usprawnianie przepływu informacji o dostępnych usługach społecznych, zdrowotnych, opiekuńczych, asystenckich, rehabilitacyjnych i aktywizacyjnych,
- ☞ rozwijanie współpracy GOPS, Urzędu Gminy, placówek oświatowych, instytucji kultury, podmiotów ochrony zdrowia, instytucji powiatowych, organizacji społecznych, parafii, OSP, sołectw i lokalnych liderów,
- ☞ podejmowanie działań na rzecz poprawy dostępności architektonicznej, informacyjnej i organizacyjnej usług publicznych dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami,
- ☞ wspieranie mieszkańców w korzystaniu z usług cyfrowych, składaniu wniosków, uzyskiwaniu informacji oraz kontakcie z instytucjami,
- ☞ podnoszenie kompetencji kadry realizującej zadania z zakresu pomocy społecznej, usług opiekuńczych, wsparcia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami,
- ☞ monitorowanie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój usług społecznych i poprawę dostępności,
- ☞ dostosowywanie oferty wsparcia do zmieniającej się sytuacji demograficznej i społecznej Gminy.

Oczekiwane rezultaty:

- lepsza koordynacja lokalnego systemu wsparcia,
- poprawa dostępności informacji o usługach i formach pomocy,
- zwiększenie skuteczności działań kierowanych do osób starszych, niesamodzielnych i osób z niepełnosprawnościami,
- poprawa dostępności usług publicznych dla osób o szczególnych potrzebach,

- wzmocnienie kompetencji kadry realizującej zadania społeczne,
- lepsze dostosowanie usług do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

Wskaźniki realizacji:

- liczba działań koordynacyjnych lub spotkań międzyinstytucjonalnych,
- liczba działań informacyjnych dotyczących dostępnych usług i form pomocy,
- liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach,
- liczba działań poprawiających dostępność architektoniczną, informacyjną lub organizacyjną,
- liczba osób objętych wsparciem w korzystaniu z usług cyfrowych, składaniu wniosków lub kontakcie z instytucjami,
- liczba analiz, diagnoz lub działań monitorujących potrzeby społeczne,
- liczba wniosków, projektów lub inicjatyw dotyczących rozwoju usług społecznych i poprawy dostępności.

3.3. FINANSOWANIE I REALIZACJA STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łądek na lata 2027-2036 będzie procesem wieloletnim, uzależnionym zarówno od możliwości finansowych Gminy, jak i od dostępności środków zewnętrznych oraz zaangażowania instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, partnerów społecznych i mieszkańców. Zakres oraz tempo wdrażania poszczególnych działań będą każdorazowo dostosowywane do aktualnych potrzeb społecznych, możliwości organizacyjnych jednostek realizujących oraz środków zabezpieczanych w budżecie Gminy i planach finansowych jednostek organizacyjnych.

Konkretny czas realizacji danego celu będzie uzależniony od:

- możliwości zabezpieczenia środków własnych w budżecie Gminy Łądek,
- możliwości pozyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych, w tym programów rządowych, funduszy krajowych oraz środków Unii Europejskiej,
- stopnia przygotowania organizacyjnego i kadrowego instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie działań,
- poziomu współpracy pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łądku, Urzędem Gminy w Łądku, jednostkami organizacyjnymi Gminy, instytucjami powiatowymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami lokalnymi,
- zmieniającej się skali potrzeb społecznych, w szczególności w obszarze wsparcia osób starszych, niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin w kryzysie oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przewiduje się następujące źródła finansowania celów i kierunków działań zawartych w Strategii:

- środki własne Gminy Łądek,
- dotacje z budżetu państwa na realizację zadań własnych i zleconych,
- środki funduszy celowych, w tym m.in. Funduszu Pracy, Funduszu Solidarnościowego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz innych funduszy dostępnych w okresie realizacji Strategii,
- środki pochodzące z programów rządowych, w szczególności dotyczących usług społecznych, wsparcia seniorów, osób z niepełnosprawnościami, rodzin, przeciwdziałania przemocy domowej, profilaktyki uzależnień oraz aktywizacji społeczno-zawodowej,
- środki Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz innych instrumentów finansowania dostępnych w perspektywie 2021-2027 i kolejnych,
- środki samorządu województwa i powiatu,
- środki organizacji pozarządowych i partnerów społecznych realizujących zadania publiczne we współpracy z Gminą,

- darowizny, środki prywatne, środki podmiotów ekonomii społecznej oraz inne środki zewnętrzne możliwe do pozyskania na realizację działań społecznych.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za koordynację realizacji Strategii będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku. Realizacja poszczególnych działań będzie jednak wymagała współpracy z innymi podmiotami lokalnego systemu wsparcia, w szczególności z Urzędem Gminy w Łądku, jednostkami organizacyjnymi Gminy, placówkami oświatowymi, instytucjami kultury, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Klubem Senior+, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, podmiotami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi, Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej, parafiami, sołectwami, jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych, grupami nieformalnymi, wolontariuszami oraz lokalnymi liderami.

Na potrzeby określenia orientacyjnych ram finansowych Strategii wykorzystano dostępne dane dotyczące wykonania wydatków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku za lata 2023-2025. W 2023 roku wydatki GOPS wyniosły łącznie 5 459 798,78 zł, w tym 1 552 437,02 zł na zadania własne Gminy oraz 3 907 361,76 zł na zadania zlecone. W 2024 roku, zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych GOPS, wydatki wykonane wyniosły łącznie 6 683 091,41 zł. W 2025 roku wydatki GOPS wyniosły łącznie 6 658 044,07 zł, w tym 1 906 905,67 zł na zadania własne Gminy, 4 522 965,14 zł na zadania zlecone oraz 228 173,26 zł na projekt.

Dane za 2024 rok potwierdzają wzrost ogólnego poziomu wydatków GOPS w stosunku do 2023 roku, jednak sprawozdanie Rb-28S przedstawia wydatki według klasyfikacji budżetowej, a nie w analogicznym układzie opisowym obejmującym zadania własne, zadania zlecone i projekty. Dlatego dla zachowania porównywalności podziału źródeł finansowania w tabeli wykorzystano dostępne dane opisowe za lata 2023 i 2025, natomiast dane za 2024 rok potraktowano jako potwierdzenie ogólnego poziomu wydatków realizowanych przez GOPS.

Przy szacowaniu wartości w całym okresie obowiązywania Strategii uwzględniono możliwość stopniowego wzrostu kosztów realizacji zadań społecznych, wynikającego m.in. z inflacji, wzrostu kosztów usług, wynagrodzeń, zmian prawnych, rozwoju usług społecznych oraz rosnących potrzeb mieszkańców. Prognoza ma charakter orientacyjny i nie stanowi limitu wydatków ani zobowiązania budżetowego Gminy.

Tabela 21. Orientacyjna prognoza finansowania działań społecznych w okresie realizacji Strategii (2027-2036)

Źródło / zakres finansowania	Średnie roczne wykonanie na podstawie dostępnych danych za lata 2023 i 2025	Szacunkowa wartość w okresie 10 lat
Zadania własne GOPS finansowane ze środków budżetu Gminy	1 729 671,35 zł	ok. 20,8 mln zł
Zadania zlecone finansowane z dotacji budżetu państwa	4 215 163,45 zł	ok. 50,6 mln zł
Projekty i inne środki zewnętrzne	114 086,63 zł	ok. 1,4 mln zł
Razem	6 058 921,43 zł	ok. 72,8 mln zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnych sprawozdań z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku za lata 2023 i 2025 oraz sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku za 2024 rok.

Wskazane wartości mają charakter orientacyjny i zostały oszacowane na podstawie dostępnych danych sprawozdawczych, z uwzględnieniem możliwego wzrostu kosztów realizacji zadań społecznych w okresie obowiązywania Strategii. Przyjęta prognoza nie stanowi limitu wydatków ani zobowiązania budżetowego, lecz służy określeniu ram finansowych Strategii. Rzeczywisty poziom finansowania będzie uzależniony od corocznych uchwał budżetowych Gminy Łądek, planów finansowych jednostek organizacyjnych, wysokości dotacji celowych z budżetu państwa, dostępności środków zewnętrznych, zmian prawnych, inflacji, kosztów usług oraz bieżących potrzeb mieszkańców. Należy również podkreślić, że powyższa prognoza została oparta na dotychczasowym poziomie wydatków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku i obejmuje przede wszystkim bieżącą realizację zadań społecznych, świadczeń, usług, programów i projektów. Nie uwzględnia natomiast potencjalnych dużych inwestycji infrastrukturalnych ani przedsięwzięć wymagających odrębnych decyzji finansowych, takich jak istotna rozbudowa infrastruktury społecznej, tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego, mieszkań treningowych lub wspomaganych czy kompleksowe dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Tego rodzaju działania będą wymagały odrębnego planowania, zabezpieczenia środków oraz pozyskania dodatkowego finansowania zewnętrznego.

W perspektywie obowiązywania Strategii szczególnego znaczenia nabierze aktywne pozyskiwanie środków na rozwój usług społecznych, opiekuńczych, asystenckich oraz środowiskowych. Wynika to bezpośrednio z diagnozy sytuacji społecznej Gminy Łądek, w której wskazano na postępujące starzenie się społeczności lokalnej, wzrost potrzeb osób starszych i niesamodzielnych, konieczność wsparcia opiekunów rodzinnych, potrzebę rozwoju usług dla osób z niepełnosprawnościami oraz potrzebę dalszego wzmocnienia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Realizacja Strategii będzie następować poprzez:

- coroczne zabezpieczanie środków w budżecie Gminy i planach finansowych jednostek,
- realizację programów gminnych, rządowych i projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych,

- rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej i partnerami społecznymi,
- wykorzystywanie istniejących zasobów instytucjonalnych Gminy, w tym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku, Klubu Senior+, placówek oświatowych, instytucji kultury, świetlic, jednostek OSP, sołectw i lokalnych partnerów,
- wzmacnianie współpracy z instytucjami powiatowymi i regionalnymi,
- monitorowanie skali potrzeb społecznych oraz dostosowywanie zakresu działań do zmieniającej się sytuacji demograficznej, społecznej i finansowej.

Realizacja działań przewidzianych w Strategii będzie miała charakter etapowy. W pierwszej kolejności kontynuowane będą zadania już realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku i partnerów lokalnych, w tym praca socjalna, wypłata świadczeń, usługi opiekuńcze, asystencja osobista, teleopieka, wsparcie rodzin, asystentura rodziny, działania na rzecz osób starszych, przeciwdziałanie przemocy domowej, profilaktyka uzależnień, pomoc osobom i rodzinom w trudnej sytuacji życiowej oraz działania aktywizujące i integracyjne. Równolegle podejmowane będą działania rozwojowe, ukierunkowane na zwiększanie dostępności usług, rozwój wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej, wzmacnianie środowiskowych form wsparcia oraz poprawę dostępności informacji i instytucji publicznych dla mieszkańców o szczególnych potrzebach.

W przypadku pojawienia się możliwości pozyskania środków zewnętrznych Gmina będzie mogła rozszerzać zakres działań o przedsięwzięcia organizacyjne, projektowe i inwestycyjne, w szczególności związane z rozwojem usług środowiskowych, opieki wytchnieniowej, teleopieki, asystencji osobistej, wsparcia opiekunów rodzinnych, aktywizacji seniorów oraz działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie.

Skuteczność realizacji Strategii będzie zależała nie tylko od wysokości dostępnych środków finansowych, ale również od jakości współpracy pomiędzy instytucjami oraz zdolności do elastycznego reagowania na zmieniające się potrzeby mieszkańców. Dlatego finansowanie Strategii powinno być traktowane jako proces ciągły, łączący środki własne Gminy, środki zewnętrzne oraz potencjał organizacyjny i społeczny lokalnych partnerów.

3.4. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łądek na lata 2027-2036 stanowi dokument określający cele, kierunki działań oraz sposób prowadzenia lokalnej polityki społecznej w okresie jej obowiązywania. Ze względu na zmieniające się uwarunkowania demograficzne, społeczne, finansowe i organizacyjne dokument ten wymaga systematycznego monitorowania oraz okresowej oceny efektów podejmowanych działań. Szczególne znaczenie ma to w kontekście postępującego starzenia się społeczności lokalnej, rosnących potrzeb w zakresie usług opiekuńczych, asystenckich i środowiskowych, konieczności wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnieniom oraz ograniczania ryzyka wykluczenia społecznego.

Koordinację wdrażania Strategii będzie sprawował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku, zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Realizacja Strategii będzie odbywać się przy współpracy Urzędu Gminy w Łądku, jednostek organizacyjnych Gminy, placówek oświatowych, instytucji kultury, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, Klubu Senior+, organizacji pozarządowych, instytucji powiatowych, Policji, jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, podmiotów ochrony zdrowia, Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej, parafii, sołectw, lokalnych liderów, wolontariuszy oraz innych partnerów działających na rzecz mieszkańców Gminy Łądek.

Monitoring realizacji Strategii umożliwi:

- obserwację stopnia zaawansowania realizacji celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań,
- bieżącą identyfikację problemów i barier pojawiających się podczas wdrażania działań,
- ocenę zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań,
- sprawdzenie, czy realizowane działania odpowiadają na potrzeby mieszkańców Gminy, w szczególności na podstawie corocznych sprawozdań i informacji GOPS, Oceny Zasobów Pomocy Społecznej, sprawozdań z realizacji gminnych programów społecznych, danych budżetowych oraz zgłoszeń mieszkańców,
- ocenę efektywności wykorzystania środków przeznaczonych na realizację działań społecznych,
- kontrolę postępu prac w zakresie rozwoju usług społecznych, wsparcia rodzin, przeciwdziałania wykluczeniu oraz poprawy dostępności wsparcia dla osób starszych, niesamodzielnych i osób z niepełnosprawnościami.

Głównym przedmiotem monitorowania będą działania wskazane w części strategicznej dokumentu, przyporządkowane do celów operacyjnych. Monitorowanie będzie prowadzone z wykorzystaniem wskaźników realizacji określonych w rozdziale 3.2. dla poszczególnych celów

operacyjnych. Wskaźniki te pozwolą ocenić zarówno skalę podejmowanych działań, jak i ich znaczenie dla poprawy sytuacji mieszkańców.

Monitoring będzie opierał się przede wszystkim na danych gromadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku oraz inne jednostki i instytucje zaangażowane w realizację Strategii. Wykorzystywane będą m.in. dane ze sprawozdań GOPS, raportów i informacji jednostek organizacyjnych Gminy, danych GUS, Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Policji, placówek oświatowych, instytucji ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz wyników badań, konsultacji społecznych i prac warsztatowych prowadzonych z udziałem mieszkańców oraz przedstawicieli lokalnych instytucji.

Efekty realizacji Strategii będą mogły być opisywane w corocznym Raporcie o stanie Gminy, który zgodnie z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym obejmuje podsumowanie działalności Wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Uwzględnianie informacji o realizacji Strategii w Raporcie o stanie Gminy pozwoli na bieżące informowanie Rady Gminy, mieszkańców oraz partnerów lokalnych o postępach we wdrażaniu działań społecznych.

System monitorowania będzie pełnił funkcję kontrolną, informacyjną i zarządczą. Pozwoli nie tylko sprawdzać, czy działania są realizowane zgodnie z założeniami, ale również wskazywać obszary wymagające wzmocnienia, korekty lub dodatkowego finansowania. Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do działań zależnych od środków zewnętrznych, takich jak rozwój usług opiekuńczych, asystenckich i środowiskowych, teleopieka, wsparcie opiekunów nieformalnych, działania profilaktyczne, aktywizacja społeczna mieszkańców oraz poprawa dostępności usług publicznych dla osób o szczególnych potrzebach.

Ewaluacja Strategii będzie polegała na ocenie stopnia osiągnięcia przyjętych celów oraz skuteczności zaplanowanych kierunków działań. Obejmie analizę zgromadzonych danych, interpretację wartości wskaźników oraz ocenę, czy realizowane działania odpowiadały na najważniejsze problemy społeczne zidentyfikowane w diagnozie. Ewaluacja pozwoli również określić, które działania przyniosły oczekiwane efekty, które wymagają kontynuacji, a które powinny zostać zmodyfikowane.

W procesie ewaluacji szczególna uwaga zostanie zwrócona na:

- dostępność i jakość usług społecznych, opiekuńczych, asystenckich i środowiskowych,
- skuteczność wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży,
- efekty działań na rzecz osób starszych, samotnych, niesamodzielnych i osób z niepełnosprawnościami,
- skuteczność przeciwdziałania przemocy domowej, uzależnieniom i problemom opiekuńczo-wychowawczym,
- poziom aktywności społecznej mieszkańców i współpracy z organizacjami pozarządowymi,

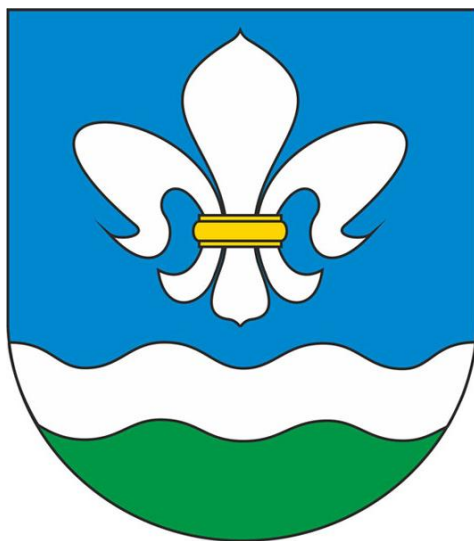
- efektywność wykorzystania zasobów instytucjonalnych oraz środków finansowych,
- stopień dostosowania lokalnej polityki społecznej do zmian demograficznych i społecznych.

Wskaźniki realizacji działań, czyli mierzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, zostały wskazane przy poszczególnych celach operacyjnych. Ich analiza pozwoli określić, czy działania są realizowane w zakładanym zakresie oraz czy przyczyniają się do osiągnięcia celów Strategii. W przypadku niezrealizowania zakładanych działań, trudności w osiągnięciu wartości wskaźników lub pojawienia się nowych problemów społecznych, ewaluacja powinna wskazać przyczyny tych trudności oraz możliwe sposoby ich rozwiązania.

Zakłada się prowadzenie bieżącego monitoringu realizacji Strategii oraz dokonanie oceny końcowej po zakończeniu okresu jej obowiązywania. W razie potrzeby możliwe będzie również przeprowadzenie oceny okresowej, szczególnie w przypadku istotnych zmian prawnych, finansowych, demograficznych lub organizacyjnych wpływających na realizację zadań społecznych.

W ramach końcowej ewaluacji Strategii przygotowane zostanie podsumowanie zawierające informacje o stopniu realizacji celów, osiągniętych rezultatach, wykorzystanych środkach finansowych oraz najważniejszych wnioskach dla kolejnego okresu planowania strategicznego. Ewaluacja końcowa pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy przyjęte cele i kierunki działań były trafnie zaplanowane, czy odpowiadały na rzeczywiste potrzeby mieszkańców oraz jakie obszary powinny zostać rozwinięte w kolejnych dokumentach strategicznych Gminy Łądek.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku

ul. Pyzderska 20,
62-406 Łądek
e-mail: gops@gopsladek.pl

Dokument powstał przy wsparciu ekspertów z Wielkopolskiej Akademii
Nauki i Rozwoju z Poznania, w składzie:

Joanna Michałowska – kierownik zespołu,
Tomasz Michałowicz – recenzent projektu,
Marcin Najewski – kierownik projektu.

 **Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju**

ul. Grochowska 35
60-277 Poznań